

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **zarządzanie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku

Data przeprowadzenia wizytacji: **4 – 5 lutego 2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	32
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	41
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	47
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	52
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	56
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	59
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	65
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	67
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	72
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wiesław Ciechomski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Ewa Mazur-Wierzbicka, ekspert PKA
2. dr hab. Agata Sudolska, ekspert PKA
3. Marcin Pioch, ekspert ds. studenckich
4. Bożena Ziemniewicz, ekspert ds. pracodawców
5. mgr Karolina Martyniak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie, prowadzonym przez Wyższą Szkołę Finansów i Zarządzania w Białymstoku, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2020/2021. PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku (Prezydium PKA Uchwałą Nr 676/2014 z dn. 2 października 2014 r. w sprawie oceny programowej na kierunku zarządzanie prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym wydało ocenę pozytywną).

Ocena dostosowania się Jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny, została opisana w punkcie 4 raportu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą zdalnej oceny programowej w aplikacji MS Teams. Raport zespołu oceniającego został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji, zawartymi: w przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny, w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on oraz na stronie internetowej Uczelni, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/ jednolite studia magisterskie)	I stopień	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zarządzaniu i jakości 80% (144 ECTS) ekonomia i finanse 20% (36 ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	720 godz. / 24 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. zarządzanie w przedsiębiorstwie 2. marketing i zarządzanie sprzedażą 3. zarządzanie logistyką 4. zarządzanie w administracji	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	116	214
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2445 godz.	1666 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	90,2 ECTS	62,24 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	117 ECTS	117 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56 ECTS	56 ECTS

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/ jednolite studia magisterskie)	II stopień	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	nauki o zarządzaniu i jakości 100% (120 ECTS)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	360 godz. / 12 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. zarządzanie organizacjami 2. organizacja i administrowanie 3. zarządzanie finansami i rachunkowość 4. logistyka w przedsiębiorstwie 5. reklama i nowoczesny marketing	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	-	196
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	1561 godz.	1002 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	60,04 ECTS	37,68 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	69 ECTS	69 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	47 ECTS	47 ECTS

⁴W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Białymstoku funkcjonuje od 1993 roku i obecnie kształci na trzech kierunkach studiów: zarządzanie (studia I i II stopnia), finanse i rachunkowość (studia I stopnia), administracja (studia I stopnia). Już z nazwy Uczelni wynika, że kierunek zarządzanie jest kierunkiem flagowym i kształcenie na nim ma kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju Uczelni. Nieco jednak zaskakuje, że w aktualnej Strategii rozwoju WSFiZ Białymstoku nie podano ram czasowych jej obowiązywania.

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni oraz polityką jakości. Strategia rozwoju WSFiZ Białymstoku została opracowana w 2018 roku. Wyeksponowano w niej szczególnie poszanowanie następujących wartości:

- 1) praktyczność i innowacyjność;
- 2) współpraca z gospodarką regionu;
- 3) umiędzynarodowienie i kształtowanie wartości europejskich;
- 4) atmosfera i wartości etyczne – poszanowanie tradycji akademickich;
- 5) podmiotowość studenta i pracownika.

Misją Uczelni jest: „być Uczelnią nowoczesną, osadzoną w regionie, silną kompetencjami swoich pracowników, studentów i absolwentów”. Za strategiczne obszary rozwoju Uczelni uznano:

- 1) Dydaktyka z wykorzystaniem metod aktywnych i zespołowych na bazie praktyki;
- 2) Studia podyplomowe, w tym studia MBA;
- 3) Badania naukowe i upowszechnianie nowoczesnej wiedzy na rzecz regionu;
- 4) Baza materialna;
- 5) Potencjał kadrowy łączący doświadczenie praktyczne i teoretyczne;
- 6) Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- 7) Zarządzanie kreatywne, wyzwalające zaangażowanie całej społeczności uczelni;
- 8) Umiędzynarodowienie.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany (nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse), a także uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. Wypracowana koncepcja kształcenia bazuje na zaspokajaniu potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności lokalnego i regionalnego rynku pracy. Przy jej tworzeniu wykorzystano opinie zgłoszone przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Kształcenie na kierunku zarządzanie dla cyklu rozpoczętego od r.a. 2020/2021 obejmuje studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia i II stopnia.

Kierunek na poziomie studiów I stopnia został przyporządkowany do dyscypliny naukowej – wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości (80% udziału - 144 ECTS). Dyscypliną dodatkową, wspomagającą jest dyscyplina ekonomia i finanse (20% udziału - 36 ECTS). Natomiast na poziomie studiów II st. kierunek został przyporządkowany do jednej dyscypliny naukowej - nauki o zarządzaniu i jakości (100% udziału - 120 ECTS).

Przyporządkowanie kierunku zarządzanie do powyższych dyscyplin, jak również jego profil praktyczny ma swoje odzwierciedlenie w efektach i treściach kształcenia, wpisuje się w misję i strategię Uczelni, jak również w przyjęte ogólne cele kształcenia, które są związane z obszarami działalności właściwymi dla kierunku, a mianowicie: „przekazanie wiedzy z zakresu nauk ekonomicznych ze szczególnym uwzględnieniem nauk o zarządzaniu i jakości oraz nauk pokrewnych oraz zdobycie kwalifikacji i umiejętności pozwalających na diagnozowanie i rozwiązywanie problemów funkcjonowania organizacji na różnych szczeblach zarządzania”.

Efekty uczenia się są ujęte odpowiednio dla poziomu studiów I i II stopnia. Jak zaznaczono w raporcie samooceny (co potwierdzono na spotkaniach podczas wizytacji ZO PKA) efekty uczenia się dla kierunku zarządzanie profil praktyczny zanim zostały przyjęte przez Uczelnię były konsultowane z osobami reprezentującymi zagraniczne uczelnie ekonomiczne m.in.: Kazachskim Innowacyjnym Uniwersytecie Prawa i Nauk Humanistycznych Uniwersytet w Cordobie (Hiszpania), Universidad Pontificia de Salamanca, Suchumskim Uniwersytetem Państwowym w Tbilisi (Gruzja), z Varna University of Management, Sofia. Były również konsultowane i opiniowane przez interesariuszy wewnętrznych (wykładowców, studentów), jak i interesariuszy zewnętrznych. Ma to odzwierciedlenie w dokumentacji Uczelni (Protokół z posiedzenia Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK) z dnia 11.05.2020 r.; Karta procesu tworzenia i opiniowania programu studiów, w tym efektów uczenia się – kierunek zarządzanie; Opinia interesariuszy wewnętrznych – Opinia samorządu studenckiego na temat programu studiów, efektów uczenia się oraz harmonogramu realizacji programu studiów pierwszego i drugiego stopnia na rok akademicki 2020/2021 WSFiZ w Białymstoku z dnia 8.05.2020r., Opinia interesariuszy zewnętrznych - Opinia przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych na temat programu studiów, efektów uczenia się oraz harmonogramu realizacji programu studiów pierwszego i drugiego stopnia na rok akademicki 2020/2021 WSFiZ w Białymstoku z dnia 7.05.2020 r.)

Kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Zostały przyjęte przez Senat WSFiZ Uchwałą Nr 5 z dnia 30.06.2020 r. Z przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji wynika, że w zestawie kierunkowych efektów uczenia się uwzględniono na studiach:

- I stopnia dla kierunku zarządzanie profil praktyczny (studia stacjonarne i niestacjonarne): 24 efekty w zakresie wiedzy, 29 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji społecznych,
- II stopnia dla kierunku zarządzanie profil praktyczny (studia stacjonarne i niestacjonarne): 21 efekty w zakresie wiedzy, 24 w zakresie umiejętności oraz 9 w zakresie kompetencji społecznych.

Analizując poszczególne efekty uczenia się dla I stopnia w kontekście poprawności z PRK dla 6 poziomu stwierdzono, iż dla I i II stopnia studiów jeden z efektów ma tożsame brzmienie: I stopień KZ6S_WK6 „Zna i rozumie w stopniu pogłębionym europejski i międzynarodowy kontekst funkcjonowania gospodarki”, II stopień KZ7S_WK6 „Zna i rozumie w stopniu pogłębionym europejski i międzynarodowy kontekst funkcjonowania gospodarki”. Wobec powyższego konieczna jest zmiana zapisu efektu KZ6S_WK6. W opisie kierunkowych efektów uczenia się, z kategorii wiedza z zakresu

głębia wykorzystywane są następujące sformułowania „zna i rozumie podstawowe”: KZ6S_WG7 „Zna i rozumie podstawowe pojęcia dotyczące prawnych i etycznych zasad odnoszących się do funkcjonowania organizacji”.

Analizując poszczególne efekty uczenia się dla II stopnia w kontekście poprawności z PRK dla 7 poziomu stwierdzono, iż należy poprawić efekt uczenia się KZ7S_WG7 „Zna i rozumie podstawowe strategie i metody negocjacyjne i mediacyjne oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”. Część efektów uczenia się z kategorii wiedza dla II stopnia zawiera treści dotyczące umiejętności, np. KZ7S_WG3 „Zna i rozumie w stopniu rozszerzonym wybrane koncepcje i metody analizy diagnostycznej stosowane w naukach o zarządzaniu i jakości oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”, KZ7S_WG4 „Zna i rozumie w stopniu rozszerzonym wybrane systemy, normy oraz inne uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie organizacji oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”, KZ7S_WG7 „Zna i rozumie podstawowe strategie i metody negocjacyjne i mediacyjne oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”. W części efektów zamiast sformułowania „w stopniu pogłębionym” używa się sformułowania „w stopniu rozszerzonym”, np. KZ7S_WG1 „Zna i rozumie w stopniu rozszerzonym terminologię nauk o zarządzaniu i jakości jako elementie nauk społecznych”, KZ7S_WG2 „Zna i rozumie w stopniu rozszerzonym istotę, budowę i funkcjonowanie strategii rozwoju organizacji z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań i potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”, KZ7S_WG3 „Zna i rozumie w stopniu rozszerzonym wybrane koncepcje i metody analizy diagnostycznej stosowane w naukach o zarządzaniu i jakości oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”, KZ7S_WG4 „Zna i rozumie w stopniu rozszerzonym wybrane systemy, normy oraz inne uwarunkowania wpływające na funkcjonowanie organizacji oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”. Część efektów dla poziomu 7 PRK, przyjmuje brzmienie jak dla 6 poziomu PRK, np. KZ7S_WG5 „Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię, kluczowe zasady i instytucje wybranych gałęzi prawa, w szczególności prawa cywilnego i handlowego oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w praktyce funkcjonowania organizacji”, KZ7S_WG6 „Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym metodologię i metodykę badań w naukach społecznych, w szczególności naukach o zarządzaniu i jakości oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”. Należy pamiętać, że opis efektów uczenia się musi uwzględniać charakterystykę uniwersalną PRK. I tak dla 6. poziomu (P6S_WG; - w zaawansowanym stopniu – fakty, obiekty zjawiska (...) teorie, metody...), zaś dla 7. poziomu (P6S_WG; - w pogłębionym stopniu – fakty, obiekty zjawiska (...) teorie, metody...). Pod tym kątem należy zweryfikować efekty uczenia się z kategorii wiedza. Dodatkowo następuje niezgodność w efekcie KZ7S_WG5 „Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię, kluczowe zasady i instytucje wybranych gałęzi prawa, w szczególności prawa cywilnego i handlowego oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w praktyce funkcjonowania organizacji” w stosunku do efektu KZ7S_WG6 „Posiada umiejętności posługiwania się podstawowymi pojęciami cywilnoprawnymi oraz dokonywania podstawowych czynności prawnych”.

Efekty uczenia się w zakresie umiejętności uwzględniają kształtowanie umiejętności praktycznych takich, jakich oczekuje rynek pracy. Są one zgodne z zapisem ujętym w PRK dotyczącym charakterystyk II stopnia dla poziomu 6, a mianowicie, że student potrafi w przypadku profilu praktycznego „formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów”, oraz z zapisem dla poziomu 7: student potrafi w przypadku profilu praktycznego „formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania

typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów” i „formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami wdrożeniowymi”.

Ujęte efekty w zakresie kompetencji społecznych przygotowują absolwentów kierunku do skutecznego funkcjonowania w środowisku zawodowym.

Kompatybilnie do kierunkowych efektów uczenia się zostały stworzone efekty przedmiotowe, zawarte w kartach przedmiotów. Dla wszystkich efektów przedmiotowych wskazano odniesienia do efektów kierunkowych. Generalnie liczba efektów przedmiotowych wskazana w kartach przedmiotów jest adekwatna i pozwala na dokładny opis kwalifikacji założonych dla kierunku. Dla części przedmiotów efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób niezgodny z PRK tak dla 6, jak i dla 7 poziomu. Stwierdzone nieprawidłowości są tożsame, jak dla kierunkowych efektów uczenia się. Dla przykładu I stopień: przedmiot *etyka biznesu*: KZ6S_WG7 „Zna podstawowe pojęcia dotyczące etycznych zasad odnoszących się do funkcjonowania organizacji”, odniesienie do P6S_WG, przedmiot *prawo*: KZ6S_WG7 „Student zna i rozumie podstawowe pojęcia i prawne zasady dotyczące obowiązku ujawniania działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę (obowiązki rejestracyjne przedsiębiorcy w KRS/CEiDG)”, odniesienie do P6S_WG, przedmiot *organizacja i zarządzanie w administracji*: KZ6S_WG2, KZ6S_WG7 „Student w pogłębionym stopniu zna i rozumie podstawowe kategorie związane z zarządzaniem oraz zachodzące między nimi zależności z uwzględnieniem specyfiki organizacji administracji publicznej oraz zna i rozumie zastosowanie ich w praktyce”, odniesienie do P6S_WG; II stopień: przedmiot *logistyka międzynarodowa*: KZ7S_WG10 „Ma podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych, w tym prawnych, w szczególności ich istotnych elementów powiązanych z systemem logicznym”, odniesienie do P7S_WG, przedmiot *zarządzanie innowacjami*: KZ7S_WG1, KZ7S_WG2 „Student zna i rozumie w stopniu rozszerzonym terminologię związaną z innowacyjnością, zarządzaniem innowacjami oraz wiedzę o relacjach innowacyjności do kreatywności i przedsiębiorczości”, odniesienie do P7S_WG, KZ7S_WK1, KZ7S_WK4 „Student ma rozszerzoną wiedzę o przedsiębiorcy jako podmiocie konstytuującym i działającym w organizacjach o, w szczególności jego zachowaniach, kompetencjach, a także pracy współczesnego menedżera”, odniesienie do P7S_WK, przedmiot *prawo handlowe*: KZ7S_WG4 „Student zna i rozumie w stopniu rozszerzonym podstawowe uwarunkowania prawne podejmowania, prowadzenia i zakończenia działalności gospodarczej; zna formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw; zasady dotyczące rejestracji przedsiębiorców w CEiDG i KRS, i potrafi wykorzystać tę wiedzę w działalności praktycznej”, odniesienie do P7S_WG; KZ7S_WG5 „Student zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię, kluczowe zasady i instytucje prawa handlowego oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w praktyce tworzenia, funkcjonowania oraz zakończenia działalności gospodarczej organizacji”, odniesienie do P7S_WG, przedmiot *partnerstwo publiczno-prywatne*: KZ7S_WG1 „Student zna i rozumie w zaawansowanym stopniu - podstawową terminologię nauk społecznych, przedmiot zainteresowań, oraz wybrane zagadnienia szczegółowe z zakresu inwestycji, podmiotów sektora publicznego i prywatnego, źródeł kapitału. Identyfikuje zasady funkcjonowania otoczenia prawnego podmiotów publicznych i prywatnych w ujęciu krajowym. Określa metody i narzędzia opisu, pozyskiwania danych ekonomicznych oraz modelowania procesów w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego”, odniesienie do P7S_WG.

Miejscami występują także inne niedociągnięcia. Dotyczy to, np. odniesienia do charakterystyki efektów uczenia się drugiego stopnia przedmiotowych efektów uczenia – dla przykładu przedmiot: *podstawy logistyki*, gdzie efekty uczenia się odniesiono do kategorii kontekstu, nie zaś do głębi (jak to

powinno mieć miejsce). W związku z powyższym rekomenduje się dokonanie weryfikacji i korekty sylabusów pod tym kątem.

Po przeprowadzonej analizie efektów uczenia się dla kierunku zarządzanie na I i II stopniu studiów stwierdza się, że należy dokonać weryfikacji i korekty efektów uczenia się, tak na I, jak i na II stopniu, występują w nich bowiem nieprawidłowości w stosunku do wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).

Koncepcja kształcenia dla kierunku zarządzanie jest osadzona w dyscyplinie wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości. Dla I stopnia studiów jako dodatkową dyscyplinę wskazano ekonomię i finanse. Przyjęte efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w zakresie przyjętych dyscyplin tak dla I, jak i dla II stopnia studiów kierunku zarządzanie na profilu praktycznym (dotyczy to studiów stacjonarnych i niestacjonarnych).

Efekty uczenia się na kierunku zarządzanie na I stopniu studiów (dotyczy to studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) uwzględniają komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2: KZ6S_UK7 - student - „Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Przyjęto także dodatkowe efekty uczenia się, które dotyczą komunikowania się w języku obcym:

- KZ6S_WG11 student „Zna i rozumie słownictwo z wybranego języka obcego charakterystyczne dla nauk o zarządzaniu i jakości”,
- KZ6S_UW1 - student „Potrafi właściwie dobrać informacje z różnych źródeł (literatura, bazy danych i inne) w języku polskim i obcym, dokonywać oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji w celu sformułowania i rozwiązania złożonych i nietypowych problemów z zakresu zarządzania i jakości oraz nauk pokrewnych”,
- KZ6S_UK8 – student „Potrafi posługiwać się językiem obcym z wykorzystaniem słownictwa specjalistycznego z zakresu zarządzania i jakości”.

Efekty uczenia się na kierunku zarządzanie na II stopniu studiów (dotyczy to studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) uwzględniają komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2+: KZ7S_UK4 - student „Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Dodatkowo przyjęto efekty uczenia się, które uwzględnia umiejętność w zakresie komunikowania się w języku obcym:

- KZ7S_UK5 – student „Potrafi posługiwać się językiem obcym z wykorzystaniem słownictwa specjalistycznego z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości”.

Efekty uczenia się na kierunku zarządzanie na I oraz II stopniu studiów uwzględniają umiejętności praktyczne. Ich realizacja możliwa jest m.in. poprzez wprowadzanie zajęć, które realizowane są przez praktyków życia gospodarczego. W harmonogramie studiów ujęto przedmiot *funkcjonowanie i rozwój organizacji*, który realizowany jest w formie regularnych spotkań z przedstawicielami przedsiębiorstw, organizacji non-profit, instytucji administracji publicznej, instytucji finansowych i innych. Jego uczestnikami są studenci pięciu semestrów studiów I stopnia oraz czterech semestrów studiów II stopnia.

Z analizy efektów uczenia się na kierunku zarządzanie na I oraz II stopniu studiów, że uwzględniają one w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku.

Analiza efektów uczenia się dla kierunku zarządzanie na I oraz II stopniu studiów (dotyczy to studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) pozwala stwierdzić, że zostały one sformułowane z zastosowaniem terminologii właściwej dla dyscyplin nauki, do których został przyporządkowany kierunek. Użyty do opisu efektów uczenia się język jest przystępny, zrozumiały, transparenty. Przedstawione efekty uczenia się tak dla I, jak i dla II stopnia kierunku zarządzania dały podstawę do stworzenia systemu ich weryfikacji. Dla każdego z efektów przedmiotowych wskazano w sylabusie przedmiotów sposób weryfikacji ich realizacji. Jednostka stworzyła tym samym w oparciu o efekty uczenia się prawidłowe elementy kompleksowego systemu weryfikacji ujętych w koncepcji i programie kształcenia założeń edukacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Studia na ocenianym kierunku odpowiadają misji Uczelni i jej głównym celom strategicznym. Kształcenie studentów prawidłowo koresponduje z potrzebami lokalnych i regionalnych pracodawców i innych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Koncepcja i cele nauczania są adekwatne do praktycznego profilu nauczania i odpowiadają osiągnięciom działalności praktycznej, zwłaszcza w obszarach działalności gospodarczej.

Kształcenie na kierunku zarządzanie dla cyklu rozpoczętego od r. a. 2020/2021 obejmuje studia I i II stopnia (stacjonarne i niestacjonarne). Kształcenie na studiach I stopnia przyporządkowano do dyscypliny naukowej – wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości (80% udziału), za dyscyplinę dodatkową przyjęto dyscyplinę ekonomia i finanse (20%). Kształcenie na studiach II stopnia przyporządkowano do jednej dyscypliny naukowej - nauki o zarządzaniu i jakości (100%). Przyporządkowanie kierunku zarządzanie do powyższych dyscyplin, jak również jego profil praktyczny ma swoje odzwierciedlenie w efektach uczenia się i treściach kształcenia, wpisuje się w misję i strategię Uczelni, jak również w przyjęte ogólne cele kształcenia, które są związane z obszarami działalności właściwymi dla kierunku. Efekty uczenia się dla I i II stopnia kierunku zarządzanie profil praktyczny zanim zostały przyjęte przez Uczelnię były konsultowane z osobami reprezentującymi zagraniczne uczelnie ekonomiczne z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi Uczelni. Zostały one ujęte odpowiednio dla poziomu studiów I i II stopnia, sformułowane w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. W zestawie kierunkowych efektów uczenia się uwzględniono na studiach: I stopnia dla kierunku zarządzanie profil praktyczny (studia stacjonarne i niestacjonarne): 24 efekty w zakresie wiedzy, 29 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji społecznych; II stopnia dla kierunku zarządzanie profil praktyczny (studia stacjonarne i niestacjonarne): 21 efekty w zakresie wiedzy, 24 w zakresie umiejętności oraz 9 w zakresie kompetencji społecznych. Po przeprowadzonej analizie i ocenie efektów uczenia się dla I i II stopnia kierunku zarządzanie profil praktyczny stwierdzono, że zakładane efekty uczenia się nie zostały w pełni dostosowane do obecnie obowiązującej Polskiej Ramy Kwalifikacji. Dotyczy to w szczególności efektów uczenia się z kategorii wiedza. W związku z powyższym zaleca się dokonanie korekty efektów uczenia się dla poziomów 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Nieprawidłowości zostały także stwierdzone w zapisie przedmiotowych efektów uczenia się. Także w tym obszarze należy podjąć działania sprawdzające

i korygujące. Stwierdzić należy, że efekty uczenia się w zakresie umiejętności uwzględniają kształtowanie umiejętności praktycznych takich, jakich oczekuje rynek pracy, natomiast efekty uczenia się dotyczące kompetencji społecznych przygotowują absolwentów kierunku do skutecznego funkcjonowania w środowisku zawodowym. Z analizy efektów uczenia się na kierunku zarządzanie na I oraz II stopniu studiów wynika, że uwzględniają one w szczególności umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Zostały one sformułowane w sposób zrozumiały, transparenty z zastosowaniem terminologii właściwej dla dyscyplin nauki, do których został przyporządkowany kierunek.

Po przeprowadzonej analizie i ocenie efektów uczenia się dla I i II stopnia kierunku zarządzanie profil praktyczny stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. zakładane, kierunkowe efekty uczenia się nie zostały w pełni dostosowane do obecnie obowiązującej Polskiej Ramy Kwalifikacji - dotyczy to w szczególności efektów uczenia się z kategorii wiedza,
2. część efektów uczenia się przedmiotowych jest sformułowana niepoprawnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Zaleca się:

1. dokonanie weryfikacji kierunkowych efektów uczenia się oraz usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości wprowadzenie stosowanych zmian w ich opisie, muszą one uwzględniać charakterystykę uniwersalną Polskiej Ramy Kwalifikacji dla 6. i 7. poziomu,
2. dokonanie weryfikacji przedmiotowych efektów uczenia się pod kątem ich zgodności z PRK dla poziomów 6 i 7 oraz usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.
3. wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Dokonując analizy programu studiów na kierunku zarządzanie profil praktyczny dla studiów I i II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) stwierdza się, iż treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany.

Program studiów (tak I-go, jak i II-go stopnia) na kierunku zarządzanie profil praktyczny jest spójny i logiczny. Ma to odzwierciedlenie w treściach programowych ujętych w poszczególnych blokach tematycznych. Student zdobywa wiedzę od ogólnej do szczegółowej – pogłębia ją - przechodząc na wyższe lata studiów - poziomy nauki w ramach określonego stopnia.

Kierunkowe efekty uczenia się osiągnąć są poprzez następujące grupy przedmiotów:

1. grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego:

- **na studiach I stopnia** obejmuje 6 przedmiotów (jeden zamienny): język obcy, język obcy specjalistyczny, practical english course lub prakticheskij kurs ruskogo jazyka lub *etyka biznesu, psychologia społeczna*
- **na studiach II stopnia** obejmuje 4 przedmioty (jeden zamienny): język obcy specjalistyczny, practical english course lub prakticheskij kurs ruskogo jazyka, *polityka społeczna, socjologia*

2. grupa zajęć podstawowych:

- **na studiach I stopnia** obejmuje 13 przedmiotów: *mikroekonomia, makroekonomia, ochrona własności intelektualnej, technologia informacyjna, statystyka i elementy prognozowania, marketing, prawo, finanse, rachunkowość, podstawy nauki o przedsiębiorstwie, podstawy zarządzania, planowanie kariery, wychowanie fizyczne* (przedmiot realizowany tylko na studiach stacjonarnych)
- **na studiach II stopnia** obejmuje 5 przedmiotów: *konceptcje i metody zarządzania, ochrona danych osobowych, prawo cywilne, zarządzanie innowacjami, narzędzia statystyczne*

3. grupa zajęć kierunkowych:

- **na studiach I stopnia** obejmuje 10 przedmiotów: *finanse przedsiębiorstwa, analiza finansowa, międzynarodowe stosunki gospodarcze i integracja europejska, zarządzanie kapitałem ludzkim, badania marketingowe, zarządzanie jakością, zarządzanie projektami, informatyka w zarządzaniu, podstawy logistyki, przedsiębiorczość*
- **na studiach II stopnia** obejmuje 11 przedmiotów: *zarządzanie strategiczne, prawo handlowe, negocjacje, zarządzanie procesami, rachunkowość zarządcza, społeczna odpowiedzialność biznesu, strategie marketingowe, logistyka, informatyczne systemy zarządzania, marketing międzynarodowy, restrukturyzacja i zarządzanie zmianą*

4. grupa zajęć do wyboru:

- **na studiach I stopnia** są to następujące przedmioty: *funkcjonowanie i rozwój organizacji lub akademii kompetencji przyszłości, autoprezentacja i kształtowanie wizerunku lub komunikacja interpersonalna, seminarium dyplomowe*, oraz 4 grupy po 8 przedmiotów do wyboru (spośród których student wybiera jedną grupę)

grupa 1 - zarządzanie w przedsiębiorstwie, w skład której wchodzi następujące przedmioty: *zachowania organizacyjne, zarządzanie zespołami międzykulturowymi, diagnostyka przedsiębiorstwa, systemy informacyjno-decyzyjne, procesy logistyczne w przedsiębiorstwie, systemy motywacji i ocena pracowników, zarządzanie sprzedażą, negocjacje*

grupa 2 - marketing i zarządzanie sprzedażą, którą tworzą następujące przedmioty: *relacje z klientami i techniki sprzedaży, zarządzanie przedsiębiorstwem handlowym, narzędzia promocji, diagnostyka przedsiębiorstwa, procesy logistyczne w przedsiębiorstwie, e-commerce, systemy informatyczne w marketingu, social media*

grupa 3 - zarządzanie logistyką, w skład której wchodzi następujące przedmioty: *systemy komputerowe w logistyce, infrastruktura magazynowa, logistyka produkcji, logistyka transportu,*

zarządzanie zapasami i procesy magazynowe, logistyka spedycji i dystrybucji, logistyka zwrotna i ekologistyka, procesy logistyczne w przedsiębiorstwie

grupa 4 - *zarządzanie w administracji, którą tworzą następujące przedmioty: ustrój i zadania samorządu terytorialnego, organizacja i zarządzanie w administracji, gospodarka przestrzenna, zarządzanie regionalne i lokalne, marketing terytorialny, zarządzanie projektami w administracji publicznej, finanse JST, podstawy prawa administracyjnego*

- **na studiach II stopnia** są to następujące przedmioty: *funkcjonowanie i rozwój organizacji lub akademii kompetencji przyszłości, seminarium dyplomowe oraz 5 grup po 6 przedmiotów do wyboru (spośród których student wybiera jedną grupę)*

grupa 1 - *zarządzanie organizacjami, w skład której wchodzi następujące przedmioty: techniki zarządzania, planowanie finansowe w przedsiębiorstwie, podejmowanie decyzji, marketing w handlu i usługach, prawo pracy, zarządzanie w jednostkach administracji publicznej*

grupa 2 - *organizacja i administrowanie, którą tworzą następujące przedmioty: socjologia organizacji, postępowanie administracyjne, polityki publiczne lub partnerstwo publiczno-prywatne, zarządzanie w jednostkach administracji publicznej, mediacje i arbitraż gospodarczy, prawo pracy*

grupa 3 - *zarządzanie finansami i rachunkowość, w skład której wchodzi następujące przedmioty: przedsiębiorstwo na rynku kapitałowym, strategie finansowe przedsiębiorstw, elementy rachunkowości finansowej, sprawozdawczość finansowa, planowanie finansowe, ryzyko w działalności gospodarczej*

grupa 4 - *logistyka w przedsiębiorstwie, którą tworzą następujące przedmioty: infrastruktura logistyczna, zarządzanie magazynem, agrologistyka, logistyka międzynarodowa, e-logistyka w branży e-commerce, systemy informatyczne w logistyce*

grupa 5 - *reklama i nowoczesny marketing, w skład której wchodzi następujące przedmioty: marketing w handlu i usługach, zarządzanie zespołem sprzedażowym, public relations i sponsoring, nowoczesne kanały dystrybucji (NKD), zarządzanie marką, reklama w Internecie i mediach społecznościowych*

5. praktyka zawodowa: dla studiów I i II stopnia

oraz **na studiach I stopnia:** *BHPiPP, przygotowanie biblioteczne.*

Treści kształcenia uwzględniają aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Treści kształcenia są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie efektów uczenia się.

Studia I stopnia na kierunku zarządzanie o profilu praktycznym prowadzone są w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, trwają 6 semestrów. Studia kończą się złożeniem egzaminu dyplomowego oraz uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Program studiów zakłada uzyskanie 180 punktów ECTS. Informacje dotyczące zajęć w poszczególnych semestrach wraz z przyporządkowaną im liczbą godzin i punktami ECTS ujęte są w harmonogramie studiów. W kartach przedmiotów ujęto bilans nakładu pracy studenta (w tym w zajęciach o charakterze praktycznym), jak również wskaźniki ilościowe określające nakład pracy studenta. W toku weryfikacji powyższych dokumentów stwierdzono, że nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć jest poprawnie oszacowany. Zapewnia także osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Studia II stopnia na kierunku zarządzanie o profilu praktycznym, są prowadzone w trybie stacjonarnym. Studia trwają 4 semestry. Program studiów zakłada uzyskanie 120 punktów ECTS, co realizowane jest w trakcie zaplanowanych 1561 godzin zajęć dydaktycznych. Proces kształcenia zakończony jest otrzymaniem oceny pozytywnej z pracy dyplomowej i uzyskaniem tytułu zawodowego magistra.

Informacje dotyczące zajęć na poszczególnych semestrach tak studiów I stopnia (stacjonarne i niestacjonarne), jak i II stopnia (studia stacjonarne) wraz z przyporządkowaną im liczbą godzin i punktami ECTS ujęte są w adekwatnych harmonogramach studiów. W kartach przedmiotów ujęte natomiast zostały m.in. bilanse nakładu pracy studenta (w tym w zajęciach o charakterze praktycznym), jak również wskaźniki ilościowe określające nakład pracy studenta.

Jak wynika z kart przedmiotów nakład pracy studenta uwzględnia liczbę godzin kontaktowych (udział w wykładach, ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach, projektach w seminarium/ praktyce zawodowej; w konsultacjach związanych z wykładami /ćwiczeniami /konwersatoriami/ projektami/ laboratoriami/ seminarium/ praktyką zawodową) oraz godzin pracy własnej potrzebnych na: wykonywanie zadań/ prac domowych przygotowanie się do wykładów, konwersatorium, do egzaminu do zaliczenia konwersatorium.

Analiza kart przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że nakłady pracy niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się przypisane do zajęć są poprawnie oszacowane. Potwierdzają to dostarczone przez Uczelnię dodatkowe materiały, w których szczegółowo rozpisano godziny samodzielnej pracy studenta. Dotyczyło to przykładowych przedmiotów: *zarządzanie kapitałem ludzkim, autoprezentacja i kształtowanie wizerunku, społeczna odpowiedzialność biznesu*.

Zarówno czas trwania studiów I i II stopnia kierunku zarządzanie w realizowanych formach, nakłady pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Zgodnie z przedstawioną dokumentacją przez Uczelnię (raport samooceny, karty przedmiotów) godziny kontaktowe na kierunku zarządzanie zarówno dla I, jak i II stopnia realizowane są przez udział studentów, m.in.: w wykładach, ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach, projektach w seminarium/ praktyce zawodowej w konsultacjach związanych z wykładami/ ćwiczeniami/ konwersatoriami/projektami/laboratoriami/seminarium/praktyką zawodową.

Realizacja programu studiów I stopnia kierunku zarządzanie o profilu praktycznym uwzględnia zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich w wymiarze zgodnym z wymaganiami, tj.: na studiach stacjonarnych - 90,2 punktów ECTS (50,11%), na studiach niestacjonarnych – 62,24 punktów ECTS (34,58%).

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia i studentów określona w programie dla kierunku zarządzanie I stopnia przedstawia się następująco:

- studia stacjonarne - całkowita liczba zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 2445 godzin. Składają się na nie: wykłady - 525 godzin, ćwiczenia - 565 godzin, konwersatoria - 425 godzin, laboratoria/projekty - 120 godzin, praktyka - 720 godzin, seminarium - 90 godzin,

- studia niestacjonarne - całkowita liczba zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 1666 godzin. Składają się na nie: wykłady - 288 godzin, ćwiczenia - 324 godzin, konwersatoria - 260 godzin, laboratoria/projekty - 32 godziny, praktyka - 720 godzin, seminarium - 42 godziny.

W przypadku studiów II stopnia kierunku zarządzanie wymiar godzin uwzględniający zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich jest również zgodny z wymaganiami. W przeliczeniu na punkty ECTS przedstawia się to następująco: studia stacjonarne – 60,04 punktów ECTS (50,03%), studia niestacjonarne – 37,68 punktów ECTS (31,4%). Z uwagi na kompleksowość oceny wskazane zostaną także informacje dla studiów niestacjonarnych II stopnia (pomimo, iż tok studiów niestacjonarnych nie został w ocenianym roku akademickim uruchomiony).

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie dla kierunku zarządzanie II stopnia przedstawia się następująco:

- studia stacjonarne - całkowita liczba zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 1561 godzin. Składają się na nie: wykłady - 365 godzin, ćwiczenia - 465 godzin, konwersatoria - 281 godzin, praktyka - 360 godzin, seminarium - 90 godzin,
- studia niestacjonarne - całkowita liczba zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów - 1002 godzin. Składają się na nie: wykłady - 192 godzin, ćwiczenia - 728 godzin, konwersatoria - 170 godzin, praktyka - 360 godzin, seminarium - 64 godziny.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć oraz grup zajęć, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Z analizy programu studiów, jak też kart przedmiotów wynika, że zarówno na I, jak i na II stopniu studiów układ przedmiotów jest logiczny i spójny. Następuje ułożenie treści programowych od ogółu to szczegółu (tj. od wiedzy ogólnej do specjalistycznej). Dobór form zajęć, jak też proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są prawidłowe.

W przypadku studiów I stopnia kierunku zarządzanie na I roku prowadzone są zajęcia z grupy zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego i grupy zajęć podstawowych oraz 2 przedmioty w ramach grupy przedmiotów do wyboru (*Funkcjonowanie i rozwój organizacji* lub *Akademia kompetencji przyszłości* lub *Autoprezentacja i kształtowanie wizerunku* lub *Komunikacja interpersonalna*). W ramach organizacji studiów przyjęto, że po I semestrze studenci deklarują wybór grupy przedmiotów do wyboru z 4 grup (opisanych wcześniej w raporcie) w ramach semestru II realizują 1 przedmiot z grupy przedmiotów do wyboru. Na II roku studenci kontynuują naukę lektoratów językowych, jak również z przedmiotów podstawowych (3 przedmioty). Realizacją także 4 przedmioty kierunkowe oraz 4 przedmioty z grupy zajęć do wyboru. Od III semestru studenci rozpoczynają praktyki zawodowe, zaś od IV semestru dyplomowe. Na III roku następuje kontynuacja procesu kształcenia w ramach języka obcego (semestr V – język obcy specjalistyczny, semestr VI - Practical English Course lub Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka) oraz realizowanych jest 5 przedmiotów kierunkowych, 6 przedmiotów z grupy zajęć do wyboru.

Na II stopniu studiów kierunku zarządzanie na I roku prowadzone są zajęcia z grupy zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego i grupy zajęć podstawowych oraz 2 przedmioty w ramach grupy przedmiotów do wyboru: *Funkcjonowanie i rozwój organizacji* lub

Akademia kompetencji przyszłości. Studenci realizują także 1 przedmiot z grupy przedmiotów do wyboru (składają wcześniej deklarację wyboru grupy przedmiotów do wyboru z 5 grup - opisanych wcześniej w raporcie). Na II roku studiów studenci kontynuują proces kształcenia w ramach języka obcego – Practical English Course lub Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka, rozpoczynają seminaria magisterskie oraz realizacją 2 przedmioty kierunkowe, 7 przedmiotów z grupy zajęć do wyboru oraz praktyki zawodowe.

W ramach przyjętej organizacji studiów zaplanowano, iż student wybiera kolejno: po I semestrze - grupę przedmiotów do wyboru, po II semestrze - miejsce odbywania praktyk zawodowych, a także promotora pracy magisterskiej.

Po weryfikacji programu studiów i treści programowych nie zidentyfikowano przypadków znaczących kolizji treści, powielania się ich pomiędzy konkretnymi przedmiotami.

Analiza dokumentacji (głównie kart przedmiotów) pokazała, że formy prowadzonych zajęć, są prawidłowo przyporządkowane. Wszystkie przedmioty ujęte w programie studiów jako przedmioty do wyboru realizowane są w formie konwersatoriów.

Reasumując, stwierdzić należy, że sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dostarczonych dokumentów wynika, że zajęcia do wyboru obejmują

- na I stopniu zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych: 56 punktów ECTS, co stanowi 31,11% ogólnej liczby punktów ECTS,
- na II stopniu zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych: 47 punktów ECTS, co stanowi 39,17% ogólnej liczby punktów ECTS.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że Uczelnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS.

Z uwagi na praktyczny profil studiów, co najmniej połowa punktów ECTS musi zostać przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. W przypadku ocenionego kierunku studiów, jego form wymaganie to jest spełnione. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne przedstawia się następująco:

- I stopień studia stacjonarne – 117 punktów ECTS, co stanowi (65%); studia niestacjonarne – 114,5 punktów ECTS, co stanowi (63,61%),
- II stopień studia stacjonarne – 69 punktów ECTS, co stanowi (57,5%); studia niestacjonarne – 69,5 punktów ECTS, co stanowi (57,91%).

Wskazać także należy na praktyki zawodowe. Wymiar praktyk zawodowych dla I stopnia wynosi – 720 godzin, dla II stopnia – 360 godzin, z kolei łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym wynosi odpowiednio– 24 punktów ECTS, 12 punktów ECTS.

Odnosząc się do zapisów ujętych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861, z późn. zm.), a mianowicie: § 6. „Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone:

- 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
- 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.”

Stwierdzić należy, że są one spełnione dla studiów na kierunku zarządzanie o profilu praktycznym zarówno dla I, jak i II stopnia.

Uczelnia przyporządkowując zajęcia lub grupy zajęć do tych, które kształtują umiejętności praktyczne przyjęła kryterium formy zajęć oraz korzystała z opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Zasadnym jest jednak, aby kierować się nie formą zajęć, lecz wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu i w ten sposób dokonywać podziału punktów ECTS. Po przeprowadzeniu dogłębnej analizy dokumentacji stwierdzono, że przyporządkowanie przedmiotów nie budzi zastrzeżeń, dotyczy to także przyporządkowanych punktów ECTS. Punkty ECTS części przedmiotów np. etyka biznesu zostały podzielone, co oznacza, że przyporządkowując taki przedmiot do grupy tych, o charakterze praktycznym przyjęto, że część zajęć z tego przedmiotu takiego charakteru nie ma, natomiast część realizowanych treści pozwala studentom na kształtowanie umiejętności praktycznych. Rekomenduje się, aby w przyszłości dokonując przyporządkowania przedmiotów do tych, kształtujących umiejętności praktyczne za podstawowe kryterium nie przyjmować formy zajęć.

Na kierunku zarządzanie (studia I stopnia) ujęte są w programie studiów zajęcia z języka obcego w następującej formie i wymiarze: język obcy (4 semestry - 30 godzin na studiach stacjonarnych oraz 4 semestry - 21 godzin oraz na studiach niestacjonarnych), język obcy specjalistyczny (30 godzin na studiach stacjonarnych oraz 16 godzin na studiach niestacjonarnych) oraz Practical English Course lub Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka (30 godzinna studiach stacjonarnych oraz 16 godzinna studiach niestacjonarnych). Student nabywa na nich umiejętności językowe zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Zgodnie z przyjętymi efektami uczenia się w zakresie języków obcych realizowany program studiów umożliwia ich osiągnięcie (KZ6S_WG11- student „zna i rozumie słownictwo z wybranego języka obcego charakterystyczne dla nauk o zarządzaniu i jakości”; KZ6S_UK7- student „potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, KZ6S_UK8 - student potrafi posługiwać się językiem obcym z wykorzystaniem słownictwa specjalistycznego z zakresu zarządzania i jakości”).

Na studiach II stopnia z kolei w programie studiów ujęto następujące zajęcia, które poświęcone są kształceniu w zakresie co najmniej jednego języka obcego: język obcy specjalistyczny (2 semestry po 30 godzin na studiach stacjonarnych oraz 2 semestry po 16 godzin na studiach niestacjonarnych) oraz Practical English Course lub Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka (30 godzin na studiach stacjonarnych oraz 16 godzin na studiach stacjonarnych). Student nabywa na nich umiejętności językowe, obejmujące terminologię nauk ekonomicznych, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Zgodnie z przyjętymi efektami uczenia się w zakresie języków obcych realizowany program studiów umożliwia ich osiągnięcie (KZ7S_UK4- student „potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”, KZ7S_UK5- student „potrafi posługiwać się językiem obcym z wykorzystaniem słownictwa specjalistycznego z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości”).

Stwierdza się zatem, że na kierunku zarządzanie zarówno na I, jak i II stopniu studiów oferowane są zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego.

Dodatkowo - jak deklaruje Uczelnia - zajęcia z języka obcego specjalistycznego oraz grupy najbardziej zaawansowane językowo powierzone są do prowadzenia native speaker'owi. Warto także podkreślić, że zainteresowani studenci mają możliwość brania udziału w zajęciach prowadzonych dla studentów programu Erasmus+ w języku angielskim. Z wypowiedzi studentów na spotkaniu podczas wizytacji wynikało, że mogą oni zgłosić chęć udziału w takich zajęciach i uczestniczyć w nich na zasadzie „wolnego słuchacza”. Jest grupa studentów, która korzysta z takiej możliwości.

Kierunek studiów zarządzanie przyporządkowany jest do dziedziny nauk społecznych, w związku z tym spełniony jest warunek uwzględnienia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS nie mniejszą, niż jest to określone w wymaganiach formalnych. Wynika to z dokumentacji przedstawionej przez Uczelnię. Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne na kierunku zarządzanie wynosi odpowiednio dla I stopnia – 17 punktów ECTS, dla II stopnia – 11 punktów ECTS.

W programie studiów na studiach stacjonarnych nie ujęto zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (dotyczy to tak I, jak i II stopnia).

Natomiast dla studiów niestacjonarnych zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są ujęte w następującym wymiarze godzin: dla I stopnia 104 godziny (*psychologia społeczna, ochrona własności intelektualnej, technologia informacyjna, informatyka w zarządzaniu, podstawy logistyki, przedsiębiorczość*), a dla II stopnia 64 godziny (*socjologia, ochrona danych osobowych, zarządzanie procesami, informatyczne systemy zarządzania*).

Z uwagi na zaistniałe warunki epidemiologiczne wymiar prowadzonych zajęć w sposób zdalny jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie.

Prowadzący zajęcia korzystają głównie z dwóch narzędzi kształcenia na odległość, tj. zamieszczają materiały dla studentów na platformie edukacyjnej e-studia WSiFZ oraz prowadzą zajęcia online za pomocą platformy MS Teams.

W semestrze zimowym 2020/2021 z uwagi na pandemię COVID-19 wszystkie zajęcia w ramach rozkładu zajęć od dnia 17.10.2020 roku są realizowane za pomocą platformy MS Teams. Zajęcia odbywają się w czasie rzeczywistym.

Na Wydziale istnieją stosowane dokumenty określające realizację programu studiów w czasie epidemii COVID-19. Pierwotnym dokumentem regulującym procedury określające realizację programu studiów w czasie epidemii COVID-19 było Zarządzenie Rektora Nr RK.021.11.2020 z dn. 1 kwietnia 2020 r. w sprawie organizacji i prowadzenia kształcenia na odległość w WSiFZ w Białymstoku. Powyższy dokument został później zaktualizowany i uzupełniony dodatkowymi zarządzeniami, z których najistotniejszymi są Zarządzenia Rektora: Nr RK.021.43.2020 z dn. 10 września 2020 r. w sprawie ustalenia sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2020/2021, w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 wśród wspólnoty akademickiej WSiFZ w Białymstoku, Nr RK.021.56.2020 z dn. 21 października 2020 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2020/2021 oraz funkcjonowania WSiFZ w Białymstoku, w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, Nr RK.021.57.2020 z dn. 26 października 2020 r. w sprawie zmiany Zarządzenia Rektora Nr RK.021.56.2020 w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2020/2021 oraz

funkcjonowania WSFiZ, w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, Nr RK.021.72.2020 z dn. 30 grudnia 2020 r. w sprawie organizacji zimowej sesji egzaminacyjnej w roku akademickim 2020/2021 w WSFiZ w Białymstoku.

Z przedstawionej dokumentacji (karty przedmiotów, raport samooceny, prace etapowe), z udziału w hospitacjach (na hospitowanych zajęciach stosowano tradycyjne metody w postaci wykładu z prezentacją, rozmów ze studentami, rozwiązywania przez studentów zadań, dyskusji) oraz z wypowiedzi kadry i studentów podczas spotkań w czasie wizytacji ZO PKA wynika, że w programie kształcenia wykorzystywane są różne, specyficzne, adekwatne do przedmiotów metody kształcenia, które zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Z pozyskanych informacji wynika, że zajęcia na kierunku zarządzanie profil praktyczny (studia I i II stopnia) przybierają różne formy głównie: wykładu, konwersatorium, ćwiczeń, praktyk zawodowych i do tychże form, treści programowych, efektów uczenia się wykorzystywane są odpowiednio dobrane przez prowadzącego metody kształcenia np. dyskusja, studium przypadku, wykonanie prezentacji multimedialnej, praca w grupach, projekty, testy, prace pisemne. Niestety co do niektórych przedmiotów (np. *organizacja i zarządzanie w administracji*, *podstawy zarządzania*, *język angielski*) trudno jest określić, czy stosowane na nich metody kształcenia są różnorodne, specyficzne, gdyż nie zostały ujęte w ich sylabusach. Za metody kształcenia wykorzystywane na tych przedmiotach uznano bowiem „Tradycyjna - zajęcia zorganizowane w Uczelni” oraz „Platforma MS Teams”. Rekomenduje się wyszczególnienie dla przedmiotów, w których sylabusach brakuje wykorzystywanych wskazania odpowiednich metod kształcenia.

Przedstawiona przez Uczelnię dokumentacja (oraz informacje uzyskane podczas wizytacji ZO PKA) pozwala na stwierdzenie, że w doborze metod dydaktycznych są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, stosowane są właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne, które mają służyć wspomaganie osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Przy doborze metod kształcenia wykorzystywane są różnorodne narzędzia dostępne na Uczelni, w szczególności narzędzia dostępne w laboratoriach (komputerowe, językowe). W dobie pandemii SarsCov-2 Uczelnia podjęła szereg działań zapewniających jej przystosowanie się do zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych zajęć. Do narzędzi służących temu celowi należą przede wszystkim narzędzia pakietu Office 365, w tym przede wszystkim aplikacja MS Teams wraz ze spektrum możliwości jakie ona daje (możliwość podziału na grupy, prace w pokojach, możliwość przesyłania materiałów dydaktycznych, treści zadań przez wykładowców oraz odpowiedzi na nie przez studentów, itp.).

Wykładowcy, w zależności od specyfiki przedmiotu w pracy ze studentami wykorzystują różnorodne, nowoczesne metody pracy. Dla przykładu w ramach przedmiotu *planowanie kariery* każdy student wykonuje indywidualny test FRIS, który określa i opisuje naturalny sposób myślenia oraz działania. Pokazuje jak najbardziej optymalnie wykorzystać własne predyspozycje w późniejszej pracy i rozwoju osobistym - co jest wykorzystywane także do odpowiedniego przyporządkowywania studentom (w zależności od stylu myślenia) materiałów dydaktycznych, sposobu pracy z nimi. Z kolei na przedmiocie *autoprezentacja i kształtowania wizerunku* wykorzystywane są filmy, storytelling, pitch elevator. W ramach nauczania języków obcych i specjalistycznych języków obcych wykorzystuje się: nowe laboratorium językowe (p. 306A), dające możliwość pracy ze studentami w małych grupach przy użyciu specjalistycznego oprogramowania oraz weryfikacji efektów uczenia się we wszystkich obszarach (słuchanie; mówienie; pisanie), pozwala także na stosowanie nowoczesnych metod

dydaktycznych; metodę Task-Based-Learning (TBL) szczególnie podczas odgrywania przez studentów scenek sytuacyjnych; metody: Instrukcja oparta na treści (Content Based Instruction- CBI) - podejście oparte na treściach (Content Based Approach – CBA). Celem CBI/CBA jest przygotowanie studentów do przyswajania języka z wykorzystaniem kontekstu dowolnego przedmiotu tak, aby studenci nauczyli się języka używając go w tym konkretnym kontekście. Metoda ta jest wykorzystywana w nauce języka angielskiego jako obcego oraz jako języka obcego specjalistycznego, a także w nauczaniu innych przedmiotów, np. *negocjacje, psychologia zarządzania oraz nauki o przedsiębiorczości*. Do dyspozycji nauczycieli akademickich, kół naukowych, studentów jest również uczelniane studio filmowe (pok. 404E [TV On-line], które służy do przygotowania, m.in. materiałów reklamowych, występów publicznych, itp.). Uczelnia pracuje także nad nowymi rozwiązaniami, którymi są: przygotowywanie się do uruchomienia laboratorium Symulacji biznesowych (w trakcie realizacji, planowany termin uruchomienia koniec lutego 2021 r.), wprowadzenie metody Flip Blended.

Prowadzący na swoich przedmiotach korzystają z metod aktywizujących studentów, umożliwiających im podejmowanie działań praktycznych (dyskusja, rozwiązywanie zadań problemowych typu case study, pogadanka, prezentacje, rozwiązywanie zadań i przykładów praktycznych). Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizytacji ZO PKA (hospitacje, spotkania z kadrą, studentami) można stwierdzić, że występuje właściwy poziom wykorzystania zajęć aktywizujących stymulujących studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Wykorzystywanie na zajęciach aktywizujących metod nauczania sprzyja nabywaniu przez studentów praktycznych umiejętności m.in. pozyskiwania i analizowania informacji, kierowania zespołem, rozwiązywania problemów, prowadzenia negocjacji. Umiejętności takie są niezbędne do przygotowania studentów do podejmowanej później przez nich działalności zawodowej.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że część nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne, posiada doświadczenie zawodowe w działalności gospodarczej, samorządowej. Część zajęć prowadzonych jest też jedynie przez praktyków. Z pewnością ma to przełożenie na przygotowanie studentów do działalności zawodowej tak, aby mogli oni wykonywać czynności praktyczne, stosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie. W ramach technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy stosowane na kierunku wykorzystywana jest platforma MS Teams (MS Teams udostępniony jest studentom w ramach szerszej platformy Microsoft Office 365). Dodatkowym stosowanym narzędziem są webinaria organizowane przez uczelnię z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, pod wspólnym hasłem „Czego uczy nas obecny kryzys?”. Organizowane są one „na żywo” zatem studenci mogą brać udział w dyskusji (zadawać pytania) zaproszonym gościom. Każde webinarium jest udostępniane powszechnie z wykorzystaniem YouTube, co pozwala studentom na obejrzenie webinarium nie tylko podczas jego trwania, ale także w dowolnie wybranym momencie.

Na I i II stopniu studiów kierunku zarządzanie profil praktyczny zajęcia z języka obcego prowadzone są w formie ćwiczeń (dotyczy to przedmiotów Język obcy, Język obcy specjalistyczny) oraz w formie konwersatorium - przedmiot: *Practical English Course* lub *Praktischer Deutschkurs* lub *Praktisches Kurs Russkogo Jazyka*. Za metody kształcenia wykorzystywane na zajęciach prowadzący zaproponowali: w przypadku przedmiotów Język obcy (angielski) – metoda „Tradycyjna - zajęcia zorganizowane w Uczelni”, Język obcy specjalistyczny (angielski) „Tradycyjna – zajęcia zorganizowane

w Uczelni; komputer, prezentacja, słuchanie, mówienie, pisanie”. Rekomenduje się udoskonalenie metod kształcenia na tych przedmiotach.

Student w trakcie nauki ma nabyć umiejętności językowe, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (I stopień studiów) oraz dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (II stopień studiów). Ważne jest zatem zadbanie o wybór właściwych metod kształcenia.

Z analizy dokumentów (raport samooceny, Regulamin Studiów WSFiZ - Załącznik do Zarządzenia Rektora Nr RK.021.14.2020 z dn. 30 kwietnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Uchwały Senatu Nr 1 z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów WSFiZ) wynika, że Uczelnia zapewnia dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

Formami indywidualnej organizacji studiów oferowanymi przez Uczelnię są:

- indywidualny program studiów (IPS) – dedykowany studentom uzdolnionym i wyróżniającym się w nauce, polega głównie na rozszerzeniu wiedzy z wybranych zajęć, udziale studenta w pracach naukowo-badawczych i rozwojowych, program realizowany jest pod opieką nauczyciela akademickiego, posiadającego co najmniej stopień naukowy;
- indywidualny harmonogram zajęć (IHZ) - dedykowany studentom znajdującym się w sytuacji życiowej, uzasadniającej ustalenie szczególnego trybu studiowania, studentom przenoszącym się z innych uczelni oraz przyjętym na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się;
- indywidualny tryb i termin zaliczania przedmiotów – dotyczy głównie studentów z niepełnosprawnościami, polega na zmianie terminu lub/i sposobu zaliczania zajęć obowiązujących w danym roku studiów;
- indywidualny tryb studiowania przeznaczony dla studentów z niepełnosprawnością.

Z informacji dodatkowych pozyskanych podczas spotkań ZO PKA z władzami, kadrami, studentami wynika, że do ww. grup dostosowane są również odpowiednie metody kształcenia. I tak dla przykładu, jeśli niepełnosprawność uniemożliwia studentowi korzystanie z materiałów dydaktycznych, student może złożyć wniosek do Dziekana o ich utrwalenie w alternatywnej formie zapisu, w tym m.in. w formie: dokumentu wydrukowanego powiększoną czcionką, dokumentu elektronicznego czy nagrania audio, czy też o zezwolenie na zwiększenie dopuszczalnej absencji. Może także za zgodą Dziekana w przypadku, gdy nie może samodzielnie robić notatek korzystać z urządzeń rejestrujących dźwięk i obraz, pozwalających mu na pełne uczestnictwo w zajęciach.

Zgodnie z zapisami ujętymi w Regulaminie Studiów WSFiZ ze wsparcia korzystać mogą również studentki w ciąży oraz studenci będący rodzicami, którym przysługuje dodatkowo urlop od zajęć bądź urlop od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Z uwagi na pandemię COVID-19 wszystkie zajęcia w semestrze zimowym 2020/2021 w ramach rozkładu zajęć od dn. 17.10.2020 r. są realizowane za pomocą platformy MS Teams. Na zajęciach wykorzystywane są różne metody kształcenia, jakie taka platforma umożliwia (praca grupowa, dyskusje), aplikacja Forms, OneNote czy OneDrive. Poszczególni nauczyciele akademicki, w zależności od charakteru i specyfiki zajęć wykorzystują do ich prowadzenia także specjalistyczne

oprogramowanie oraz bazy danych (zarówno powszechnie dostępne, jak i te, do których uczelnia zakupiła dostęp, np. bazy danych Systemu Informacji Prawnej Lex, Pakiet SAGE Symfonia). Ponadto Uczelnia posiada własną platformę edukacyjną E-studia, bazującą na platformie Moodle, wykorzystywaną zarówno do przekazywania studentom materiałów dydaktycznych, informacji o realizowanym przedmiocie, ogłoszeń, bieżącego kontaktowania się nauczyciela akademickiego ze studentami, jak i do bieżącej weryfikacji efektów uczenia się (testy, zadania oraz inne prace pisemne – eseje, projekty itp.). Pomocniczo, w procesie kształcenia wykorzystywane jest także wewnątrzuczelniana poczta elektroniczna – każdy pracownik oraz student posiada konto z domeną @wsfiz.edu.pl.

Analiza programu studiów, kart przedmiotów pozwala stwierdzić, że rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się studentów ocenianego kierunku studiów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom ocenianego kierunku studiów informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

W przypadku przedmiotowych efektów uczenia się student jest z nimi zapoznawany na pierwszych zajęciach, jest informowany także o warunkach i kryteriach ich uzyskania oraz o sposobach weryfikacji ich osiągnięcia. Kończąc zajęcia prowadzący przedmiot może przeprowadzić ankietę wskazującą na stopień zrozumienia osiągniętych przez studenta efektów uczenia się (wzór ankiety zawiera Załącznik nr 5 do Zarządzenia Rektora Nr RK.021.42.2019 z dn. 19 listopada 2019 r. w sprawie systemu monitoringu i weryfikacji efektów uczenia się w WSFiZ w Białymstoku). Ankieta z reguły jest przeprowadzana na ostatnich lub przedostatnich zajęciach, ewentualnie przed zaliczeniem/ egzaminem. Wyniki przeprowadzonych w roku akademickim 2019/2020 ankiet pokazują, iż efekty uczenia się są zrozumiałe przez studentów i odpowiednio dobrane do poszczególnych przedmiotów.

Studia na kierunku zarządzanie I i II st. są studiami o profilu praktycznym, w związku z tym praktyki zawodowe są obowiązkowe. Realizowane są one na podstawie Zarządzenia Rektora Nr RK.021.58.2020 z dn. 29.10.2020.r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu praktyk zawodowych w WSFiZ w Białymstoku.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Efekty uczenia się dla praktyki zawodowej dla poszczególnych etapów obejmują:

- w obszarze wiedzy – student:
 1. zna i rozumie miejsce nauk o zarządzaniu w systemie nauk oraz ich zastosowania praktyczne w kontekście organizacji, w której odbywał praktykę zawodową
 2. zna i rozumie ogólne zasady tworzenia i rozwoju przedsiębiorczości, w tym w odniesieniu do organizacji, w której odbywał praktykę zawodową
 3. zna i rozumie strukturę organizacyjną jednostki, w której odbywał praktykę zawodową i funkcjonowaniem jej podstawowych komórek
- w obszarze umiejętności – student:
 1. potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu zarządzania w celu rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej w organizacji, w której odbywał praktykę zawodową

2. potrafi porozumiewać się w organizacji, w której odbywał praktykę zawodową, wykorzystując do tego celu odpowiednie narzędzie i używając właściwej terminologii
 3. potrafi określić priorytety podczas planowania pracy własnej oraz zespołu w organizacji, w której odbywa praktykę zawodową
 4. potrafi efektywnie zaplanować swoją pracę w organizacji, w której odbywa praktykę zawodową
 5. potrafi współdziałać w ramach prac zespołowych (w tym interdyscyplinarnych)
 6. potrafi komunikować się z innymi osobami, oceniać predyspozycje własne i pozostałych członków zespołu do wykonywania poszczególnych prac
 7. potrafi przyjmować różne role i zadania w organizacji, w której odbywał praktykę zawodową
 8. potrafi samodzielnie wykonać powierzone mu w trakcie praktyki zawodowej zadania i jest świadomy znaczenia tej umiejętności w przyszłej pracy zawodowej na wybranym stanowisku
- w obszarze kompetencji społecznych - student:
 1. jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności zawodowych
 2. jest gotów do podejmowania działań w kierunku dalszego dokształcania się
 3. jest świadomy konieczności uczenia się przez całe życie

W etapie drugim usunięto jeden efekt w obszarze wiedzy (student zna i rozumie strukturę organizacyjną jednostki, w której odbywał praktykę zawodową i funkcjonowaniem jej podstawowych komórek) i dołożono dwa efekty w obszarze umiejętności:

- Student potrafi przygotowywać podstawową dokumentację biurową, jeżeli wymaga tego specyfika pracy podmiotu
- Student potrafi podjąć czynności związane z archiwizacją dokumentów

W trzecim etapie praktyk zaplanowane do osiągnięcia efekty uczenia się wzbogacono o jeden efekt w obszarze kompetencji społecznych:

- Student jest gotów do wykonywania pracy zawodowej w obszarze zarządzania m.in. pracy w zespole, obsługi klienta, świadomości odpowiedzialności za podejmowane decyzje, etycznych aspektów wykonywanego zawodu.

W ramach trzech etapów przedmiotu praktyka zawodowa efekty uczenia się różnią się tylko nieznacznie, a jeśli zostały w pełni osiągnięte na poprzednim etapie, na kolejnym student nie ma przed sobą żadnych ambitnych zadań.

Rekomenduje się lepsze wykorzystanie czasu praktyk poprzez zaplanowanie na kolejnych ich etapach innych, pogłębionych efektów uczenia się, by usunąć efekt powtarzania takich samych działań podejmowanych w celu osiągnięcia takich samych efektów uczenia się.

Efekty uczenia się dla przedmiotu praktyka zawodowa na studiach II st. to:

- w zakresie wiedzy - student:
 1. zna i rozumie istotę i funkcjonowanie kluczowych i pomocniczych procesów w organizacji w odniesieniu do instytucji, w której odbywał praktykę zawodową
 2. ma rozszerzoną wiedzę o człowieku i jego roli w organizacji, w której odbywał praktykę zawodową

3. zna i rozumie w stopniu rozszerzonym trendy cywilizacyjne wpływające na funkcjonowanie i rozwój organizacji, w której odbywał praktykę zawodową
- w zakresie umiejętności – student:
 1. potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu zarządzania w celu rozwiązywania problemów organizacji, w której odbywał praktykę zawodową
 2. potrafi porozumiewać się z interesariuszami organizacji, w której odbywał praktykę zawodową
 3. potrafi współdziałać w ramach prac grupowych, w tym również kierować pracą zespołu
 4. potrafi wspólnie realizować projekty w organizacji, w której odbywał praktykę zawodową
 5. rozumie potrzebę ciągłego uczenia się oraz wykazuje gotowość podnoszenia kwalifikacji zawodowych
 - w zakresie kompetencji społecznych - student:
 1. jest gotów pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
 2. jest gotów do elastycznego reagowania i proaktywnej adaptacji do zmian
 3. jest gotów do przekazywania swojej wiedzy i doświadczenia innym osobom, również w miejscu odbywania praktyk

Powyższe efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia w czasie praktyk. Zgodnie z sylabusami, efekty weryfikowane są na podstawie dokumentacji praktyki zawodowej, a każdy efekt oceniany jest w skali 2-5. Praktyki zaliczane są na ocenę.

Treści programowe dla poszczególnych etapów praktyk wykazują progres i obejmują na I etapie:

1) Zapoznanie się z podstawowymi formami prawnymi i organizacyjnymi podmiotów gospodarczych; 2) Praktyczne zaznajomienie się z głównymi obszarami funkcjonowania przedsiębiorstw i innych instytucji; 3) Zapoznanie się z podstawowymi procesami biznesowymi realizowanymi przez przedsiębiorstwa i inne instytucje; na II etapie: 1) Praktyczne pogłębienie wiadomości na temat głównych obszarów funkcjonowania przedsiębiorstw i innych instytucji; 2) Zapoznanie się z rodzajami struktur organizacyjnych przedsiębiorstw i innych instytucji; 3) Samodzielne planowanie i realizowanie powierzonych zadań; na III etapie: 1) Założenia systemów motywacyjnych przedsiębiorstw i innych instytucji; 2) Stosowane narzędzia informacyjne przez przedsiębiorstwa i inne instytucje; 3) Informatyczne systemy wsparcia organizacji; 4) Samodzielne planowanie i realizowanie powierzonych zadań. Tak sformułowane treści programowe pozwalają na osiąganie przez studentów efektów uczenia się w innych obszarach funkcjonowania podmiotu przyjmującego.

Doprecyzowanie programu praktyk znajduje się w dokumencie Ramowy program praktyk zawodowych, dostępnym na stronie internetowej w zakładce Dziekanat. Dokument ten zawiera również uściślenie wynikające z wybranej ścieżki kształcenia, zgodnie z którym student powinien poznać:

1. w zakresie *marketingu i zarządzania sprzedażą*: organizację i funkcjonowanie marketingu, zadania i działania marketingowe, stosunki jednostki z otoczeniem, oprogramowanie wspomagające realizację działań reklamowych,
2. w zakresie *zarządzania logistyką*: organizację i funkcjonowanie logistyki, w tym: realizację dostaw i organizację dystrybucji, logistykę produkcji, gospodarkę magazynową,
3. w zakresie *zarządzania w przedsiębiorstwie*: organizację i funkcjonowanie przedsiębiorstwa, w tym: zadania i czynności wykonywane przez poszczególne działy, dokumentację i jej obieg, stosowane przez jednostkę metody analizy sytuacji ekonomicznej i analizy obciążeń

podatkowych przedsiębiorstwa, planowanie w przedsiębiorstwie, oprogramowanie komputerowe, stosowane przez komórki pionu ekonomicznego,

4. w zakresie *zarządzania w administracji*: organizację i funkcjonowanie jednostek wewnętrznych administracji publicznej lub prywatnej.

Zajęcia praktyka zawodowa realizowane są na studiach I st. w 3, 4 i 5 semestrze. Każdy z tych etapów obejmuje 240 godz., co odpowiada przyznaniu 8 punktów ECTS. Na studiach II st. praktyki umiejscowione są w 3 semestrze, obejmują 360 godzin, a za ich realizację studentowi przyznawane jest 12 punktów ECTS, co jest w pełni zgodne z wymaganiami i zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Miejsca praktyk zawodowych zapewnia Uczelnia, a przykładowe podmioty przyjmujące wskazano w raporcie samooceny. W ramowym programie praktyk znajdują się wskazówki co do miejsc zalecanych studentom kierunku zarządzanie do odbycia praktyki zawodowej. Są to: przedsiębiorstwo produkcyjne, usługowe lub handlowe, biuro księgowo-podatkowe, jednostka administracji samorządowej lub rządowej, bank i inna instytucja z sektora finansów, zakład ubezpieczeniowy, instytucja wymiaru sprawiedliwości, ośrodek naukowo-badawczy, uczelnia, instytucja oświaty i kultury, organizacja pożytku publicznego, fundacja lub stowarzyszenie, organizacja zawodowa, a także inne, wybrane przez studenta, miejsce pracy (za zgodą wydziałowego opiekuna praktyk zawodowych). Praktyka może być realizowana w ramach programu Erasmus+, a ponadto w instytucjach Unii Europejskiej i instytucjach zagranicznych, jeżeli charakter prowadzonej przez nie działalności i odbywanej przez studenta praktyki jest zgodny z profilem kierunku studiów. W szczególności zaleca się odbywać praktykę zawodową w podmiotach, z którymi Uczelnia ma podpisane porozumienia w tym zakresie. Dobór powyżej rekomendowanych miejsc odbywania praktyk zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk są opisane w sylabusach praktyk zawodowych. Efekty uczenia się są weryfikowane na podstawie dokumentacji praktyki zawodowej, przy czym jeśli zakładane efekty uczenia się (w sylabusach zwane efektami kształcenia) zostały uzyskane z ewentualnymi pojedynczymi nieścisłościami, które nie mają znaczenia dla osiągnięcia poszczególnych efektów, to student otrzymuje ocenę 5.0 (A), z nielicznymi błędami – 4.5 (B), z szeregiem błędów i/lub pojedynczych braków – 4.0 (C), z istotnymi błędami i/lub brakami – 3.5 (D), z dużymi błędami lub brakami (poziom minimalnie wymagany, akceptowany przez nauczyciela akademickiego) – 3.0 (E), jeśli zakładane efekty nie zostały uzyskane, to 2.0 (F). W przypadku kompetencji społecznych ocena postawy studenta następuje według zasady: osiągnięcie efektu w stopniu co najmniej dobrym – 2 pkt., w stopniu zadowalającym – 1 pkt., nieosiągnięcie efektu – 0 pkt. Metody weryfikacji i oceny są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie prawidłowo wypełnionego Dziennika Praktyk Zawodowych, obejmującego opis przebiegu praktyki oraz zakres obowiązków w trakcie praktyki zawodowej. Warunkiem zaliczenia jest uczestnictwo w praktykach zawodowych i pisemne potwierdzenie wykonywanych zadań przedstawionych w Dzienniku Praktyk Zawodowych przez opiekuna praktyki w zakładzie pracy.

Przygotowane przez studenta sprawozdania obejmuje ogólną charakterystykę Zakładu pracy (przedmiot działania, struktura organizacyjna: zakres zadań, prawnych podstaw działania oraz przepisy regulujące działanie organu), cel i zakres prowadzonej działalności (zasady funkcjonowania,

tryb pracy, metody i formy pracy poszczególnych wydziałów, wyodrębnionych komórek, itp.), szczegółowy opis przebiegu praktyki, wykaz wszystkich czynności wykonywanych przez praktykanta wraz z opisem zagadnień, problemów rozwiązywanych podczas zajęć (np. zapoznanie się ze statutem jednostki, regulaminem organizacyjnym i innymi wewnętrznymi źródłami prawa, regulaminem pracy, zasadami dotyczącymi przestrzegania tajemnicy prawnie chronionej, obserwacja pracy doświadczonych pracowników zatrudnionych w organizacji, w której student odbywa praktykę, samodzielne ewidencjonowanie i archiwizowanie dokumentów, zadawanie pytań, zapisywanie ważnych informacji, które posłużą studentowi do rozwoju własnych kompetencji, samodzielna obsługa urządzeń biurowych i wybranych programów komputerowych, itp.) oraz podsumowanie praktyki, wykazujące związek odbytej praktyki z kierunkiem studiów i przedstawiające osiągnięcia zdobyte podczas praktyki zakwalifikowane w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Z założenia sprawozdanie powinno przedstawiać uwagi, obserwacje i wnioski praktykanta dotyczące wykonywanej pracy.

Zaliczenia praktyki zawodowej w Uczelni dokonuje wydziałowy opiekun praktyki zawodowej na podstawie uzyskanego przez studenta procentu punktów, wg zasady: 91-100% - 5,0, 81-90% - 4,5, 71-80% - 4,0, 61-70% - 3,5, 51-60% - 3,0.

Na podkreślenie zasługuje staranność, z jaką przygotowano wszystkie dokumenty związane z praktykami, dostępne na stronie internetowej Uczelni w zakładce Dziekanat.

Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje Dziekan Wydziału, w ramach którego funkcjonuje kierunek zarządzanie. Ponosi on odpowiedzialność przed Rektorem.

Rektor powołuje wydziałowego opiekuna praktyk spośród nauczycieli akademickich Wydziału, może też powoływać opiekunów praktyk dla poszczególnych kierunków. Obecnie opiekunem praktyk na kierunku zarządzanie jest pracownik katedry zarządzania, który prowadzi przedmioty z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz pełni funkcję Pełnomocnika ds. Współpracy i Rozwoju. Posiada rozległe kontakty wśród przedsiębiorstw funkcjonujących w regionie.

Zadania wydziałowego / kierunkowego opiekuna praktyk są opisane w regulaminie praktyk obowiązującym od obecnego roku akademickiego. Brak jest jednak kryteriów dokonywania wyboru opiekuna kierunkowego lub wydziałowego. Analogiczna sytuacja dotyczy opiekunów zakładowych – ich obowiązki wymieniono w regulaminie, natomiast nie określono żadnych warunków, które opiekun zakładowy powinien spełniać. Z tego względu nie można ocenić, czy ich kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje umożliwiają prawidłową realizację praktyk. W roku akademickim 2020/2021 obowiązki opiekuna praktyk na kierunku zarządzanie z ramienia Uczelni pełni pracownik katedry zarządzania, prowadzący zajęcia z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości, pełniący jednocześnie funkcję Pełnomocnika Rektora ds. Współpracy i Rozwoju, mający rozległe kontakty wśród przedsiębiorstw funkcjonujących w regionie, mający odpowiednie kompetencje do pełnienia wyznaczonej roli.

Rekomenduje się sformułowanie i przyjęcie formalnych kryteriów, które spełniać powinny osoby pełniące funkcje opiekunów praktyk, zarówno po stronie Uczelni, jak i podmiotu przyjmującego studentów na praktyki zakładowe.

W trakcie wizytacji ustalono na podstawie materiałów dostarczonych przez Władze wizytowanego kierunku, że obecnie opiekun praktyk kierunku zarządzanie opiekuje się i rozlicza praktyki zawodowe dla 68 studentów studiów stacjonarnych oraz 125 studentów studiów niestacjonarnych kierunku zarządzanie I stopnia oraz dla 59 studentów kierunku zarządzanie II stopnia – łącznie 252 osoby. Zważywszy, że są to dodatkowe obowiązki, tak duża liczba studentów pozostających pod opieką jednej osoby uniemożliwia prawidłowe sprawowanie nadzoru, który obejmuje: zapoznanie studentów z programem praktyki ze wskazaniem rodzaju praktyki, miejsc, w których może być ona realizowana, terminu jej rozpoczęcia i czasu trwania oraz z wymaganiami, dokumentacją, zasadami weryfikacji efektów uczenia oraz sposobami dokumentowania działań; opracowanie szczegółowego programu praktyki na poszczególne etapy oraz zakresu weryfikacji efektów uczenia, wsparcie studenta w wyborze miejsca odbywania praktyki zawodowej; odbieranie od studentów oświadczeń o zapoznaniu się z zasadami organizacji praktyk; współpraca z zakładowymi opiekunami praktyk, w tym do zapoznania opiekunów praktyk z wymaganiami, programem praktyk, dokumentacją, zasadami weryfikacji efektów uczenia oraz sposobami dokumentowania działań; udzielanie pomocy i porad studentom odbywającym praktykę zawodową, zwłaszcza wyjaśniania zasad teoretycznych (na przykładzie procesów i czynności praktycznych); czuwanie nad zapewnieniem warunków niezbędnych do realizacji praktyki, zgodnie z Regulaminem praktyk oraz ustaleniami porozumienia zawartego pomiędzy Uczelnią a podmiotem przyjmującym studenta na praktykę; monitorowanie przebiegu praktyk zawodowych, szczególnie pod kątem realizacji celów i efektów założonych dla praktyk zawodowych, weryfikacja osiągnięcia przez studentów założonych dla praktyk zawodowych efektów uczenia się, wytwarzanie i wydawanie ewidencji, gromadzenie i przechowywanie dokumentacji praktyk do końca cyklu praktyki, przekazywanie dziekanowi dokumentacji praktyk za dany rok akademicki do 30 września, składanie Dziekanowi Wydziału rocznych sprawozdań z przebiegu praktyk dla kierunku wraz z jego oceną na dzień 30 września. Tak szeroki zakres obowiązków w stosunku do 250 osób - a zatem niewiele mniejszej liczby miejsc - oznacza, iż nie jest możliwe dogłębne zajęcie się każdą praktyką zawodową pod kątem jej efektywności jako pełnoprawnego przedmiotu studiów na kierunku praktycznym.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady, dostępne na stronie internetowej Uczelni. Dostępne są też wszystkie wzory dokumentów wymagane w procesie organizacji praktyk i ich rozliczania. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad praktykami na kierunku wskazana jest w karcie przedmiotu dostępnej dla studentów w systemie Recto lub w formie drukowanej w Dziekanacie, natomiast zakres zadań i odpowiedzialności określony jest w Regulaminie praktyk.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, które wskazują na pełną zgodność infrastruktury i wyposażenia z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, opanowanie zaplanowanych treści programowych i prawidłową realizację praktyk.

Studenci mogą odbywać praktyki w miejscach przez nich wskazanych. Zaleca się, aby student przy poszukiwaniu miejsca odbywania praktyki zawodowej, w pierwszej kolejności brał pod uwagę te podmioty, z którymi Uczelnia ma podpisane umowy o współpracy (wykaz na stronie internetowej

Uczelni). Student ma prawo do samodzielnego wyboru miejsca praktyk, o ile miejsce to umożliwi zrealizowanie celów praktyki i osiągnięcie celów uczenia się. Kierunkowy opiekun praktyk wyraża zgodę na odbycie praktyki zawodowej w miejscu wybranym przez studenta. Powinno ono zapewniać realizację ramowego programu praktyki dla kierunku zarządzanie. Brak formalnie przyjętych kryteriów zatwierdzania miejsc odbywania praktyk zgłaszanych przez studentów.

Rekomenduje się, by miejsca praktyk wskazywane przez studentów podlegały weryfikacji zgodnie z formalnie przyjętymi kryteriami.

Kwalifikowanie na praktykę odbywa się na podstawie wypełnionego i podpisanego przez studenta wniosku o przyjęcie na praktykę zawodową wraz z deklaracją przyjęcia studenta wystawioną przez podmiot przyjmujący. Wszystkie procedury związane z kwalifikowaniem studenta na praktykę zawodową opisane są w Regulaminie praktyk. Aby przystąpić do realizacji praktyk, student musi mieć zaliczony I rok studiów, wykupione ubezpieczenie, zgodę Zakładu pracy, w którym chce odbywać praktykę i akceptację Wydziałowego opiekuna praktyki.

Regulamin zawiera również procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym dla praktyk. Student może ubiegać się o zaliczenie praktyki zawodowej w całości, etapie lub w jego części w trybie potwierdzania efektów uczenia się na podstawie udokumentowanej wykonanej lub wykonywanej pracy zawodowej lub nieodpłatnej formy zatrudnienia (wolontariatu, stażu) lub udokumentowania prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej, jeśli aktywność ta jest zgodna z profilem studiów i była lub jest wykonywana w okresie nie krótszym niż czas trwania praktyki. Decyzję w sprawie zaliczenia praktyki w trybie potwierdzenia efektów uczenia się podejmuje Dziekan po zasięgnięciu opinii kierunkowego opiekuna praktyk. Zaliczenie następuje na pisemny wniosek studenta składany do Dziekana nie później niż w ciągu 30 dni od rozpoczęcia semestru, którego decyzja dotyczy. . Takie zapisy regulaminowe nie są zgodne z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.), która stanowi, że kandydat po spełnieniu określonych w ustawie warunków oraz po poddaniu się procedurze potwierdzania efektów uczenia się ustalonej przez senat uczelni może być przyjęty na studia na podstawie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Prawo nie dopuszcza możliwości potwierdzania efektów uczenia się poza systemem studiów w trakcie studiów. Rekomenduje się uwzględnienie powyższego w obowiązującym Regulaminie.

W odniesieniu do powyższego należy zwrócić uwagę, że uznawanie efektów uczenia się nabytych w miejscu pracy powinno następować na etapie rekrutacji. Ponadto, aby efekty określone dla praktyk zawodowych były weryfikowane przy zastosowaniu instytucji potwierdzania efektów uczenia się, należy zwrócić uwagę, iż stosowanie tej instytucji podlega ograniczeniom, m.in. w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów, zaś liczba studentów, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się, nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów na danym kierunku, poziomie i profilu.

Rekomenduje się dostosowanie Regulaminu praktyk do zasad uznawania efektów uczenia się nabytych w miejscu pracy również w tym zakresie.

Praktyki zawodowe podlegają systematycznej kontroli. Regulamin stanowi, iż na danym kierunku i stopniu studiów kontroli podlega obowiązkowo co najmniej 5 takich zajęć na każdym etapie praktyk. Kontroli dokonuje kierunkowy opiekun praktyk. Hospitacje mają charakter doraźny, odbywają się bez

uprzedzenia. Celem ich prowadzenia jest ocena zgodności praktyki z założeniami i celami praktyki określonymi w Ramowym programie praktyk, w szczególności pod kątem możliwości osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się, prawidłowości wymiaru i terminu odbywania praktyki, charakteru zadań przydzielonych studentom, ich istotności i stopnia skomplikowania, przestrzegania przez studenta dyscypliny pracy i porządku oraz wywiązywania się przez podmiot przyjmujący z obowiązków umownych. Uczelnia wykazała, że hospitacje mają miejsce.

Zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania sformułowane są w Regulaminie praktyk i obejmują: przedstawienie studentowi zagadnień związanych ze specyfiką praktyk, obowiązkami i zadaniami studenta i obowiązującymi dokumentami, czuwanie nad właściwym przebiegiem praktyki oraz udzielanie studentowi merytorycznych i metodycznych porad, instruktażu i wskazówek w czasie asystowania i samodzielnego wykonywania przez niego zadań, kontrola i zatwierdzenie podpisem dokumentów przedłożonych przez studenta i ocena jego aktywności oraz merytorycznej poprawności wykonywanych zadań oraz wystawienie opinii podsumowującej przebieg praktyki z uwzględnieniem oceny końcowej stopnia realizacji programu praktyki i osiągniętych efektów uczenia się.

Zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk w miejscu ich odbywania nie jest formalnie określony, a Regulamin stanowi jedynie, że opiekun kierunkowy i opiekun zakładowy ściśle ze sobą współpracują. Nie zostały też określone sposoby komunikowania się, ani sytuacje, w których to powinno mieć miejsce, oprócz sytuacji, kiedy następuje zgłoszenie podmiotu przyjmującego lub studenta sprawy wymagającej wyjaśnienia.

Rekomenduje się ustalenie systemu komunikacji między kierunkowym opiekunem praktyk a zakładowym opiekunem praktyk, umożliwiającego prowadzenie sprawnego nadzoru i zapewniającego szybką reakcję na wszelkie pojawiające się problemy.

Program praktyk, ich realizacja i efekty uczenia się objęte są procedurami Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia i są przedmiotem rozważań zarówno Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (np. protokół z posiedzenia w dn. 19.10.2020), jak i Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia (np. protokół nr 1.2020/2021 z posiedzenia w dn. 12.10.2020, kiedy opiniowany i zatwierdzany był nowy Regulamin praktyk obowiązujący w roku akademickim 2020/2021).

Brak potwierdzenia dokonywania systematycznej oceny osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunów praktyk ze strony podmiotu przyjmującego. Brak potwierdzenia, że wyniki takiej systematycznej oceny są wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji, choć przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wspominali o spotkaniach temu poświęconych.

Aby proces nauczania organizacji przebiegał efektywnie określono liczebność grup studenckich, tj. grupy ćwiczeniowe na studiach niestacjonarnych – ok. 30 studentów, grupy ćwiczeniowe na studiach stacjonarnych – ok. 25 studentów, lektoraty – ok. 15-20 studentów, laboratoria – ok. 20-24 studentów, seminaria – ok. 5-10 studentów. Jak podkreślono we wcześniejszej części raportu program studiów skonstruowano tak, aby student wybierał kolejno: grupę przedmiotów do wyboru (wybór po I semestrze), miejsce odbywania praktyk zawodowych (wybór po II semestrze), promotora pracy magisterskiej (wybór po II semestrze). Rozkład zajęć dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest prawidłowy. Potwierdzili to także studenci będący na spotkaniu z ZO PKA.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dokonując analizy programu studiów na kierunku zarządzanie profil praktyczny dla I i II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) stwierdza się, iż treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Czas trwania studiów oraz łączny nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów wynosi na studiach I stopnia ponad 90 punktów ECTS i 60 punktów ECTS na studiach II stopnia i jest zgodna z wymaganiami. Z analizy programu studiów, jak też kart przedmiotów wynika, że zarówno na I, jak i na II stopniu studiów układ przedmiotów jest logiczny i spójny. Następuje ułożenie treści programowych od ogółu to szczegółu (tj. od wiedzy ogólnej do specjalistycznej). Dobór form zajęć, jak też proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach są prawidłowe. Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS - co jest zgodne z wymaganiami. W przypadku profilu praktycznego studiów, co najmniej połowa punktów ECTS musi być przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Dla ocenianego kierunku wygląda to następująco: I stopień studia stacjonarne – 117 punktów ECTS (65%); studia niestacjonarne – 114,5 punktów ECTS (63,61%), II stopień studia stacjonarne – 69 punktów ECTS (57,5%); studia niestacjonarne – 69,5 punktów ECTS (57,91%). Uczelnia przyporządkowując zajęcia lub grupy zajęć do tych, które kształtują umiejętności praktyczne przyjęła kryterium formy zajęć oraz korzysta z opinii przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Na kierunku zarządzanie zarówno na I, jak i II stopniu studiów oferowane są zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego. Na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wykorzystywane są 2 narzędzia platforma MS Teams oraz uczelniana platforma edukacyjna e-Moodle. W semestrze zimowym 2020/2021 z uwagi na pandemię COVID-19 wszystkie zajęcia w ramach rozkładu zajęć od dnia 17.10.2020 r. są realizowane za pomocą platformy MS Teams. W programie kształcenia wykorzystywane są różne, specyficzne, adekwatne do przedmiotów metody kształcenia, które zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W niektórych kartach przedmiotów brakuje konkretnie wyodrębnionych metod kształcenia. W doborze metod dydaktycznych są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, stosowane są właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne, które mają służyć wspomaganie osiągania przez studentów efektów uczenia się. Występuje właściwy poziom wykorzystania zajęć aktywizujących, stymulujących studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Wykorzystywanie na zajęciach aktywizujących metod nauczania sprzyja nabywaniu przez nich umiejętności praktycznych m.in. pozyskiwania i analizowania informacji, kierowania zespołem, rozwiązywania problemów, prowadzenia negocjacji. Metody stosowane na zajęciach z języka obcego dają studentowi możliwość nabycia umiejętności językowych, obejmujących terminologię nauk ekonomicznych, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomów B2 oraz B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Uczelnia zapewnia dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia.

Uczelnia organizuje praktyki dla kierunku zarządzanie w oparciu o bardzo starannie opracowaną dokumentację, uwzględniającą prawie wszystkie obszary związane z procesem organizacji i realizacji praktyk. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć, ale wymagają pogłębienia w kolejnych etapach praktyk, by umożliwić studentom jak najlepsze wykorzystanie czasu praktyk zawodowych. Zaliczanie praktyk odbywa się w oparciu do dokładnej analizy dokumentacji wypełnionej przez studenta i jego opiekuna ze strony podmiotu przyjmującego. Istnieje też możliwość zaliczenia praktyk na podstawie uznania efektów uczenia się osiągniętych w miejscu pracy, co na studiach niestacjonarnych jest ważnym argumentem na rzecz studiowania. Odbywa się to zgodnie z obowiązującym na Uczelni Regulaminem praktyk zawodowych. Miejsca praktyk weryfikowane są przez kierunkowego opiekuna praktyk. Praktyki zawodowe odbywają się w dobrze dobranych instytucjach, zgodnych z obszarem zainteresowania kierunku zarządzanie, podlegają hospitacjom i są traktowane jako ważne z punktu widzenia programu zajęcia, co znajduje odzwierciedlenie w sposobie ich opisanie i w realizacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Cykliczne od 2016 r. corocznie organizowane Kongresy Liderów Zmian, które mają na celu upowszechnianie wiedzy dotyczącej źródeł zmian w gospodarce, mechanizmów ich adaptacji w organizacjach oraz roli, jaką w tym procesie odgrywa Lider.

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na kierunek zarządzanie profil praktyczny w r.a. 2020/2021 odbywała się zgodnie z warunkami określonymi przez Uchwałę Senatu Nr 2 z dnia 21.05.2019 r. w sprawie warunków, trybu, terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na pierwszy rok studiów w WSFIZ w Białymstoku na rok akademicki 2020/2021 (Regulamin Studiów §9 pkt 1.) Wstęp na studia jest wolny. Kandydaci mają dostęp do dokumentacji Uczelni dot. rekrutacji na stronie internetowej (zakładka rekrutacja), znajdują się też na niej odpowiednie dokumenty do pobrania. Przebieg postępowania rekrutacyjnego określono w rozdziale 2 ww. Uchwały Senatu. Zgodnie z § 8 ww. Uchwały postępowanie rekrutacyjne prowadzi Uczelniana Komisja Rekrutacyjna.

Rekrutacja na kierunek zarządzanie I i II stopnia jest prowadzona dwa razy w roku - nabór na semestr zimowy i semestr letni. Zgodnie z § 9 ww. Uchwały Senatu podstawę przyjęcia na studia stanowi złożenie wymaganych dokumentów oraz wniesienie stosownych opłat. Postępowanie rekrutacyjne składa się z następujących etapów: rejestracja kandydatów w IKZ (Internetowy Kwestionariusz Zgłoszeniowy – formularz elektroniczny wypełniany przez kandydata), złożenie wymaganych dokumentów przez kandydata oraz weryfikacja tych dokumentów, postępowanie kwalifikacyjne, wydanie decyzji w sprawie przyjęcia na studia, doręczenie decyzji w sprawie przyjęcia na studia. Szczegółowe warunki dopuszczenia osób do postępowania rekrutacyjnego zostały ujęte w § 10 - 14 ww. Uchwały Senatu. Decyzję w sprawie przyjęcia na studia w odniesieniu do każdego kandydata,

który wypełnia warunki rekrutacji podejmuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Od decyzji Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w sprawie odmowy przyjęcia kandydata na studia przysługuje odwołanie do Rektora. Decyzję w sprawie odwołania podejmuje Rektor, jest ona ostateczna (§ 24, pkt. 9 ww. Uchwały Senatu).

Dla studiów kierunku zarządzanie o profilu praktycznym obowiązują zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów ujęte w Uchwale Senatu Nr 13 z dn. 20 września 2019 r.

Podstawowym dokumentem, w którym określone zostały zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej jest Regulamin Studiów WSFiZ (Załącznik do Zarządzania Rektora Nr RK.021.14.2020 z dn. 30 kwietnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zmian do Uchwały Senatu Nr 1 z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Studiów w WSFiZ).

Według dokumentacji Uczelni jest możliwość, aby student realizował część programu studiów (studia/praktyka) poza Uczelnią, na innej uczelni, w instytucji krajowej lub zagranicznej (z uwzględnieniem wymiany studenckiej w ramach programów edukacyjnych). Dokonuje tego na podstawie sporządzonego indywidualnego programu studiów. Student musi uzgodnić z Dziekanem sposób zaliczenia przedmiotów realizowanych w Uczelni w trakcie pobytu zagranicznego. Student, który został zakwalifikowany na wyjazd powinien mieć zagwarantowane pełne zaliczenie okresu studiów/praktyki zrealizowanego/-nej w Uczelni partnerskiej/instytucji przyjmującej i uznanie go za równoważny z okresem studiów/praktyki w Uczelni. Istotne jest, aby efekty uczenia się dla przedmiotów realizowanych w Uczelni były w jak największym stopniu spójne z efektami uczenia się przedmiotów realizowanych w ramach wymiany. Jeśli jednak występowałyby znaczące różnice w efektach uczenia się, konieczne jest, aby przedmioty do zrealizowania w Uczelni były określone przed wyjazdem studenta. Uczelnia i student powinni uzgodnić termin i sposób ich uzupełnienia na piśmie. W sytuacji, gdy zakłada się, że student zrealizuje większą liczbę punktów ECTS niż liczba wymagana do zaliczenia semestru/roku, przed jego wyjazdem zostaje ustalone w jaki sposób będzie uznawana „nadwyżka” punktów.

Cytując § 39 Regulaminu Studiów WSFiZ:

1. Przy przenoszeniu studentów z uczelni polskich lub zagranicznych lub też z innych kierunków studiów Uczelni, uznawane są osiągnięte przez nich dotychczasowe wyniki uczenia się zgodnie z zasadami przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta określonymi w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Rozstrzygnięcie o przeniesieniu i uznaniu zajęć, na wniosek studenta, podejmuje Dziekan Wydziału, po zapoznaniu się z przedstawioną przez studenta dokumentacją przebiegu studiów odbytych na innym kierunku studiów Uczelni albo poza Uczelnią. Dziekan określa również warunki, termin i sposób uzupełnienia przez studenta ewentualnych różnic wynikających z programów studiów.
3. Studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone w uczelni innej niż macierzysta, w tym zagranicznej, przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom kształcenia uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk w jednostce przyjmującej.
4. Warunkiem przeniesienia zajęć zaliczonych w innej jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej albo poza uczelnią macierzystą, w tym w uczelni zagranicznej, w miejsce punktów przypisanych zajęciom i praktykom określonym w programie studiów i harmonogramie

realizacji programu studiów, jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów kształcenia, w trybie określonym w regulaminie studiów.

Dokumentem, w którym określone zostały zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów jest Zarządzenie Rektora Nr RK.021.21.2020 z dn. 30 kwietnia 2020 r. w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać prace dyplomowe i egzamin dyplomowy w WSFiZ. Istotne znaczenie dla procesu dyplomowania ma także Zarządzenie Rektora Nr RK.021.20.2020 dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie sprawdzania prac dyplomowych w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym w WSFiZ.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego zgodnie z § 8 Zarządzenia Rektora Nr RK.021.21.2020 jest:

1. uzyskanie absolutorium, czyli zaliczeń z wszystkich przedmiotów i praktyk oraz zdanie wszystkich egzaminów przewidzianych w planie studiów i programie kształcenia dla danego stopnia, formy i kierunku studiów,
2. złożenie pracy dyplomowej w terminie określonym w Regulaminie Studiów Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz uzyskanie pozytywnych ocen pracy dyplomowej, co najmniej dostatecznych, zarówno od promotora, jak i recenzenta,
3. uregulowanie wszelkich zobowiązań, w tym finansowych wobec Uczelni.

Aby być dopuszczonym do egzaminu dyplomowego student musi uzyskać zakładane efekty uczenia się. Musi mieć zatem pozytywne zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk oraz mieć zdane wszystkie egzaminy przewidziane w planie studiów i programie nauczania. Decyzję o dopuszczeniu do egzaminu podejmuje Dziekan Wydziału. Egzamin dyplomowy odbywa się przed trzyosobową Komisją złożoną z przewodniczącego, promotora pracy i recenzenta na zasadach określonych w Regulaminie Studiów (rozdział 9). Zgodnie z § 61 Regulaminu Studiów egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Obejmuje problematykę związaną z pracą dyplomową oraz z kierunkiem studiów. Przebieg egzaminu jest protokołowany (§ 62). Na egzamin dyplomowy składa się: prezentacja pracy dyplomowej, pytanie od recenzenta mające związek z tematyką pracy dyplomowej, wybrane losowo pytanie z obszaru kształcenia dyscypliny naukowej, z którym związany jest kierunek studiów, w ramach którego powstała praca dyplomowa. Zestawy pytań na egzamin dyplomowy podane są do wiadomości studentów (strona internetowa Uczelni, tablice ogłoszeń) nie później niż na 3 miesiące przed jego planowanym terminem.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora Nr RK.021.20.2020 z dn. 30 kwietnia 2020 r. wszystkie prace przed zatwierdzeniem przez promotora i dopuszczeniem do egzaminu muszą zostać sprawdzone w systemie JSA. Według wewnętrznych procedur praca nie jest dopuszczana do obrony jeśli wskaźnik wiodący w JSA przekracza 40%.

Reasumując stwierdza się, że zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Są one ujęte w adekwatnych przedstawionych przez Uczelnię dokumentach, tj. Zarządzeniach Rektora Nr: RK.021.01.2020 z dn. 20 stycznia 2020 r. w sprawie wprowadzenia jednolitych zasad wyboru promotora w ramach kierunku, poziomu i formy studiów w WSFiZ w Białymstoku; RK.021.20.2020 z dn. 30 kwietnia 2020 r. w sprawie sprawdzania prac dyplomowych w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym w WSFiZ w Białymstoku; RK.021.21.2020 z dn. 30 kwietnia 2020 r. w sprawie warunków jakim muszą odpowiadać prace dyplomowe i egzamin dyplomowy w WSFiZ

w Białymstoku; Nr RK.021.42.2019 z dn. 19 listopada 2019 r. w sprawie systemu monitoringu i weryfikacji efektów uczenia się w WSFiZ w Białymstoku.

Przyjęte przez Jednostkę ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że weryfikacja efektów uczenia się uregulowana jest w Zarządzeniu Rektora Nr RK.021.42.2019 z dn. 19 listopada 2019 r. w sprawie systemu monitoringu i weryfikacji efektów uczenia się w WSFiZ w Białymstoku. Cele, zasady i elementy systemu weryfikacji efektów uczenia się są opisane w § 2 niniejszego dokumentu, zaś w § 3 opisano etapy weryfikacji efektów uczenia się.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się są regulowane przez Regulamin Studiów (§ 43 - 46) i szczegółowo rozwinięte w kartach przedmiotów. Każdy sylabus zawiera informacje dotyczące sposobu weryfikacji zaplanowanych dla danego przedmiotu efektów uczenia się, w tym kryteria oceny osiągania efektów uczenia się. Analiza kart przedmiotów wykazała, że w poszczególnych przedmiotach metody weryfikacji dobierane są specyficzne do potrzeb zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla wykładów najczęstszą metodą weryfikacji jest egzamin (pisemna praca, odpowiedzi na pytania, testy), z kolei ćwiczenia, konwersatoria mogą zostać zaliczone na podstawie: indywidualnej pracy pisemnej, prezentacji, projektu, referatu, materiałów pisemnych z metody problemowej, sprawdzianu praktycznego.

Prowadzący poszczególne przedmioty określają najwłaściwszy sposób weryfikowania przedmiotowych efektów uczenia się w oparciu o treści programowe. Szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się są zawarte w adekwatnych częściach sylabusu, tj.: Sposób weryfikacji efektu uczenia się, Rygory zaliczenia, Warunki zaliczenia. W kartach przedmiotów do każdego efektu uczenia się (czasami efekty uczenia się są pogrupowane) prowadzący przypisuje formę jego weryfikacji. W sylabusach formy zaliczenia przedmiotu są również przypisane do form zajęć. W karcie przedmiotu prowadzący zajęcia wskazuje sposób weryfikacji efektu uczenia się (kryteria oceny osiągania efektów uczenia się). Od niego zależy czy będą one opisowe, procentowe, punktowe, czy też wskaże inne formy oceny, przy czym każdy sylabus zawiera opis skali i kryteria oceny.

Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 42 pkt. 3 i pkt. 5):

Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się oceniane jest według zasady:

- (A) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane, z ewentualnymi pojedynczymi nieścisłościami, które nie mają znaczenia dla osiągnięcia poszczególnych efektów;
- (B) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z nielicznymi błędami;
- 4.0 (C) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z szeregiem błędów i/lub pojedynczych braków;
- 3.5 (D) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z istotnymi błędami i/lub brakami;
- 3.0 (E) – zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z dużymi błędami lub brakami (poziom minimalnie wymagany, akceptowany przez nauczyciela akademickiego);
- (F) – zakładane efekty uczenia się nie zostały uzyskane.

Weryfikacja efektów uczenia się na podstawie egzaminu; kolokwium i innych prac pisemnych następuje w oparciu o kryterium procentowe, według zasady:

- 91%-100% – 5,0 - zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane, z ewentualnymi pojedynczymi nieścisłościami, które nie mają znaczenia dla osiągnięcia poszczególnych efektów;
- 81%-90% - 4,5 - zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z nielicznymi błędami;
- 71%-80% - 4,0 - zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z szeregiem błędów i/lub pojedynczych braków;
- 61%-70% - 3,5 - zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z istotnymi błędami i/lub brakami;
- 51%-60% - 3,0 - zakładane efekty uczenia się zostały uzyskane z dużymi błędami lub brakami (poziom minimalnie wymagany, akceptowany przez nauczyciela akademickiego);
- 50% i mniej – 2,0 - zakładane efekty uczenia się nie zostały uzyskane.

Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 43 pkt. 1) egzaminy są sprawdzianem stopnia opanowania przez studenta efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Na poziomie katedr Kierownicy na zebraniach omawiają propozycje weryfikacji założonych efektów uczenia się. Po dokonaniu wyboru najlepszych metod z perspektywy poprawnej weryfikacji odpowiednich efektów uczenia się nauczyciele akademicy zobowiązani są je zastosować. Na zebraniach katedralnych określany jest także szczegółowo system oceny prac zaliczeniowych, projektowych, egzaminacyjnych, które zostaną przeprowadzone w danej sesji egzaminacyjnej.

Na poziomie Wydziału sposób weryfikacji efektów dla kierunku zarządzanie jest omawiany na zebraniach Dziekana z pracownikami oraz na zebraniach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W skład Komisji wchodzi nauczyciele akademicy, przedstawiciele studentów oraz pracownik administracji, jak też reprezentanci praktyków życia gospodarczego.

Analizując treści powyżej wskazanych dokumentów stwierdzić należy, że przyjęte przez Uczelnię i stosowane na kierunku zarządzanie - profil praktyczny ogólne zasady weryfikacji i oceny zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen.

Studenci są na bieżąco informowani na temat stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów. Jak zaznaczono we wcześniejszej części raportu podstawowym narzędziem do przekazywania studentom informacji nt. uzyskanych przez nich efektach uczenia się jest Uczelniany System Informatyczny Recto i zintegrowany z nim serwis e-Student. Według zapisów w Regulaminie Studiów, prowadzący zajęcia jest zobligowany w terminie 7 dni od przeprowadzonego egzaminu/zaliczenia wpisać oceny otrzymane przez studentów do protokołu egzaminacyjnego /zaliczeniowego zamieszczonego w systemie Recto. Ocena, bezpośrednio po jej wpisaniu do protokołu jest dostępna dla studenta w serwisie e-Student, do którego każdy student ma swój indywidualny login i hasło. Dodatkowym źródłem informacji o uzyskanych przez studentów efektach uczenia się, są narzędzia MS Teams – po sprawdzeniu prac studentów, ich wyniki są publikowane studentom z zachowaniem zasad wynikających z ochrony danych osobowych. Analogiczne rozwiązanie umożliwia uczelniana platforma edukacyjna E-student. W razie potrzeby, w szczególności na indywidualne prośby studentów, dodatkowe informacje są przekazywane przez prowadzących zajęcia także poprzez uczelnianą pocztę e-mail.

Stwierdza się, że Uczelnia wypracowała zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie.

W Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku stosowane są następujące metody rozwiązywania konfliktów: przeprowadzenie indywidualnej rozmowy z zainteresowanymi stronami, przeprowadzenie mediacji pomiędzy stronami sporu, przeprowadzenie rozmowy ze studentami całej grupy studenckiej, której dotyczy konflikt (lub ze wszystkim pracownikami), jeśli jest to wskazane ze względu na przedmiot sporu.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Uczelnię na spotkaniu inauguracyjnym studenci I roku kierunków prowadzonych w WSiFiZ informowani są o zasadach rozwiązywania konfliktów mogących pojawić się w trakcie studiów. Jeśli doszłoby do sytuacji konfliktowych pomiędzy studentami a kadrami prowadzącą lub obsługującą kształcenie, student osobiście lub przez Samorząd Studencki, może poinformować o tym opiekuna roku. Opiekun roku podejmuje próbę rozwiązania sytuacji konfliktowej w drodze rozmowy ze stronami sporu, a także z ewentualnym świadkami sytuacji konfliktowych. W przypadku, gdy powyższe działania nie są wystarczające opiekun roku powiadamia o zaistniałej sytuacji Dziekana Wydziału. Dziekan podejmuje działania mające na celu rozwiązanie konfliktu, a także uczyła pracowników Wydziału, by zwracali uwagę na określone zachowania lub postawy studentów. Na Wydziale studenci mogą także informować o zaistniałych sytuacjach konfliktowych w ankiecie oceny w zakresie wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków związanych z kształceniem. Procedurę rozwiązywania sytuacji konfliktowej ujawnionej w drodze ankiet uruchamia Dziekan Wydziału. Jeśli nie nastąpi rozwiązanie konfliktu Dziekan informuje o tym Prorektora właściwego ds. studenckich. W przypadku zaistnienia sytuacji konfliktowej pomiędzy pracownikiem administracyjnym z innym pracownikiem lub studentem, konieczne jest poinformowanie bezpośredniego przełożonego, który podejmuje działania mające na celu rozwiązanie problemu. W przypadku konfliktu z bezpośrednim przełożonym działania mające na celu rozwiązanie problemu podejmuje Rektor.

W WSiFiZ obowiązuje system odpowiedzialności dyscyplinarnej studentów oraz nauczycieli akademickich w ramach którego działają rzecznicy dyscyplinarnej oraz komisje dyscyplinarne powołane przez Rektora, tj.: Rzecznik Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich, Uczelniana Komisja Dyscyplinarna ds. Nauczycieli Akademickich oraz Rzecznik Dyscyplinarnej ds. Studentów, Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów oraz Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów.

Celem sprawdzenia czy przyjęte dla poszczególnych przedmiotów metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się dokonano analizy treści dokumentacji dostarczonej przez Uczelnię (karty przedmiotów, § 4 Zarządzenia Rektora Nr RK.021.42.2019 z dn. 19 listopada 2019 r. w sprawie systemu monitoringu i weryfikacji efektów uczenia się w WSiFiZ). Metodami weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanymi w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu może być egzamin (ustny, opisowy, testowy i in.), zaliczenie (ustne, opisowe, testowe i in.), kolokwium, przygotowanie referatu, przygotowanie projektu, prace domowe, aktywność na zajęciach, wykonanie sprawozdań laboratoryjnych. Syntetyczną metodą oceny weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla kierunku studiów jest praca dyplomowa i egzamin dyplomowy – zasady ich przeprowadzania określone zostały w Regulaminie Studiów. Analiza kart przedmiotów wykazała, iż dobór tych metod weryfikacji nie budzi zastrzeżeń.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Dokonuje się to głównie w ramach przedmiotów zaliczonych do grupy kształtujących umiejętności praktyczne (np. ocena projektów realizowanych podczas ćwiczeń, Indywidualna praca pisemna, analiza i ocena case study realizowanych podczas ćwiczeń) jak również podczas procesu dyplomowania, szczególnie gdy prace dyplomowe mają charakter praktyczny.

W programie kształcenia uwzględniono kształcenia językowe na poziomie B2 oraz B2+ i weryfikację zakładanych w tym zakresie efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się ujęte w sylabusach przedmiotów z zakresu bloku przedmiotów dotyczących języka obcego, języka specjalistycznego są prawidłowe np. prezentacja, pisemne i ustne kolokwium zaliczeniowe w formie testu z praktycznej znajomości języka angielskiego, realizacja prac/projektów grupowych.

Przeprowadzając ocenę zajęć prowadzonych w systemie elearningowym oraz na platformie MS Teams można stwierdzić, że ma miejsce weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce. Z pozyskanych podczas wizytacji informacji wynika, że w przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przez bieżącą kontrolę postępów w nauce ma przede wszystkim zastosowanie w przypadku przedmiotów praktycznych. Są one realizowane w formie konwersatorium bądź ćwiczeń, stąd podczas weryfikacji stosowane są tutaj prace cząstkowe, którymi przykładowo są: kolokwia sprawdzające tylko określony częściowy założony etap materiału (przygotowane na platformie MS Teams lub e-studia), przygotowane przez studentów prezentacje (a następnie zaprezentowane na zajęciach), prace projektowe. Bieżąca kontrola postępów w nauce odbywa się również poprzez dyskusję ze studentami w trakcie zajęć, odpytywanie studentów z zadanego materiału, wykonywanie zadań i innych poleceń przez studentów w trakcie ćwiczeń. W przypadku przedmiotów, które nie mają charakteru praktycznego (wykłady) sprawdzanie osiągnięcia efektów uczenia się ma miejsce podczas egzaminu. Egzaminy w bieżącej sesji będą odbywały się na platformie MS Teams (testy, zadania, egzaminy ustne), platformie e-studia (testy, zadania, pytania opisowe) bądź w szczególnych sytuacjach mogą odbywać się w salach Uczelni w warunkach stacjonarnych zgodnie z zachowaniem reżimu sanitarnego. Podobna sytuacja miała miejsce podczas letniej sesji egzaminacyjnej 2019/2020.

Zasady archiwizacji dokumentacji zostały szczegółowo określone w Zarządzeniu Rektora Nr z dn. 19.12.2014 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji przechowywania dokumentacji związanej z procesem kształcenia studentów WSFiZ w Białymstoku. Dokumentacja etapowa efektów uczenia się jest przechowywana w formie teczek, kopercie lub segregatorze opisanych według ustalonego wzoru. Dodatkowo należy dołączyć wykaz albo zestaw pytań skalę ocen. W przypadku egzaminu ustnego student powinien mieć możliwość przygotowania swojej wypowiedzi w formie pisemnej. Notatka sporządzana przez studenta powinna być dołączona do jego dokumentacji, która powinna zawierać także pełną listę pytań przewidzianych dla egzaminu ustnego. W przypadku testów i prac zaliczeniowych na platformie e-learningowej należy podać link do platformy, na której znajdują się wyniki testów i prac zaliczeniowych. Po każdym semestrze sporządza się protokół z zaliczania lub egzaminu danego przedmiotu, dołącza się wnioski z weryfikacji założonych efektów uczenia się. Dokumenty zostają przekazane do dziekanatu. Prace etapowe są przechowywane w wersji papierowej lub w wersji elektronicznej na płycie CD. Zgodnie z wprowadzonymi regulacjami

nauczyciele akademicki prowadzący dane zajęcia mają obowiązek złożyć protokoły z sesji egzaminacyjnej podpisane przez egzaminatora i Kierownika Katedry w dziekanacie w terminie do dnia 30 marca po semestrze zimowym oraz do dnia 30 września po semestrze letnim.

Prace dyplomowe archiwizowane są w postaci papierowej (w teczkach akt osobowych absolwenta), jak i w wersji elektronicznej na nośniku CD dołączonym do pracy. Dziekanat po pozytywnym zdaniu egzaminu dyplomowego przez studenta teczkę jego akt osobowych przekazuje do działu Dydaktyki, Nauki i Spraw Studenckich. Analiza wylosowanych w trakcie wizytacji prac etapowych wykazała, iż dokumentacja była kompletna z perspektywy przyjętych w kartach przedmiotów form weryfikacji.

Uczelnia monitoruje losy absolwentów na rynku pracy za pomocą Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych oraz przeprowadza także własną ankietę skierowaną do absolwentów kierunku zarządzanie. Ankieta została opracowana na podstawie Zarządzenia Rektora Nr RK.021.43.2019 z dn. 19 listopada 2019 r. w sprawie szczególnych elementów Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Linki do wypełnienia ankiety otrzymali wszyscy absolwenci WSiFZ w Białymstoku, którzy ukończyli studia w roku akademickim 2019/2020. Celem ankiety było przeprowadzenie badania wśród absolwentów WSiFZ w Białymstoku oceny jakości studiów i aktywności absolwenta. Termin przeprowadzenia ankiety: 15.07.2020 – 08.09.2020.

Udostępniona przez Uczelnię dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się, była zgodna z zakładanymi w kartach przedmiotów formami weryfikacji i zakładanymi efektami uczenia się. W przedstawionej dokumentacji z wybranych losowo przedmiotów (jednak uwzględniając zróżnicowanie ocen, prowadzących zajęcia, uzyskanie oceny) znalazły się m.in. prezentacje wykonywane przez studentów, kolokwium - odpowiedzi na pytania problematyczne, zadania do wykonania, egzaminy pisemne (opis zagadnień), testy. Tematyka prac etapowych była zgodna z treściami przedmiotów, jak też z profilem praktycznym kierunku.

Na podstawie przedstawionych prac etapowych i egzaminacyjnych można uznać, że efekty uczenia się studentów zostały osiągnięte. W przypadku jednej z wylosowanych prac etapowych można mieć wątpliwości co do zasadności oceny (kwestia zgodności z wytycznymi ujętymi w sylabusie – przedmiot *społeczna odpowiedzialność biznesu*). Stwierdza się także, że w przypadku przeprowadzenia egzaminu niektóre przyjęte przez prowadzących formy są nieadekwatne do zapisanych w kartach przedmiotów treści. Trudno właściwie ocenić znajomość problematyki przedmiotu przez studenta, gdy egzamin przeprowadzany jest na podstawie testu - 6 pytań wielokrotnego wyboru i jednego pytania otwartego. Rekomenduje się wprowadzenie działań udoskonalających w tym zakresie (szczególnie - sprawdzenie i korektę metod weryfikacji szczególnie egzaminów).

Analiza wybranych losowo prac dyplomowych skłania do następujących wniosków. Tematyka prac dyplomowych na kierunku zarządzanie profil praktyczny jest zgodna z zakładanymi efektami uczenia się oraz z dyscyplinami do których przypisano kierunek. Wylosowane do oceny prace dyplomowe spełniały wymogi, które Uczelnia sama dla siebie wyznaczyła w tym zakresie (Zarządzenie Rektora Nr RK.021.21.2020 z dn. 30 kwietnia 2020 r. w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać prace dyplomowe i egzamin dyplomowy w WSiFZ); efekty uczenia się studentów zostały osiągnięte. Oceniane prace miały charakter teoretyczno-empiryczny. Poziom merytoryczny prac na ogół jest odpowiedni. W części prac oprócz postawionego celu pracy były także postawione hipotezy badawcze oraz problemy badawcze. W ocenianych pracach przyjęte w nich cele były zrealizowane,

hipotezy zweryfikowane, problemy badawcze rozwiązane. Nie we wszystkich pracach pojawiał się chociażby podpunkt w rozdziale dotyczący metodyki. Był to widoczny ich mankament. Wykorzystywana literatura przedmiotu pochodziła w większości z pierwszych lat XX wieku. Rekomenduje się położenie większego nacisku podczas stosowanej kontroli prac dyplomowych na kwestie ujmowania w planie prac przynajmniej podpunktu metodycznego oraz zwrócenia szczególnej uwagi na aktualność pozycji literatury ujętych w bibliografii. Część ocen wystawionych przez recenzentów i promotorów było nieznacznie zawyżonych. Rekomenduje się także prowadzenie na ocenianym kierunku o profilu praktycznym prac o charakterze projektów na rzecz praktyki społeczno-gospodarczej. Prace tego rodzaju właściwie przygotowują studentów do działalności zawodowej w obszarze związanym z kierunkiem kształcenia.

Studenci kierunku zarządzanie nie są autorami/ współautorami publikacji fachowych. Z uwagi na fakt, iż część osób studiujących na kierunku zarządzanie profil praktyczny pracuje zawodowo (szczególnie dotyczy to studentów studiów niestacjonarnych), a część bezpośrednio w zawodach związanych ze studiowanym kierunkiem, można przyjąć, że posiadają oni inne osiągnięcia w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku. Zostało to częściowo potwierdzone na spotkaniu podczas wizytacji ze studentami oraz pracodawcami, interesariuszami Uczelni, w których uczestniczyli studenci wykorzystujący zdobytą na studiach wiedzę na bieżąco w swojej aktywności zawodowej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia I i II stopnia kierunku zarządzanie - profil praktyczny, przyjęte kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Uczelnia posiada regulacje pozwalające na identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w Uczelni zagranicznej, które zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności. Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Są one ujęte w adekwatnych przedstawionych przez Uczelnię dokumentach. Przyjęte przez Uczelnię zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów oraz zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Uczelnia wypracowała zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. W Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku stosowane są różne metody rozwiązywania konfliktów z zakresu weryfikacji i oceny efektów uczenia się (przeprowadzenie indywidualnej rozmowy z zainteresowanymi stronami, przeprowadzenie mediacji pomiędzy stronami sporu, przeprowadzenie rozmowy ze studentami całej grupy studenckiej, której dotyczy konflikt (lub ze wszystkim pracownikami), jeśli jest to wskazane ze względu na przedmiot sporu). Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, umożliwiają sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub

B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Uczelnia wypracowała system dokumentowania dowodów na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia. Monitoruje losy absolwentów na rynku pracy za pomocą Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych oraz przeprowadza także własną ankietę skierowaną do absolwentów kierunku zarządzanie.

Analiza wylosowanych w trakcie wizytacji prac etapowych wykazała, że ich tematyka była zgodna z treściami przedmiotów, jak też z profilem praktycznym kierunku. Na podstawie przedstawionych prac etapowych, egzaminacyjnych, można uznać, że efekty uczenia się studentów zostały osiągnięte. Wystąpiły pewne niezgodności w obszarze zasadności ocen (ich zawyżenie). Tematyka prac dyplomowych na kierunku zarządzanie profil praktyczny jest zgodna z zakładanymi efektami uczenia się oraz z dyscyplinami do których przypisano kierunek. Wymogi sformułowane odnośnie prac dyplomowych o charakterze praktycznym dobrze odpowiadają potrzebie sprawdzenia i oceny przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej jako niezbędnemu elementowi weryfikacji zakładanych efektów uczenia się dla kierunku o profilu praktycznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W proces dydaktyczny na kierunku zarządzanie zaangażowanych jest 53 nauczycieli akademickich, legitymujących się dorobkiem naukowym w dyscyplinach, do których został przypisany oceniany kierunek (dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości oraz dyscyplina ekonomia i finanse). Kadra dydaktyczna zatrudniona na kierunku zarządzanie składa się z: 3 profesorów, 5 doktorów habilitowanych, 26 doktorów, 1 magistra inż., 17 magistrów (w tym 5 lektorów) i 1 licencjata. 75% nauczycieli akademickich realizujących proces kształcenia na ocenianym kierunku to pracownicy badawczo-dydaktyczni, prowadzący działalność naukową. Posiadają oni aktualny i udokumentowany dorobek naukowy, obejmujący przede wszystkim publikacje w czasopismach naukowych krajowych oraz zagranicznych, materiałach konferencyjnych oraz monografiach. Zakres tematyczny ich publikacji naukowych, tematyka prowadzonych badań naukowych, zagadnienia prezentowane na konferencjach naukowych oraz doświadczenie zawodowe mieszczą się w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości oraz są zgodne z tematyką prowadzonych zajęć. Kadra realizująca proces kształcenia na kierunku zarządzanie cechuje się stabilnością, zdecydowana większość nauczycieli akademickich legitymuje się ponad 10-letnim stażem pracy w WSFiZ w Białymstoku. Z uwagi na praktyczny profil kształcenia, istotną grupą nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na kierunku zarządzanie są osoby, które posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Spośród nauczycieli akademickich 31 osób wykazuje się doświadczeniem praktycznym zdobytym poza Uczelnią. Przykładowo nauczyciele ci posiadają doświadczenie praktyczne w zakresie: szkoleń

dotyczących technik sprzedaży i profesjonalnej obsługi klienta (certyfikowany trener sprzedaży), świadczenia usług księgowych, świadczenia usług wyceny wartości przedsiębiorstw, przygotowywania studiów wykonalności oraz analiz projektów inwestycyjnych, świadczenia usług doradztwa marketingowego, wdrażania systemów informatycznych, pełnienia funkcji kierowniczych w podmiotach gospodarczych, prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Z przedstawionej zespołowi oceniającemu dokumentacji wynika, że doświadczenie to oraz kompetencje dydaktyczne są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów uczenia się. Przedstawiona zespołowi oceniającemu dokumentacja, potwierdzająca kwalifikacje i doświadczenia zawodowe kadry realizującej proces kształcenia na kierunku zarządzanie, pozwala stwierdzić, iż mieszczą się one w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse i są zgodne z tematyką prowadzonych zajęć. Posiadany przez kadrę realizującą proces kształcenia na kierunku zarządzanie dorobek naukowy i/bądź doświadczenie zawodowe umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów umiejętności praktycznych. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie są także odpowiednio przygotowani do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, czego potwierdzeniem jest wykorzystywanie platformy MS Teams do prowadzenia zajęć w czasie rzeczywistym oraz platformy e-studia do zamieszczania materiałów dydaktycznych dla studentów oraz bieżącej komunikacji pomiędzy studentami i wykładowcami.

WSFiZ kładzie duży nacisk na rozwój kompetencji dydaktycznych kadry. W roku akademickim 2020/2021, ze względu na sytuację wywołaną pandemią COVID-19, w Uczelni zintensyfikowano działania związane z doskonaleniem umiejętności nauczycieli akademickich oraz wykładowców - praktyków w zakresie zdalnych narzędzi służących realizacji procesu kształcenia (Szkolenie MS TEAMS, Prowadzenie egzaminów i zaliczeń w trybie zdalnym). Nauczyciele akademicki realizujący kształcenie na ocenianym kierunku mają także możliwość uczestnictwa w szkoleniach związanych z indywidualizowaniem podejścia do nauczania, opartego na koncepcji diagnozowania stylów myślenia i działania w oparciu o model FRIS. Znajomość tej koncepcji pozwala lepiej dopasować sposoby komunikowania się ze studentami i przekazywania wiedzy, a tym samym poprawia możliwość osiągania założonych efektów uczenia się.

Przeprowadzona analiza obsady zajęć dydaktycznych pozwala stwierdzić, że zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne prowadzone są przez nauczycieli akademickich z wymaganym doświadczeniem zawodowym. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku umożliwia prawidłową realizację zajęć. WSFiZ w Białymstoku zapewnia właściwą obsadę zajęć dydaktycznych, realizowanych na kierunku zarządzanie. Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia ich dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe. Istotnym elementem doboru kadry jest powierzanie zajęć osobom z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Obowiązuje zasada, że magistrów nie powierza się wykładów, lecz prowadzenie ćwiczeń oraz konwersatoriów, natomiast opiekunami prac dyplomowych mogą być nauczyciele z tytułem naukowym lub co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Szczegółowa analiza obsady zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku pozwoliła stwierdzić, że jest ona przestrzegana. Zespół oceniający stwierdził, że na ocenianym kierunku opiekunami prac dyplomowych są nauczyciele z tytułem naukowym lub co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Wśród kadry realizującej zajęcia dydaktyczne na kierunku zarządzanie jest jedna osoba ze stopniem naukowym licencjata. Jest to tzw. praktyk, prowadzący ćwiczenia z przedmiotów *social media* oraz *reklama w Internecie*

i mediach społecznościowych, legitymujący się doświadczeniem zawodowym umożliwiającym prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kierunku zarządzanie umiejętności praktycznych.

Z przedstawionych przez Uczelnię dokumentów (Załącznik 2_p.2_Zarz_obsada-korekta.xls) wynika, że na ocenianym kierunku ponad 50% godzin zajęć jest realizowane przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Obciążenia godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w WSFiZ w Białymstoku, jako podstawowym miejscu pracy, są zgodne z ustawowymi wymaganiami. WSFiZ właściwie dokonuje upracticzniania procesu kształcenia przez obsadzanie zajęć osobami posiadającymi duże doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Na podstawie analizy kwalifikacji nauczycieli akademickich oraz przeprowadzonych hospitacji, zespół oceniający nie stwierdził przypadków niewłaściwej obsady zajęć wykładowych i ćwiczeniowych prowadzonych na ocenianym kierunku. Przeprowadzone w trakcie wizytacji zespołu oceniającego hospitacje zajęć dydaktycznych wykazały dobre przygotowanie merytoryczne prowadzących. Zespół oceniający pozytywnie ocenił kompetencje merytoryczne oraz dydaktyczne kadry prowadzącej kształcenie na ocenianym kierunku.

Polityka kadrowa prowadzona w Uczelni nie budzi zastrzeżeń zespołu oceniającego. Polityka kadrowa zorientowana jest na realizację celu, jakim jest dysponowanie własną wysokokwalifikowaną i zaangażowaną kadrą badawczo-dydaktyczną oraz administracyjną, w sposób ciągły podnoszącą swoje kwalifikacje w celu rozwijania potencjału ogólnouczelnianego.

Zespół oceniający został zapoznany ze szczegółowymi kryteriami oceny nauczycieli akademickich. Zgodnie z obowiązującym systemem ocen pracowniczych (Zarządzenie Rektora Nr RK.021.48.2019 z dn. 4 grudnia 2019 r.), nauczyciele akademicy są poddawani ocenie okresowej nie rzadziej niż raz na cztery lata lub na wniosek Rektora. Podmiotem dokonującym oceny okresowej nauczyciela akademickiego jest Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Członków komisji powołuje Rektor, po uzyskaniu opinii Senatu, na okres swojej kadencji. W ramach tej oceny uwzględniane są wyniki dotyczące działalności dydaktycznej, organizacyjnej oraz naukowej - w przypadku pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznej i organizacyjnej - w przypadku pracowników dydaktycznych. Ocena przeprowadzana jest w oparciu o arkusz oceny okresowej. W Uczelni obowiązuje 1 arkusz oceny okresowej nauczyciela akademickiego. Arkusz oceny pracownika zawiera szereg wyszczególnionych aspektów działalności odpowiednio naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, które podlegają ocenie. W obszarze działalności dydaktycznej ocena jest dokonywana w szczególności w oparciu o takie kryteria, jak: prowadzenie zajęć dydaktycznych, pełnienie funkcji promotora lub recenzenta prac dyplomowych, pełnienie funkcji Wydziałowego opiekuna praktyk studenckich, wyniki ankiet ewaluacyjnych związanych z kształceniem, dokonane przez studentów, podnoszenie własnych kwalifikacji dydaktycznych (kursy, szkolenia, itp.), autorstwo/współautorstwo podręczników i skryptów, opracowanie nowych metod i materiałów dydaktycznych (programy, materiały e-learningu, itp.), doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią związane z prowadzonymi przedmiotami, dodatkowe zaangażowanie dydaktyczne (np. opieka nad kołem naukowym, pełnienie roli opiekuna roku), prowadzenie zajęć w języku obcym, nagrody i wyróżnienia za działalność dydaktyczną. W obszarze działalności naukowej ocena jest dokonywana w szczególności w oparciu o takie kryteria, jak: publikacje naukowe, redagowanie czasopism naukowych oraz wieloautorskich monografii, opracowania naukowe wykonane na zamówienie instytucji naukowych i gospodarczych, w tym: projekty badawcze, sprawozdania z prac badawczych i rozwojowych, ekspertyzy, aktywność w pozyskiwaniu środków finansowych na badania

naukowe i prace rozwojowe, uczestnictwo w pracach naukowo-badawczych, udział w konferencjach naukowych, organizowanie kongresów, konferencji, sympozjów i innych spotkań naukowych lub uczestnictwo w nich, uczestnictwo w działalności krajowych, zagranicznych lub międzynarodowych organizacji naukowych. W obszarze działalności organizacyjnej ocena jest dokonywana w szczególności w oparciu o takie kryteria, jak: funkcje pełnione w Uczelni, zaangażowanie w komitetach naukowych/organizacyjnych konferencji/sympozjów/kongresów organizowanych na Uczelni, działalność promocyjna i w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, nagrody i wyróżnienia za działalność organizacyjną.

Zgodnie z Regulaminem okresowego przeprowadzania ocen pracowniczych w Uczelni (załącznik nr 2 do ww. Zarządzenia Rektora Nr RK.021.48.2019), nauczyciel akademicki może uzyskać jeden z następujących wyników końcowych: ocena pozytywna, ocena warunkowa, ocena negatywna. Komisja wystawia odrębne oceny cząstkowe w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej oraz organizacyjnej, a następnie ustala ostateczną ocenę okresową. Ocena warunkowa może być przyznana tylko jeden raz. Ponowna ocena nie spełniająca kryteriów oceny pozytywnej oznacza ocenę negatywną. Ocenę końcową wraz z uzasadnieniem komisja przedstawia ocenianemu nauczycielowi akademickiemu, jego bezpośredniemu przełożonemu oraz Rektorowi. Wnioski wynikające z oceny mogą mieć wpływ na awanse i wyróżnienia, powierzenie stanowisk kierowniczych, kontynuację stosunku pracy.

Istotnym elementem oceny nauczycieli akademickich jest przeprowadzana ocena jakości procesu dydaktycznego i warunków studiowania. W WSiFiZ w Białymstoku przeprowadza się badania ankietowe studentów, które mają na celu poznanie ich oczekiwań i doskonalenie WSiFiZ oraz poznanie ich opinii na temat jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych i osiągania efektów uczenia się (także w trybie zdalnym). Kwestionariusz ankiety dotyczącej oceny jakości zajęć dydaktycznych realizowanych w WSiFiZ (w tym na kierunku zarządzanie) zawiera 12 pytań merytorycznych i 5 pytań metryczkowych). Dotyczą one m.in.: regularności i punktualności realizowanych zajęć dydaktycznych, przygotowania merytorycznego prowadzących zajęcia, przekazywania treści programowych w sposób jasny i zrozumiały, stosowania jasno określonych kryteriów oceniania studentów, dostępności pracowników w godzinach konsultacji. Studenci udzielają odpowiedzi zaznaczając jedną z 5 odpowiedzi (1-nie potrafię ocenić, 2-niedostatecznie, 3-dostatecznie, 4-dobrze, 5-bardzo dobrze). Kwestionariusz ankiety stwarza studentom także możliwość udzielenia odpowiedzi na pytanie otwarte, dotyczące ich uwag na temat satysfakcji ze studiowania na ocenianym kierunku. Wyniki oceny jakości procesu dydaktycznego realizowanego przez poszczególnych nauczycieli akademickich, dokonywanej poprzez ankietyzację studentów WSiFiZ w Białymstoku, są uwzględniane w okresowej ocenie pracowników. Przedstawiona zespołowi oceniającemu dokumentacja na temat wyników przeprowadzanych w WSiFiZ badań ankietowych dotyczących oceny jakości zajęć dydaktycznych pozwala stwierdzić, iż w przeważającej większości nauczyciele akademicy prowadzący kształcenie na ocenianym kierunku uzyskują oceny dobre i bardzo dobre. Dodatkowo studenci kierunku zarządzanie mają możliwość oceny jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych realizowanych w czasie pandemii COVID-19 w trybie zdalnym. Z inicjatywy Samorządu Studenckiego WSiFiZ wśród studentów Uczelni przeprowadzono badanie ankietowe dotyczące oceny realizowanych zajęć zdalnych. Kwestionariusz ankiety zawiera 29 pytań dotyczących przygotowania nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć zdalnych, form udostępniania studentom materiałów dydaktycznych, problemów technicznych związanych z realizacją zajęć zdalnych, pracy administracji Wydziału Nauk Ekonomicznych w okresie pandemii COVID-19. Kwestionariusz ankiety zawiera aż 7 pytań otwartych, stwarzających studentom

możliwość wyrażenia swoich opinii. Zespół oceniający został zapoznany z dokumentacją dotyczącą wyników przeprowadzonego badania. W badaniu wzięło udział 58 studentów studiujących w WSFiZ w Białymstoku lub w Filii WSFiZ w Ełku. Wszyscy uczestnicy badania reprezentowali kierunek zarządzanie, studia I stopnia. Wyniki tego badania wskazują, iż ogólna ocena zajęć realizowanych w trybie zdalnym jest dobra – 44% ankietowanych studentów przyznało ocenę dobrą, a 28% ocenę bardzo dobrą. W przypadku pytania o przygotowanie nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na platformie MS Teams, 89% studentów uczestniczących w badaniu oceniło to przygotowanie jako bardzo dobre. Ponadto w WSFiZ realizuje się badania ankietowe studentów dotyczące ich oczekiwań oraz doskonalenia WSFiZ w Białymstoku. Kwestionariusz wykorzystywany w tym badaniu zawiera 11 pytań merytorycznych i 1 pytanie metryczkowe. Pytania, na które studenci udzielają odpowiedzi dotyczą oceny organizacji procesu studiowania, technicznych warunków procesu studiowania, przygotowania nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć, komunikacji oraz atmosfery panującej w Uczelni. Także w przypadku tego kwestionariusza, studenci udzielają odpowiedzi zaznaczając jedną z 5 odpowiedzi (1- zdecydowanie nisko, 2-raczej nisko, 3-przeciętnie, 4-raczej wysoko, 5-zdecydowanie wysoko). Kwestionariusz ankiety stwarza studentom także możliwość udzielenia odpowiedzi na dwa pytania otwarte – jedno dotyczące postrzeganych przez nich mocnych stron WSFiZ i drugie – dotyczące postrzeganych słabych stron WSFiZ w Białymstoku. Wyniki tego badania stanowią wskazówki do podejmowania przez Władze Uczelni działań zorientowanych na poprawę wymienionych wyżej aspektów, wpływających na realizację procesu kształcenia, w tym kształcenia na kierunku zarządzanie.

System oceniania nauczycieli akademickich realizujących kształcenie na wizytowanym kierunku obejmuje również hospitację zajęć dydaktycznych. Realizacja hospitacji uregulowana jest stosowną procedurą zawartą w Uczelnianym Systemie Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w WSFiZ (Załącznik do Uchwały Senatu Nr 8 z dn. 20 września 2019 r.). Hospitacje odbywają się na podstawie planu hospitacji sporządzanego przez dziekana na początku każdego semestru i zatwierdzanego przez Wydziałową Komisję ds. Jakości kształcenia oraz Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. Hospitacje zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku przeprowadzają: Dziekan oraz kierownicy poszczególnych katedr/zakładów. Protokół z hospitacji zawiera 11 stwierdzeń, które odnoszą się do: przygotowania merytorycznego nauczyciela akademickiego do prowadzenia zajęć, punktualności prowadzącego zajęcia, realizacji założonych efektów uczenia się, metod i form pracy dydaktycznej, stosowania nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, wskazywania związków omawianych treści z praktyką, sposobu komunikowania się prowadzącego ze studentami oraz wykorzystania metod aktywizacji studentów, zgodności treści zajęć z programem przedmiotu zawartym w karcie przedmiotu W protokole hospitacji zajęć znajduje się również miejsce na uwagi i zalecenia hospitującego. Wynik hospitacji podawany jest do wiadomości nauczyciela prowadzącego zajęcia, który zobowiązany jest się z tym wynikiem zapoznać. Protokół hospitacji jest przedstawiany hospitowanemu nauczycielowi akademickiemu podczas rozmowy w Uczelni (aktualnie, z powodu pandemii COVID-19 za pośrednictwem innych środków komunikacji). Podczas rozmowy osoba hospitująca omawia poszczególne elementy zawarte w protokole, w tym w szczególności omawia mocne i słabe strony zajęć oraz ewentualne uwagi i zalecenia dotyczące hospitowanych zajęć. W przypadku uwypuklonych słabych stron zajęć wspólnie są dyskutowane propozycje ich usprawnienia. Wyniki hospitacji są uwzględniane w okresowej ocenie pracowników. Zespół oceniający PKA zapoznał się z dokumentacją dotyczącą hospitacji zajęć dydaktycznych (harmonogramy hospitacji, protokoły z hospitacji) i stwierdza, iż realizacja hospitacji zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku nie budzi zastrzeżeń. W Uczelni nie funkcjonuje karta oceny

okresowej pracowników nie będących nauczycielami akademickimi. Pracownicy poszczególnych działów administracyjnych obsługujący studentów oceniani są w corocznych ankietach w zakresie oceny i doskonalenia obsługi studentów.

Władze Uczelni tworzą sprzyjające warunki dla rozwijania potencjału naukowego i dydaktycznego pracowników realizujących zajęcia na ocenianym kierunku studiów. Na Wydziale Nauk Ekonomicznych funkcjonują: Katedra Zarządzania, Katedra Ekonomii i Finansów oraz Zakład Administracji. Jedną z kluczowych funkcji katedr/zakładu jest organizacja i realizacja badań naukowych. W każdym roku katedry/zakład przygotowują plan badań naukowych obejmujący projekty realizowane przez poszczególnych nauczycieli akademickich lub ich zespoły. W planach badań Katedr/Zakładu na rok 2021 zawarto 19 projektów badań. Przykłady wybranych projektów naukowych zaplanowanych do realizacji w 2021r. przez pracowników realizujących proces kształcenia na ocenianym kierunku to: *Strategie marketingowe firm w nowoczesnych kanałach dystrybucji*, *Analiza i ocena jakości portfela kredytowego w polskim sektorze bankowym w aspekcie systemu pomiaru ryzyka kredytowego*, *Duże przedsiębiorstwa w województwie podlaskim – zmiany w stanie i strukturze*.

Formą wsparcia rozwoju kompetencyjnego pracowników jest polityka dofinansowania indywidualnych przedsięwzięć rozwojowych takich, jak uczestnictwo w konferencjach naukowych czy publikacje. Odnosząc się do wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej realizującej kształcenie na kierunku zarządzanie zespół oceniający stwierdził, że Uczelnia stwarza nauczycielom akademickim możliwość finansowania uczestnictwa w międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych oraz możliwość publikowania w wydawanych monografiach i czasopismach naukowych. Na podstawie podania złożonego do Rektora WSFiZ nauczyciel akademicki może uzyskać dofinansowanie częściowe lub całościowe do kosztów uczestnictwa w konferencji. W latach 2018-2020 z dofinansowania kosztów uczestnictwa w konferencji naukowej skorzystało 10 nauczycieli akademickich, realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku zarządzanie. Nauczyciele akademicy realizujący proces kształcenia na kierunku zarządzanie mają również możliwość współpracy naukowej w ramach konferencji organizowanych przez Wydział Nauk Ekonomicznych WSFiZ w Białymstoku. W ciągu ostatnich trzech lat Wydział był organizatorem lub współorganizatorem następujących konferencji naukowych: *II Kongres Liderów Zmian „Kierunki rozwoju ekoenergetyki”* (2017), *Konferencja Lean Roadshow – 5 filarów zyskowej produktywności!* (2017), *III Kongres Liderów Zmian - Jak zmieniać, aby zmienić?* (2018), *Kreatywność i innowacyjność w gospodarce regionu. Polska Polityka gospodarcza a koncepcja społecznej gospodarki rynkowej* (2018), *III EKO FORUM-Międzynarodowa Konferencja #Samorząd Przyszłości* (2018), *IV Kongres Liderów Zmian „Zarządzanie i technologie w Gospodarcie 4.0 – kompetencje przyszłości”* (2019). Ponadto wspólną inicjatywą kierowników wszystkich katedr Wydziału Nauk Ekonomicznych jest planowana w październiku 2021 r. *I Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. Transformacje Regionów, przedsiębiorstwa, gospodarka i społeczeństwo w procesie zmian*. Konferencja początkuje cykliczne naukowe rozważania dotyczące zmian w gospodarce regionów Polski, w szczególności Polski północno-wschodniej. Zamierzeniem WSFiZ w Białymstoku jest stworzenie forum wymiany poglądów, diagnozy sytuacji i analizy badań nad zmianami w regionie, szczególnie dotyczącymi gospodarki, sfery społecznej, zarządzania przedsiębiorstwami i ich konsekwencji. Wyrazem wspierania rozwoju naukowego nauczycieli akademickich, realizujących proces kształcenia na kierunku zarządzanie, jest także możliwość nieodpłatnego publikowania własnych prac badawczych w czasopiśmie „*Przedsiębiorstwo&Finanse*”. Czasopismo wydawane jest na Wydziale Nauk Ekonomicznych od 2011 roku. Osiągnięcia nauczycieli

akademickich WSiFiZ są doceniane w formie przyznawanych w trybie rocznym nagród Rektora WSiFiZ w Białymstoku za działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną. Ponadto, potwierdzeniem rozwoju naukowego nauczycieli akademickich, realizujących proces kształcenia na ocenianym kierunku, są awanse naukowe czterech z nich – trzy osoby uzyskały stopień naukowy doktora, a jedna osoba uzyskała stopień doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Pracownicy obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrazili opinię, iż WSiFiZ zapewnia wsparcie dla rozwoju ich kompetencji naukowych oraz dydaktycznych. Realizowana polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki dyskryminacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku zajęcia realizuje zespół nauczycieli akademickich odpowiednio liczny i legitymujący się dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem praktycznym mieszczącym się w dyscyplinach, do których przypisano kierunek. Zespół nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku cechuje się różnorodnością tematyczną dorobku naukowego, jak również uwzględnia znaczny udział osób z doświadczeniem zawodowym przydatnym na tym kierunku, co sprzyja osiąganiu zakładanych efektów uczenia się. Obsada zajęć dokonywana jest poprawnie, a polityka kadrowa w Uczelni jest zorientowana na budowanie stabilnego zespołu oraz ciągły wzrost jego kwalifikacji. System oceny pracowników badawczo-dydaktycznych jest transparentny. Nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie przez przełożonych oraz przez studentów. System ankietyzacji jest anonimowy i służy podnoszeniu poziomu jakości kształcenia i doskonaleniu kadry akademickiej. Władze Uczelni stwarzają sprzyjające warunki dla rozwoju kompetencji merytorycznych oraz dydaktycznych kadry.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Liczba, powierzchnia i rozmieszczenie pomieszczeń, jakie wykorzystywane są na potrzeby realizacji zajęć dydaktycznych odpowiadają potrzebom wynikającym ze skali i specyfiki kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Wydział Nauk Ekonomicznych WSiFiZ w Białymstoku dysponuje kompleksem budynków oraz parkingów o łącznej powierzchni użytkowej ponad 15 tys. m², usytuowanych przy ulicy Ciepłej 40. W ramach tego kompleksu budynków WNE dysponuje 28 pomieszczeniami dydaktycznymi o zróżnicowanej wielkości i przeznaczeniu (aula 450-osobowa, aula 150-osobowa, 2 aule 120-osobowe, 8 multimedialnych sal wykładowych, 12 sal ćwiczeniowych, 2 sale komputerowe wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie wykorzystywane do praktycznej

nauki zawodu oraz nowoczesne 20-osobowe laboratorium języków (otwarte w grudniu 2020 r.), wyposażone w sprzęt multimedialny do odtwarzania obrazu i dźwięku, materiały dydaktyczne do nauki języków obcych w tym płyty DVD i filmy, słuchawki i mikrofon dla każdego studenta. Pomieszczenia, w których prowadzone są zajęcia, są bardzo dobrze przystosowane do prowadzenia zajęć dydaktycznych, mają nowoczesne zaplecze multimedialne, a także wysoki standard wykończenia. Wszystkie sale i laboratoria komputerowe są wyposażone w projektory multimedialne oraz tablice interaktywne. Sale dydaktyczne i specjalistyczne pracownie umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Do dyspozycji studentów pozostają 2 laboratoria komputerowe z 50 stanowiskami komputerowymi łącznie. Jako laboratorium komputerowe może być także wykorzystywane nowoczesne laboratorium językowe. Studenci kierunku zarządzanie mogą korzystać ze stanowisk komputerowych w laboratoriach także poza zajęciami. Są to standardy zapewniające realizację procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku studiów w bardzo dobrych warunkach. Studenci kierunku zarządzanie mają również dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym Internetu. Swobodny dostęp do Internetu umożliwiają stanowiska komputerowe zlokalizowane w różnych częściach Uczelni. Na parterze budynku A i B znajdują się cztery stanowiska komputerowe. Dodatkowo 5 stanowisk znajduje się w czytelnii. Na pierwszym i drugim piętrze budynków A i B znajdują się po 2 stanowiska komputerowe. Na terenie całej Uczelni studenci mogą korzystać z bezprzewodowego Internetu. Liczba stanowisk komputerowych, jak również licencji na specjalistyczne oprogramowanie, jest dostosowana do liczby studentów oraz liczebności grup, co umożliwia prawidłową realizację zajęć dydaktycznych i osiąganie efektów uczenia się na ocenianym kierunku. Oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia na ocenianym kierunku jest aktualne. Poniżej zamieszczono informacje na temat oprogramowania wykorzystywanego w procesie kształcenia na kierunku zarządzanie:

Oprogramowanie	Przedmiot
Pakiet SAGE Symfonia	<i>rachunkowość, systemy informatyczne w logistyce</i>
ZUS Płatnik	studia podyplomowe
MS Office365	większość przedmiotów
Excel, Power Point	większość przedmiotów
Program Lex	<i>prawo, prawo cywilne, prawo handlowe</i>
QGIS - Systemem Informacji Geograficznej; System udostępniany na licencji GNU GPL	<i>statystyka, narzędzia statystyczne</i>
JASP - program typu open source do analizy statystycznej	<i>statystyka, narzędzia statystyczne</i>
Licencja na oprogramowanie antywirusowe	

Infrastruktura informatyczna wyposażona w nowoczesne, sprawne oprogramowanie umożliwia realizację zajęć w sposób właściwy, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Liczba i wielkość pomieszczeń oraz ich wyposażenie techniczne są dostosowane do liczby studentów i liczebności grup. Do dyspozycji studentów wizytowanego kierunku, kół naukowych oraz nauczycieli akademickich WSFiZ udostępnia również uczelniane studio filmowe, służące do przygotowania, m.in. materiałów reklamowych, wystąpień publicznych, itp. Na potrzeby zajęć dydaktycznych, seminariów naukowych, itp. WSFiZ w Białymstoku prowadzi też prace związane z uruchomieniem laboratorium symulacji biznesowych (planowany termin uruchomienia koniec

lutego 2021 r.). Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA wyrażali pozytywne opinie na temat dostępnej w Uczelni infrastruktury badawczo-dydaktycznej.

Studenci kierunku zarządzanie mają dostęp do Biblioteki Głównej WSFiZ w Białymstoku oraz Biblioteki Filii w Ełku. Obie biblioteki tworzą uczelniany system biblioteczno-informacyjny. Studenci kierunku zarządzanie w Białymstoku mogą korzystać również ze zbiorów biblioteki Filii w Ełku na zasadzie usługi „wypożyczenia międzybiblioteczne” (usługa ta została czasowo zawieszona w okresie pandemii COVID-19). Zbiory obu bibliotek, obejmujące łącznie 55 780 woluminów, w tym 40280 w Białymstoku i 15 500 w Ełku, są aktualne i adekwatne do realizacji kształcenia na kierunku zarządzanie. Księgozbiór Biblioteki Głównej WSFiZ w Białymstoku ma charakter interdyscyplinarny, co wynika z faktu, iż WSFiZ prowadzi kształcenie na różnych kierunkach studiów. W ostatnich latach przeprowadzona została dość radykalna selekcja księgozbioru, część książek uległa zniszczeniu oraz dezaktualizacji. W wyniku dokonanego przeglądu księgozbioru w roku 2019 zakupiono 214 książek (z uwzględnieniem literatury wskazanej w sylabusach). Zasoby biblioteczne zwiększyły również pozycje pozyskiwane z darów czy wymiany. Prenumerowanych jest 60 periodyków. Studenci kierunku zarządzanie w Bibliotece Głównej WSFiZ mają dostęp m.in. do następujących czasopism: *Argumenta Oeconomica*, *Badania operacyjne i decyzje Operations Research and Decisions*, *Benefit: motywacja, rozwój, praca*, *Biuletyn PTE*, *Studia Ekonomiczne i Regionalne Economic and Regional Studies*, *Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa*, *Gospodarka Materiałowa & Logistyka*, *Handel wewnętrzny: Marketing-rynek-przedsiębiorstwo*, *Współczesne Problemy Zarządzania*, *Harvard Business Review* *Harvard Business Review*, *Journal of Management and Financial Sciences*, *Journal of Economics and Management*.

Oprócz dostępu do zbiorów tradycyjnych, biblioteka WSFiZ w Białymstoku umożliwia studentom oraz pracownikom dostęp do zbiorów w formie cyfrowej. Biblioteka zapewnia dostęp online do Baz Wirtualnej Biblioteki Nauki - Elsevier, Springer i Wiley. Na zasadzie licencji krajowych dostępne są także czasopisma Science i Nature oraz platforma Ebsco. Obok licencji krajowych w ramach WBN, dofinansowywane są licencje konsorcyjne na dostęp do międzynarodowych kolekcji czasopism. Istnieje również możliwość korzystania z Bazy e-Publikacje Nauki Polskiej. W Bibliotece skorzystać można z cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych – Academia oraz Systemu Informacji Prawnej LEX.

Studenci i pracownicy WSFiZ mają dostęp do katalogu on-line (tzw. MAK), zawierającego opisy bibliograficzne wszystkich dostępnych w Bibliotece zbiorów. Książki dostępne w wypożyczalni można zamawiać mailowo z każdego komputera podłączonego do sieci oraz telefonicznie. Dla osób poszukujących literatury on-line, na stronie internetowej Biblioteki zamieszczone są przydatne linki. Do baz na platformie EBSCO oraz WBN można logować się spoza sieci Uczelni. Hasło dostępu czytelnicy otrzymali drogą e-mailową. W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Biblioteki WSFiZ w Białymstoku (związanego z COVID-19) wprowadzona została możliwość korzystania z usługi "zamów skan". Z usługi mogą skorzystać pracownicy oraz studenci WSFiZ mający aktywne konto biblioteczne. Biblioteka posiada specjalistyczny skaner, który umożliwia świadczenie tej usługi.

Na podstawie dostarczonej dokumentacji (Załącznik Wykaz literatury – Biblioteka Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku Kierunek Zarządzanie) zespół oceniający dokonał oceny zawartości zbiorów biblioteki pod kątem dostępności literatury wykazanej w losowo wybranych kartach przedmiotów realizowanych w programie studiów na kierunku zarządzanie i stwierdził, że w księgozbiorze WSFiZ w Białymstoku brakuje niektórych pozycji literatury wskazanych jako literatura

podstawowa w kartach przedmiotów. Dotyczy to np. przedmiotów: *procesy logistyczne w przedsiębiorstwie*, *infrastruktura magazynowa*, czy *narzędzia promocji*. W związku z powyższym rekomenduje się rozbudowę zbiorów bibliotecznych WSiFiZ w Białymstoku i zapewnienie studentom wizytowanego kierunku dostępu do wszystkich publikacji zalecanych w sylabusach. Biblioteka Główna WSiFiZ w Białymstoku posiada również czytelną z wolnym dostępem, do tzw. pracy cichej (30 miejsc) wyposażoną w zestaw komputerowy, rzutnik oraz tablicę. Ponadto posiada czytelną multimedialną, w której studenci i pracownicy mają do dyspozycji 5 stanowisk komputerowych z pakietem Microsoft Office, z dostępem do Internetu i możliwością wykonywania wydruków.

W opinii zespołu oceniającego zasoby biblioteczne WSiFiZ są zgodne z potrzebami procesu dydaktycznego na kierunku zarządzanie, są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych - dostęp do w/w baz (księgozbiór wymaga jedynie uzupełnienia o kilka pozycji literatury wskazanych w kartach ww. przedmiotów). Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA nie zgłaszali zastrzeżeń co do liczby dostępnych pozycji literatury, w ich ocenie posiadana przez bibliotekę baza zbiorów jest odpowiednia.

Biblioteka Główna WSiFiZ w Białymstoku przeprowadza szkolenie nowych użytkowników poprzez platformę e-studia, na której jest zamieszczona prezentacja oraz test zaliczeniowy. W ramach działalności informacyjnej pracownicy biblioteki pomagają studentom w wyszukaniu literatury do interesujących ich zagadnień, informują o zasadach i możliwościach korzystania ze zbiorów, uczą korzystania ze źródeł internetowych.

W budynkach WNE WSiFiZ w Białymstoku regularnie przeprowadzane są przeglądy wszystkich instalacji i standardów BHP. Infrastruktura w budynkach, którymi dysponuje Wydział, jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W bieżącym roku akademickim na kierunku zarządzanie studiuje 5 studentów z niepełnosprawnością (1 student na studiach stacjonarnych oraz 4 studentów na studiach osób z niepełnosprawnością). W budynkach, którymi dysponuje WNE WSiFiZ znajdują się sanitariaty dla osób z niepełnosprawnością oraz dźwigi osobowe przeznaczone dla tych osób. Do budynków prowadzą podjazdy dla osób poruszających się na wózkach. Szerokości ciągów komunikacyjnych oraz otworów drzwiowych spełniają wymagania dla osób poruszających się na wózkach. Na parkingu wyznaczono specjalne miejsca dla osób z niepełnosprawnością. Ponadto Uczelnia zapewnia pełne dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Wybrane stanowiska w laboratoriach komputerowych wyposażone są w sprzęt komputerowy umożliwiający korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością (np. monitory dotykowe, nakładki powiększające). Również dwa ogólnodostępne stanowiska komputerowe, zlokalizowane przy dziekanacie, są wyposażone w klawiatury przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnością mają do dyspozycji pokój cichej pracy, dostosowany do ich potrzeb. Wejście do wypożyczalni oraz czytelnicy w bibliotece pozbawione jest progów, co ułatwia poruszanie się osobom na wózkach. W czytelni istnieje stanowisko pracy przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Jest ono wyposażone w szerokie biurko z łatwym wjazdem dla osób poruszających się na wózkach, komputer, klawiaturę przystosowaną dla osób słabowidzących, specjalistyczną mysz oraz słuchawki. W wypożyczalni biblioteki osoby z niepełnosprawnością obsługiwane są poza kolejnością.

WSiFiZ zapewnia studentom kierunku zarządzanie dostęp do infrastruktury informatycznej oraz oprogramowania umożliwiającego realizację zajęć z wykorzystaniem kształcenia na odległość. Do realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku wykorzystuje się dwa narzędzia służące

kształceniu na odległość. Pierwszym z nich jest platforma edukacyjna e-studia WSFiZ. W momencie rejestracji studenci otrzymują hasło niezbędne do pierwszego zalogowania się. Na platformie e-studia zamieszczane są materiały i pomoce naukowe, prezentacje, zadania do rozwiązania, ćwiczenia, czaty grupowe. Studenci mogą korzystać z materiałów zamieszczonych na platformie w dowolnym czasie. Nauczyciele akademicy mogą weryfikować postępy prac studentów poprzez śledzenie częstości logowania się studentów, pobierania materiałów, rozwiązywania zamieszczanych zadań i testów. Informację o tym, jak korzystać z platformy studenci otrzymują na pierwszych zajęciach z przedmiotu *technologia informacyjna* (I rok, I semestr studiów). Drugim narzędziem wykorzystywanym do realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku jest platforma MS Teams. W momencie rejestracji na studia każdy student ma założone konto na platformie MS Teams. Wraz z założeniem konta na platformie MS Teams Uczelnia zapewnia studentom kierunku zarządzanie dostęp do pakietu Office 365, który mogą zainstalować swoich komputerach domowych, a w ramach którego mogą korzystać z najnowszych wersji programów z pakietu MS Office (100 licencji dla kadry i 1500 dla studentów). Studenci uczestniczą w szkoleniach, które mają na celu objaśnienie funkcjonowania platformy MS Teams i możliwości jej wykorzystania w procesie kształcenia na odległość. W związku z pandemią COVID-19 w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 wszystkie zajęcia w ramach programu studiów na kierunku zarządzanie są realizowane synchronicznie za pomocą platformy MS Teams. Materiały dydaktyczne dla studentów ocenianego kierunku opracowywane są przez nauczycieli akademickich w formie elektronicznej i umieszczane na platformie e-studia lub na platformie MS Teams. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrażali bardzo pozytywne opinie na temat wykorzystania obu platform służących realizacji kształcenia na odległość oraz kompetencji nauczycieli w posługiwaniu się tymi narzędziami.

Władze WNE WSFiZ w Białymstoku prowadzą systematyczny monitoring i okresowe przeglądy infrastruktury dydaktyczno-badawczej, zasobów bibliotecznych oraz zaplecza socjalnego. Działania modernizacyjne w tym zakresie podejmowane są m.in. na podstawie sygnałów zgłaszanych przez pracowników i studentów. Studenci mogą przekazywać swoje opinie dotyczące infrastruktury w ramach funkcjonującej w Uczelni ankietyzacji dotyczącej oczekiwań studentów i doskonalenia WSFiZ. W odpowiedzi na uwagi studentów dokonano, np. remontów sal wykładowych i ćwiczeniowych oraz wymiany mebli (ławki i krzesła), wprowadzono rozwiązania proekologiczne, takie, jak: zakup i ustawienie na korytarzach koszy do segregacji odpadów, montaż na korytarzu inteligentnego oświetlenia reagującego na ruch. Dokonano także zmiany najemcy restauracji zlokalizowanej w jednym z budynków, którymi dysponuje WNE WSFiZ w Białymstoku. Zbiory piśmiennictwa w Bibliotece Głównej WSFiZ w Białymstoku na potrzeby realizacji kształcenia na ocenianym kierunku studiów są uzupełniane zgodnie z sugestiami wykładowców.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura ocenianego kierunku jest odpowiednia do jego potrzeb tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Dotyczy to także jej dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami kształcenia. Dostępne zasoby biblioteczne oraz infrastruktura informatyczna sprzyjają realizacji programu studiów oraz służą osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się na ocenianym kierunku studiów. Zapewniona jest zgodność infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami

BHP. Prowadzony jest ciągły monitoring i okresowe przeglądy infrastruktury dydaktyczno-naukowej, zasobów bibliotecznych. Ciągłe monitorowanie infrastruktury i reagowanie na pojawiające się potrzeby świadczy o trosce o warunki prowadzenia studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Wizytowany kierunek jako część Wydziału Nauk Ekonomicznych, prowadzi niezwykle ożywioną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Współpraca ta jest symetryczna – nie tylko firmy i instytucje wspierają Uczelnię, ale też Uczelnia odgrywa niezwykle ważną rolę w życiu publicznym i gospodarczym regionu, stanowiąc cennego partnera wielu ciekawych przedsięwzięć.

Współpraca ta przekłada się na proces kształcenia, bowiem obejmuje również projektowanie i realizację programu studiów. WNE uczestniczy w pracach organizacji biznesowych (Klaster Obróbki Metali, Wschodni Klaster Budowlany, Izba Przemysłowo-Handlowa, Podlaski Klub Biznesu) i samorządowych (Strategia Województwa Podlaskiego, Plan Rozwoju Przedsiębiorczości w oparciu o inteligentne specjalizacje województwa podlaskiego), wzmacnia jego pozycję w środowisku gospodarczym. W działaniach tych Uczelnię reprezentuje Prorektor ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, odpowiedzialny też za studia MBA, w których uczestniczą osoby zajmujące stanowiska kierownicze w podlaskich przedsiębiorstwach. Jest również członkiem Podlaskiego Forum Terytorialnego przy Marszałku Województwa Podlaskiego, członkiem Rady Fundacji Regionalny Ekosystem Innowacji i wieloletnim członkiem Kapituły Podlaskiej Złotej Setki Przedsiębiorstw (regionalny ranking przedsiębiorstw). Daje to ogromne możliwości nawiązywania współpracy skutkującej zbliżeniem środowiska naukowego i gospodarczego oraz możliwością większego dostosowania oferty Uczelni, w tym kierunku zarządzania, do potrzeb rynku pracy. Działania te wychodzą również naprzeciw najnowszym trendom, czego wyrazem jest inicjatywa powołania Regionalnego Centrum Kompetencji Przemysłu 4.0 – w porozumieniu z innymi uczelniami oraz instytucjami samorządowymi i otoczenia biznesu (Politechnika Białostocka, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Klaster Obróbki Metali, Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego, Urząd Marszałkowski, Izba Przemysłowo-Handlowa i Resursa Podlaska).

Rodzaj, zakres i zasięg instytucji otoczenia gospodarczego, z którymi Uczelnia współpracuje, jest zdecydowanie zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Właściwym dla kierunku zarządzania jest niezwykle chłonny rynek pracy, potrzebujący menedżerów, obejmujący zarówno przedsiębiorstwa, jak i jednostki samorządowe i administracji publicznej. Uczelnia swoją aktywną działalnością wkomponowała się w miejscowy rynek pracy jako istotny jego interesariusz, kształcący absolwentów dobrze dostosowanych do jego potrzeb.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami ma charakter stały. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego biorący udział w spotkaniu z zespołem oceniającym podkreślali wieloletnie i bliskie kontakty z Uczelnią.

Współpraca występuje na wszystkich etapach realizacji programu studiów. W procesie kształtowania koncepcji uczestniczą przedstawiciele firm funkcjonujących w województwie podlaskim i współpracujących z Uczelnią. Opracowanie efektów uczenia się odbywało się również przy współudziale praktyków życia gospodarczego, a program kształcenia był formułowany z uwzględnieniem aktualnych potrzeb rynku pracy.

Współpraca ta przybiera zróżnicowane formy. Główną jej formą jest przyjmowanie przez podmioty studentów na praktyki zawodowe. Uczelnia rekomenduje firmy i instytucje, w których można odbyć praktyki zawodowe – są to podmioty, które podpisały deklarację dotyczącą organizacji i realizacji praktyk zawodowych studentów WSiFZ w Białymstoku. Zawarcie deklaracji gwarantuje studentom miejsca odbywania praktyk zawodowych w kluczowych podlaskich przedsiębiorstwach, urzędach samorządowych oraz innych renomowanych organizacjach.

Dzięki współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym organizowane są wizyty studyjne dla studentów i pracowników. W latach 2018-2019 zorganizowano wizyty studyjne w 9 podmiotach zgodnych z obszarem rynku właściwego dla kierunku zarządzanie. W minionym roku pandemia COVID-19 uniemożliwiła organizację takich zajęć.

W spotkaniu z otoczeniem społeczno-gospodarczym mocno podkreślano udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć – prawie wszyscy uczestnicy albo są lub byli pracownikami Uczelni i do tej pory czują się z nią związani, albo prowadzą wykłady gościnne w ramach inicjatyw przedsięwziętych przez Uczelnię. Inicjatywy te obejmują:

- wprowadzenie do programu studiów I i II stopnia zajęć o nazwie funkcjonowanie i rozwój organizacji – jest to cykl wykładów prowadzonych przez praktyków gospodarczych, który ma na celu zapoznanie studentów z podejściem biznesowym do teorii i procesów, o których uczą się na innych zajęciach (wykłady te wymienione zostały w raporcie samooceny, podano też profil osób je prowadzących);
- Akademia Dobrych Praktyk – cykliczne wykłady otwarte dla studentów wszystkich kierunków Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz do osób spoza Uczelni; w każdym roku akademickim odbywa się 14 wykładów z zakresu zarządzania, finansów, ekonomii, funkcjonowania przedsiębiorstw, nowoczesnych technologii, etyki w biznesie i innych istotnych dla biznesu tematów; wykłady te cieszą się dużym zainteresowaniem i na stałe wpisały się w krajobraz życia Uczelni i lokalnego biznesu, co potwierdzono w czasie spotkań z otoczeniem społeczno-gospodarczym i studentami;
- Kongres Liderów Zmian – coroczne wydarzenie mające miejsce od 2016 r., gromadzące setki przedsiębiorstw i przedsiębiorców z województwa podlaskiego i województw ościennych oraz studentów kierunku zarządzanie; z powodu pandemii w roku 2020 odbyło się ono w nowej formule online i przybrało formę comiesięcznych webinarów, których tematem przewodnim jest próba odpowiedzi na pytanie: czego uczy nas obecny kryzys?

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczą w weryfikacji efektów uczenia się, co zostało potwierdzone w czasie spotkania z nimi zespołu oceniającego. W spotkaniu udział wzięło 10 osób reprezentujących zarówno przedsiębiorstwa, zajmujących wysokie stanowiska zarządcze

(prezesi, wiceprezesi zarządu, dyrektorzy personalni), jednostki administracji samorządowej i rządowej (wysokiej rangi urzędnicy – sekretarz, dyrektor), jak również klastrow i organizacji pozarządowych, działających na rzecz gospodarki, będących de facto instytucjami otoczenia biznesu (wszyscy w randze prezesa). Większość z uczestników spotkania albo jest zatrudniona na Uczelni (2 osoby), albo intensywnie z nią współpracuje, prowadząc zajęcia w oparciu o umowę zlecenia, albo występuje incydentalnie w charakterze prelegentów wyżej wymienionych cykli, ciesząc się ogromnym zainteresowaniem uczestników zarówno z Uczelni, jak i spoza niej. Uczestnictwo w weryfikacji efektów uczenia się ma więc miejsce bezpośrednio w ramach ich pracy lub współpracy z Uczelnią.

Z drugiej strony pogłębiona analiza efektów uczenia się, jak i programów studiów, z szerokim udziałem przedstawicieli środowiska społeczno-gospodarczego, prowadzona była w ramach realizacji projektu „Kompleksowy program rozwoju kompetencji studentów WSFiZ” we współpracy z Polskim Centrum Edukacji i Analiz ORDO Sp. z o.o. Prace prowadzone były przez panel ekspertów, do którego zaproszono 15 osób, głównie właścicieli, prezesów, wiceprezesów i członków zarządów, dyrektorów personalnych firm i instytucji, którzy w toku 16 sesji sformułowali rekomendacje modyfikacji programów i efektów uczenia się, co potwierdzili uczestnicy spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym, którzy brali udział w panelu ekspertów. Sesje konsultacyjne dotyczyły na przykład konieczności zwiększenia skuteczności kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych, konieczności wprowadzenia nowych metod osiągania pożądanych efektów uczenia się, szczególnie poprzez nacisk na metody praktyczne, w tym większe zaangażowanie praktyków w proces nauczania oraz zapewnienie studentom możliwości odbywania praktyk/staży. Efektem tych działań było m.in. wprowadzenie nowych przedmiotów (autoprezentacja i kształtowanie wizerunku oraz planowanie kariery), czy badanie predyspozycji studentów z zastosowaniem metodologii FRIS, pozwalające na planowanie ścieżki rozwoju.

Ta głęboka współpraca w zakresie programu studiów i efektów uczenia się ewidentnie trwa nadal, a interesariusze podkreślają, że Uczelnia bardzo szybko reaguje na wszystkie zgłaszane uwagi.

Na kierunku zarządzanie prowadzi się regularnie monitoring i przeglądy współpracy pod kątem jej doskonalenia. Dyskusje odbywają się na zebraniach Władz Uczelni i kierunku, ale też są przedmiotem obrad Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, co potwierdzono protokołami. Przedmiotem rozważań jest zarówno ocena doboru instytucji współpracujących, jak i wpływ współpracy na program studiów i doskonalenie jego realizacji, a co za tym idzie, osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Wnioski służą doskonaleniu współpracy, a w konsekwencji programu studiów. Rezultatem takich dyskusji było powołanie do życia tak dobrze funkcjonujących inicjatyw, jak wspomniane wyżej: Akademia Dobrych Praktyk, Akademia Kompetencji Przyszłości, Kongres Liderów Zmian i Kongres Liderów Zmian online.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami przybiera formy adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Nie ogranicza się do pozyskiwania miejsc praktyk i zapraszania praktyków do prowadzenia zajęć, ale przede wszystkim polega na aktywności Uczelni,

w tym wizytowanego kierunku, na arenie publicznej, wchodzeniu we współpracę z instytucjami otoczenia biznesu i samorządu gospodarczego oraz aktywnego włączania się w życie społeczno-gospodarcze regionu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Na szczególne podkreślenie zasługują te działania podejmowane przez Uczelnię, a wpisujące się w obszar oddziaływania kierunku zarządzanie, które prowadzą do pogłębiania współpracy między Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym, dając ogromną wartość dodaną studentom kierunku, a jednocześnie oddziałując na otoczenie i czyniąc Uczelnię wszechnicą, w której do głosu dochodzą praktycy, mówiący o obecnych i przyszłych trendach, konfrontujący teorię z praktyką i dający okazję wymiany myśli między interesariuszami różnych organizacji. Działanie te odbywają się w ramach inicjatyw:

- **Akademia Dobrych Praktyk** – cykliczne wykłady otwarte dla studentów wszystkich kierunków Wydziału Nauk Ekonomicznych oraz do osób spoza Uczelni, dotyczących zarządzania, finansów, ekonomii, funkcjonowania przedsiębiorstw, nowoczesnych technologii, etyki w biznesie i innych istotnych dla biznesu tematów;
- **Kongres Liderów Zmian** – coroczne wydarzenie gromadzące setki przedsiębiorstw i przedsiębiorców z województwa podlaskiego i województw ościennych oraz studentów kierunku zarządzanie;
- **Kongres Liderów Zmian online** – odbywające się 17 dnia każdego miesiąca o godzinie 17.00 webinaria, których myślą przewodnią jest „Czego uczy nas obecny kryzys o...?” – o pracy menedżera, o zarządzaniu emocjami, o zarządzaniu finansami, o rynku i sprzedaży, o pracy zdalnej, itp.; forma wypracowana w czasie pandemii, która uniemożliwiła kontynuację Kongresu Liderów Zmian prowadzonego w formie stacjonarnej.

Warto również odnotować wprowadzenie do programu studiów I i II stopnia zajęć o nazwie **funkcjonowanie i rozwój organizacji** (lub alternatywny cykl **akademia kompetencji przyszłości**) – jest to cykl wykładów prowadzonych przez praktyków gospodarczych, który ma na celu zapoznanie studentów z podejściem biznesowym do teorii i procesów, o których uczą się na innych zajęciach (wykłady te wymienione zostały w raporcie samooceny, podano też profil osób je prowadzących).

Wszystkie cykle cieszą się ogromnym powodzeniem, a w czasie pandemii Kongres Liderów Zmian online gromadził przed monitorami komputerów setki użytkowników z różnych grup zawodowych i społecznych. Trudno przecenić wartość zainicjowania takiego cyklu w sytuacji, kiedy wiele instytucji „zastygło” w bezruchu. Jest to znakomity przykład szerzenia ducha przedsiębiorczości i wiedzy wybiegającej daleko w przyszłość.

Powyższe dobre praktyki, jak i całościowy kształt współpracy Uczelni, w tym wizytowanego kierunku, z otoczeniem społeczno-gospodarczym zasługują na docenienie podejmowanych działań certyfikatem Partner dla rozwoju. Jak wykazano w raporcie zespołu oceniającego współpraca ta jest kompleksowa, potwierdza skuteczny wpływ interesariuszy zewnętrznych i obejmuje zarówno konstruowanie, realizację, jak i doskonalenie programu studiów oraz doskonalenie jakości kształcenia na kierunku zarządzanie.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku zarządzanie są generalnie zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Nauczyciele akademicki uczestniczący w procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów podejmują działania związane z podniesieniem stopnia internacjonalizacji kształcenia. WNE WSFiZ w Białymstoku stwarza warunki do rozwoju studentów kierunku w zakresie włączenia ich do międzynarodowego systemu szkolnictwa wyższego i przygotowania do działalności zawodowej.

Realizacja procesu kształcenia na kierunku zarządzanie wspierana jest intensywną współpracą międzynarodową w zakresie dydaktyki. Przede wszystkim programy kształcenia są konsultowane w partnerskich uczelniach zagranicznych w ramach wyjazdów szkoleniowych. Dziekan WNE konsultowała program kształcenia ocenianego kierunku w ramach wizyt w następujących uczelniach: Uniwersytet w Cordobie (Hiszpania) – kwiecień 2018, Universidad Pontificia de Salamanca (Hiszpania) – kwiecień 2017, Universidad de Sevilla (Hiszpania) – maj 2016; Instituto Superior de Comunicação Empresarial w Lizbona (Portugalia) – kwiecień 2015, Uniwersytet Babes Bolyai w Cluj Napoca (Rumunia) – kwiecień 2013, Kazimieras Simonavicius University, Wilno (Litwa) – październik 2013, Uniwersytet Ekonomiczny w Pradze (Republika Czeska) – kwiecień 2012. Podczas tych wizyt konsultowano formułowanie i realizację programów kształcenia i jego efektów oraz omawiano problematykę badań naukowych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości publikacji wyników badań.

WSFiZ stwarza warunki sprzyjające udziałowi studentów oraz pracowników w międzynarodowych programach mobilności, lecz aktywność studentów w tym zakresie jest niewielka. Uczelnia zawarła 24 umowy partnerskie w ramach programu Erasmus+ z uczelniami z całej Europy. Zgodnie z geograficznym kryterium doboru instytucji partnerskich WSFiZ zawiera umowy o współpracy z uczelniami z różnych krajów, kierując się zasadą zróżnicowania regionalnego położenia partnerów. W przypadku wyjazdu na studia bądź praktykę ułatwia to studentom oraz pracownikom dydaktycznym i administracyjnym podjęcie decyzji co do wyboru kraju docelowego w zależności od znajomości wymaganego języka obcego. Dzięki takiej polityce zróżnicowanego doboru uczelni i instytucji partnerskich studenci i pracownicy mają możliwość wyjazdu nie tylko do krajów anglojęzycznych, ale również do krajów, gdzie oficjalnym językiem jest, np. język niemiecki, francuski, włoski czy rosyjski. Studenci są na bieżąco informowani o ofertach uczelni partnerskich w ramach programu Erasmus+ oraz wszelkich przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym. Informacje o ofercie wymian międzynarodowych są przekazywane podczas spotkań informacyjnych organizowanych na WNE. Władze Uczelni rokrocznie w październiku organizują zebranie ze studentami, w trakcie którego informują o możliwości skorzystania z programu Erasmus+. Podczas spotkań informacyjnych studenci otrzymują *Student's Calendar* - informator zawierający spis wszystkich uczelni partnerskich oraz warunków realizacji mobilności w programie Erasmus+. W spotkaniach informacyjnych dotyczących możliwości korzystania z programu Erasmus+ biorą także udział studenci (polscy i zagraniczni), którzy dzielą się swoimi doświadczeniami z pobytu w uczelniach partnerskich i zachęcają studentów WSFiZ do większej aktywności w zakresie mobilności międzynarodowej. W latach 2017-2020 z programu Erasmus+ (studia i praktyki) skorzystało 9 studentów kierunku zarządzanie (7 studentów I st., 2 studentów II st.) oraz 10 pracowników.

W przypadku studentów były to wyjazdy na studia, natomiast w przypadku pracowników WSFiZ wyjazdy w celu realizacji zajęć dydaktycznych i odbycia szkoleń na zagranicznych uczelniach partnerskich.

Kadra realizująca proces kształcenia na kierunku zarządzanie ma możliwość uczestnictwa w konferencjach międzynarodowych oraz publikuje w językach obcych. Wydział Nauk Ekonomicznych jest współorganizatorem międzynarodowych konferencji naukowych organizowanych w WSFiZ lub w uczelniach partnerskich. W 2018 r. na WNE WSFiZ odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Kreatywność i Innowacyjność w Gospodarce Regionu*. Efektem tej konferencji są publikacje osób prezentujących referaty w czasopiśmie wydawanym przez WSFiZ *Przedsiębiorstwo & Finanse*. W skład Rady Naukowej tego czasopisma wchodzi przedstawiciele zagranicznych ośrodków naukowych: International Business School at Vilnius University (Litwa), Mykolas Romeris University (Litwa), University of Economics Bratislava (Słowacja), University of Prešov in Prešov, Faculty of Management (Słowacja), Pavol Jozef Šafárik University in Košice (Słowacja), Russian State Social University - branch office in Minsk (Białoruś), Sumy State University (Ukraina), Ivan Franko National University in Lviv (Ukraina). Przejawem realizacji działań na rzecz umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku zarządzanie jest także organizowane cyklicznie od roku 2004 polsko-niemieckie seminarium *Spółeczna Gospodarka Rynkowa i Integracja Europejska*. Co roku reprezentanci środowiska akademickiego z Polski, Niemiec, a także Białorusi prowadzą inspirujące debaty w Filii WSFiZ w Ełku. Obok wykładowców z wymienionych krajów od trzech lat w seminarium uczestniczą także dwaj przedstawiciele Uniwersytetu w Princeton (USA). Od czterech lat seminarium organizowane jest we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera w Polsce oraz Polskim Towarzystwem Ekonomicznym. Celem seminarium jest dyskusowanie idei społecznej gospodarki rynkowej i integracji europejskiej w kontekście aktualnych wydarzeń w Europie i świecie.

Mimo starań Władz oraz koordynatora programu Erasmus+, poziom mobilności studentów jest niski. Jest to między innymi pochodną tego, że wielu studentów ocenianego kierunku pracuje zawodowo, a korzystanie z programu mobilności wiąże się z koniecznością przerywania pracy zawodowej na czas wyjazdu. W ramach realizacji programów Erasmus oraz Erasmus+ w ciągu ostatnich trzech lat WSFiZ odwiedziło 52 studentów oraz 6 nauczycieli akademickich z uczelni partnerskich. Przykładowe wizyty gości z uczelni partnerskich to: grudzień 2018 r. – wykład gościnny profesora z Uniwersytetu Zarządzania w Warnie dedykowany studentom WSFiZ w Białymstoku, czerwiec 2019 r. - seminarium naukowe pt. *Istota komunikacji międzykulturowej we współczesnym świecie*, na którym w WSFiZ gościli przedstawiciele Suchumskiego Uniwersytetu Państwowego w Tbilisi (w wyniku nawiązanej współpracy WSFiZ oraz Suchumski Uniwersytet Państwowy w Tbilisi od roku 2020 realizują projekt wymiany międzynarodowej w ramach Programu Erasmus+), listopad 2019 r. - wizyta prorektora International Cooperation Kazakh Humanitarian Law Innovative University - przyjazd w celach szkoleniowych w ramach Programu Erasmus+, luty 2020 r. – wizyta przedstawicieli Moscow Power Engineering Institute w Rosji - omówienie nowych perspektyw organizacji mobilności akademickiej studentów i wykładowców.

W okresie ograniczenia mobilności w ramach programu Erasmus+ z powodu pandemii COVID-19 WNE podjął inicjatywę spotkań studentów WSFiZ ze studentami z uczelni partnerskich w formule on-line. 27 stycznia 2021 r. z inicjatywy WSFiZ w Białymstoku odbyło się drugie spotkanie międzykulturowe on-line pt. *Place Branding – case studies of effective marketing and promotion of regions and cities in Europe*. Było ono adresowane do studentów, aczkolwiek o możliwość uczestnictwa poprosiła także nauczycielka języka angielskiego Kazakh Humanitarian Law Innovative

University. Władze WSiFiZ w Białymstoku będą nadal realizować tego typu inicjatywy, dążąc do kreowania pozytywnego wizerunku w uczelniach partnerskich i zachęcenia pracowników tych uczelni do przyjazdu do Białegostoku. W zakresie uczestnictwa kadry Uczelni w procesie umiędzynarodowienia procesu kształcenia należy wskazać, np. na wyjazdy pracowników WSiFiZ zrealizowane w roku akademickim 2019/2020 do takich uczelni, jak: Kazimieras Simonavicius University na Litwie (2 osoby), Università Degli Studi di Bari Aldo Moro we Włoszech (1 osoba), PA College na Cyprze (1 osoba).

Kolejnym aspektem umiędzynarodowienia kształcenia jest dostosowanie nauczania języków obcych do współczesnych wymogów społeczno-gospodarczych. Studenci na kierunku zarządzanie uczestniczą w lektoratach z języka angielskiego oraz rosyjskiego. W ramach lektoratów studenci ocenianego kierunku mają możliwość osiągnięcia biegłości w posługiwaniu się językiem obcym na poziomie B2 (na studiach I stopnia) oraz B2+ (na studiach II stopnia) Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. W semestrze 1, 2, 3 i 4 studenci uczestniczą w lektoratach językowych w wymiarze 30h w każdym semestrze na studiach stacjonarnych oraz 21h w każdym semestrze na studiach niestacjonarnych. W ramach semestru 5 realizują zajęcia z języka obcego specjalistycznego (odpowiednio: *practical English course* lub *prakticheskij kurs russkogo jazyka*) w wymiarze 30h na studiach stacjonarnych i 16h na studiach niestacjonarnych, natomiast w semestrze 6 zajęcia z przedmiotu *practical English course* lub *prakticheskij kurs russkogo jazyka* w wymiarze 30h na studiach stacjonarnych i 16h na studiach niestacjonarnych. Z kolei na studiach II stopnia studenci kierunku zarządzanie w semestrze 1 i 2 realizują zajęcia w ramach przedmiotu język obcy specjalistyczny w wymiarze 30h na studiach stacjonarnych i 16h na studiach niestacjonarnych, a w semestrze 4 studenci realizują przedmiot *practical English course* lub *prakticheskij kurs russkogo jazyka* w wymiarze 30h na studiach stacjonarnych oraz 16h na studiach niestacjonarnych.

Ponadto na WNE prowadzone są zajęcia anglojęzyczne przeznaczone dla studentów studiujących na kierunku zarządzanie w ramach Programu Erasmus+. Rocznie w ramach programu Erasmus+ w zajęciach anglojęzycznych uczestniczy około 20 studentów (semestralnie około 10) z takich krajów, jak: Turcja, Rumunia, Włochy, Hiszpania. W zajęciach dedykowanych studentom studiującym na kierunku zarządzanie w ramach Programu Erasmus+ uczestniczyć mogą także studenci ocenianego kierunku. Zajęcia anglojęzyczne realizowane są w większości przez pracowników prowadzących kształcenie na kierunku zarządzanie. Jednak niektóre przedmioty są realizowane przez wykładowców reprezentujących zagraniczne uczelnie. Ponadto, na WNE goszczą również tzw. visiting professors, których wykłady gościnne również cieszą się dużym zainteresowaniem studentów. Przykładem tego typu aktywności jest wizyta w 2018 r. wykładowcy z Kazakh Humanitarian Law Innovative University dedykowana prowadzeniu wykładów dotyczących promocji produktów bankowych.

WSFiZ w Białymstoku prowadzi okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Ocena skali międzynarodowej aktywności kadry jest dokonywana w trakcie okresowych ocen nauczycieli akademickich, natomiast ocena międzynarodowej aktywności studentów dokonywana jest na bieżąco przez Władze Wydziału oraz koordynatora programu. Ponadto, na potrzeby rozwoju umiędzynarodowienia procesu kształcenia w WSiFiZ, w tym na kierunku zarządzanie, przeprowadza się cykliczne (nie rzadziej niż raz w roku) badanie ankietowe wśród studentów, którego celem jest m.in. zbadanie ich opinii na temat dostępności informacji o Programie Erasmus+ i oferty wyjazdów.

Zespół oceniający PKA proponuje jako rekomendacje o charakterze doskonalącym:

- w celu dostosowania kształcenia do współczesnych wymogów gospodarczych - wprowadzenie przedmiotu swobodnego wyboru prowadzonego w języku obcym (angielskim, rosyjskim) i kończącego się zaliczeniem w języku obcym, oferowanego studentom kierunku zarządzanie realizującym studia w języku polskim na I stopniu studiów;
- w celu dostosowania kształcenia do współczesnych wymogów gospodarczych - wprowadzenie przedmiotu obligatoryjnego prowadzonego w języku obcym (angielskim, rosyjskim) i kończącego się zaliczeniem w języku obcym, oferowanego studentom kierunku zarządzanie realizującym studia w języku polskim na II stopniu studiów;
- wprowadzenie zasady, iż przygotowując prace dyplomowe studenci wykorzystują przynajmniej 2 pozycje literatury obcojęzycznej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. W WSFiZ w Białymstoku funkcjonują rozwiązania organizacyjne umożliwiające międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich. Polityka Wydziału oraz już podjęte działania zmierzają do poprawy umiędzynarodowienia. Jednostka motywuje studentów i nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji i rozwijania kompetencji poprzez udział w programach wymiany międzynarodowej, a współpraca z zagranicznymi instytucjami akademickimi wpływa pozytywnie na poziom kształcenia poprzez uwzględnienie wiedzy zdobytej w innych ośrodkach akademickich, mając na uwadze realizację koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Nauczyciele akademicy są przygotowani do nauczania, a studenci są przygotowani do udziału w wymianie międzynarodowej dzięki właściwemu uczeniu się języków obcych. Udział nauczycieli akademickich w wymianie międzynarodowej wskazuje na dostateczną aktywność.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

W ramach systemu wsparcia funkcjonującego na kierunku zarządzanie, studenci mają dostęp do zróżnicowanych form wsparcia w procesie uczenia się. System uwzględnia zindywidualizowane potrzeby studentów, a także potrzeby zróżnicowanych grup interesariuszy, w tym studentów z niepełnosprawnościami i studentów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Funkcjonujące na Uczelni Biuro Karier współpracuje z wieloma instytucjami, które w ramach współpracy z Wydziałem Nauk Ekonomicznych organizują praktyki zawodowe dla studentów

kierunku zarządzanie. Biuro Karier wspiera również studentów w trakcie poszukiwania miejsca odbywania praktyk zawodowych. W celu wsparcia studentów w funkcjonowaniu na rynku pracy, Biuro Karier organizuje indywidualne i bezpłatne konsultacje z doradcą zawodowym, w ramach których identyfikowany jest potencjał zawodowy, określany jest profil osobowościowy, a także ocena preferencji zawodowych. Dzięki zindywidualizowanej formie spotkań, studenci przy wsparciu kompetentnej w tym zakresie osoby przygotowują indywidualny plan rozwoju zawodowego, który w połączeniu z pomocą w zakresie tworzenia dokumentów aplikacyjnych pozwala studentom w wejściu na rynek pracy i znalezieniu zatrudnienia w zawodzie. Doradca zawodowy jest do dyspozycji studentów w ramach swojego cotygodniowego dyżuru, jak również można umówić się na rozmowę zgodnie z preferencjami czasowymi studenta. Czas trwania spotkań jest ustalany indywidualnie w zależności od potrzeb. W ramach współpracy z otoczeniem, Biuro Karier promuje warsztaty realizowane przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Białymstoku, między innymi: „Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej”, a także „Stres. Kryzysowy Zaradnik”. W trakcie terminów zjazdowych studentów niestacjonarnych, w piątki organizowane są spotkania z praktykami i osobami związanymi z biznesem, w ramach których studenci mogą dowiedzieć się więcej na tematy związane z prowadzeniem swojej działalności. Jedną z osób, które poprowadziły takie spotkanie jest znana osobowość i dziennikarz Tomasz Kammel. Spotkania te są skierowane zarówno do studentów studiów stacjonarnych, a także studiów niestacjonarnych.

Studenci, którzy uzyskali wysoką średnią ocen lub posiadają osiągnięcia naukowe, artystyczne lub osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie na poziomie przynajmniej krajowym mogą ubiegać się o stypendium Rektora. Stypendium przysługuje również studentom pierwszego roku (pod warunkiem złożenia w tym samym roku egzaminu maturalnego), którzy są laureatami olimpiady międzynarodowej, medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski lub laureatem/finalistą olimpiady stopnia centralnego. Rokrocznie 10% najlepszych studentów kierunku zarządzanie otrzymuje stypendium Rektora. Wybitnie uzdolnieni studenci mogą wystąpić z wnioskiem do Dziekana o zgodę na studiowanie w trybie indywidualnego programu studiów pod kierunkiem opiekuna naukowego powołanego przez Dziekana spośród wykładowców ze stopniem naukowym.

Uczelnia wspiera inicjatywy studenckie, między innymi poprzez współpracę ze studenckimi kołami naukowymi. Koło Naukowe Kreatywność & Innowacyjność w ramach swojej działalności zrealizowało projekty doskonalące umiejętności wystąpień publicznych, poprawnej komunikacji oraz umiejętności wykraczających poza program studiów, między innymi: „Kreatywność i innowacyjność w gospodarce regionu”, „Zarządzanie sobą w czasie i co zrobić, aby być o krok przed innymi?”, „Jak skutecznie motywować się do działania w życiu codziennym”, a także „Błękitne oceany w działalności gospodarczej”. Na prośbę członków koła, Uczelnia udostępniła na potrzeby działalności pomieszczenie wraz z komputerem i projektorem. Koło Naukowe Nowoczesnego Marketingu realizuje wyzwania zlecone przez przedsiębiorstwa, dzięki czemu członkowie koła mają możliwość połączenia teorii i praktyki w celu zwiększania kompetencji naukowych i zawodowych. Studenci z koła naukowego między innymi zaprojektowali kampanię promocyjną dla wody kokosowej, a także zrealizowali cykl praktycznych wykładów z tworzenia strategii marketingowej, skutecznej reklamy w social mediach, megatrendów na najbliższe lata. Koło Naukowe Nowoczesnego Marketingu zwyciężyło w konkursie Hecaton Podlasie w kategorii Marketing i promocja przemysłu 4.0. Uczelnia w odpowiedzi na potrzebę członków koła naukowego udostępniła pomieszczenie wraz z wyposażeniem studia filmowego. Uczelnia wspiera również Koło Naukowe „Economy&Society”,

dzięki czemu zrealizowano takie projekty, jak: „Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny a OC komunikacyjne” oraz „Stopa bezrobocia, a zaległości w Polsce”. Dzięki działalności uczelnianej sekcji Akademickiego Związku Sportowego, studenci aktywnie reprezentują Uczelnię na zawodach, między innymi w piłce nożnej oraz tenisie stołowym.

Studenci zainteresowani ubieganiem się o dofinansowanie lub sfinansowanie udziału w wydarzeniu naukowym, mogą zgłosić się z wnioskiem do Rektora Uczelni, który podejmuje decyzję o dofinansowaniu. Studenci zainteresowani udziałem w konferencji związanej z influencer marketingiem złożyli wniosek o dofinansowanie do Rektora, który został pozytywnie rozpatrzony. Studenci kierunku zarządzanie mają możliwość udziału w konferencjach organizowanych przez Uczelnię, na przykład w organizowanym corocznie Kongresie Liderów Zmian. Dwudniowa agenda zakłada obrady i prezentacje na forum plenarnym pierwszego dnia, natomiast drugiego dnia odbywają się płatne warsztaty praktyczne, na które studenci kierunku zarządzanie mają pierwszeństwo zapisu, a Uczelnia finansuje część kosztów związanych z partycypacją.

System wsparcia na kierunku zarządzanie jest dostosowany do potrzeb różnych grup studentów – w tym potrzeb indywidualnych. Za monitorowanie i funkcjonowanie wsparcia studentów z niepełnosprawnościami odpowiedzialny jest Pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych. Uczelnia zapewnia pełne wsparcie infrastrukturalne oraz techniczne poprzez możliwość skorzystania ze stanowisk komputerowych wyposażonych w narzędzia i oprogramowanie dostosowane do osób z niepełnosprawnościami (monitory dotykowe, nakładki powiększające). Student z niepełnosprawnością może skorzystać z indywidualnej organizacji studiów oraz ubiegać się o zmianę warunków uczestnictwa w zajęciach, zmianę form weryfikowania efektów uczenia się, umożliwienie korzystania z akcesoriów rejestrujących dźwięk lub obraz, a także udział w alternatywnej formie realizacji zajęć wychowania fizycznego w tym dostosowanych do potrzeb osoby z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o zmianę sposobu walidacji przedmiotu w tym zmiany formy pisemnej na ustną i zamiennie, przedłużenia czasu trwania egzaminu lub zaliczenia, stosowania dodatkowych urządzeń technicznych lub zmianie miejsca egzaminu. Uczelnia zatrudnia osobę na stanowisku specjalisty ds. osób niepełnosprawnych, która udziela pomocy studentom z niepełnosprawnościami w pełnym udziale w procesie kształcenia (pomoc w poruszaniu, tworzeniu notatek). Do obowiązków tego stanowiska należy również monitorowanie problemów studentów z niepełnosprawnościami i zgłaszanie ich właściwym Władzom Uczelni, utrzymywanie czystości w miejscach przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami i informowanie o usterkach zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu ludzi.

System wsparcia zakłada zindywidualizowane podejście do pracy studenta, co skłania prowadzących zajęcia dydaktyczne do dostrzegania i rozwijania potrzeb edukacyjnych studentów. Zgodnie z obowiązującymi na kierunku zarządzanie regułami, wynikającymi z Regulaminu Studiów WSFiZ, student ma możliwość zgłaszania postulatów związanych z programem studiów, tokiem studiów, procesem kształcenia i innych kwestii związanych z uczelnią. W ramach indywidualizacji procesu kształcenia, studenci mogą również realizować program studiów w trybie indywidualnego programu studiów, który obejmuje indywidualny plan studiów i program kształcenia oraz indywidualną organizację studiów. Studenci znajdujący się w wyjątkowej sytuacji życiowej, wznawiający studia w Uczelni, przenoszący się z innej uczelni lub przyjęci na studia w wyniku potwierdzenia efektu uczenia się mogą złożyć wniosek o przyznanie indywidualnego harmonogramu zajęć, który polega na zmianie terminu lub/i sposobu realizacji oraz zaliczania modułów/przedmiotów obowiązujących na semestrze lub roku studiów. Studenci mogą ubiegać się o urlop krótkoterminowy (w zakresie jednego lub dwóch

miesiący) lub długookresowy (na okres semestru lub jednego roku akademickiego). Krótki termin urlopu przysługuje w przypadku ważnych okoliczności losowych, natomiast urlop długookresowy przysługuje studentów w przypadku długotrwałej choroby, trudnej sytuacji materialnej, odbywania studiów zagranicznych, ciąży, urodzenia dziecka lub opieki nad nim i w innych ważnych okolicznościach.

W przypadku pojawienia się problemów zgłaszanych przez Samorząd Studencki, Prorektor ds. Dydaktyki organizuje spotkania ze studentami, które mają charakter wyjaśniający kwestie problematyczne. W ramach tych spotkań, przedstawiciele Władz Uczelni wraz ze studentami podejmują decyzję co do dokonywanych działań naprawczych. Przykładem rozwiązanej w ten sposób sprawy, jest zgłaszana przez studentów skarga związana z jakością prowadzonych zajęć za pomocą platformy Microsoft Teams. Po spotkaniu ze studentami zgłaszającymi skargę, Władze Uczelni podjęły się działań naprawczych, które zakładały rozmowę z prowadzącym zajęcia i rozwiązanie sytuacji problemowej poprzez przygotowanie do użytku określonych pomieszczeń, których akustyka rozwiązywała zgłoszony przez studentów problem. Studenci kierunku zarządzanie sporadycznie zgłaszają wnioski i skargi. W razie wystąpienia sytuacji problemowej, studenci mogą zgłosić się pisemnie lub ustnie do Rektora lub władz dziekańskich. W proces rozstrzygania sporów i problemów angażowany jest samorząd studencki, który wraz z przedstawicielami Uczelni i wnioskujących studentów odbywa spotkania mające na celu wypracowanie rozwiązania zadowalającego dla wszystkich stron konfliktu. W procesie rozwiązywania problemów i wyjaśniania sytuacji, instytucja, do której zgłoszono sprawę może poprosić o zajęcie stanowiska działu bądź osoby, które mogą być powiązane z sytuacją. W przypadku gdy rozstrzygnięcie sprawy nie jest zadowalające, student zgodnie z Regulaminem Studiów ma możliwość odwołania się do Rektora w terminie 14 dni od dnia przekazania rozstrzygnięcia.

Studenci rozpoczynający studia na kierunku zarządzanie biorą udział w spotkaniu z Władzami Uczelni, w ramach których otrzymują informacje związane zarówno z planami studiów, efektami uczenia się, organizacji roku akademickiego, sprawach organizacyjnych, jak również poruszane są kwestie bezpieczeństwa. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego organizują dla studentów I roku spotkania, w ramach których przedstawiają zagadnienia związane z prawami i obowiązkami studenta, procedury związane z rozliczaniem roku akademickiego, funkcjonowaniem kół naukowych i organizacji, systemu stypendialnego oraz pozostałych kwestii wchodzących w skład procesu studiowania.

Uczelnia przeciwdziała sytuacjom zagrożenia bezpieczeństwa organizując coroczne spotkanie z przedstawicielami Komendy Policji, na których omawiane są kwestie związane z bezpieczeństwem. W przypadku pojawienia się sytuacji dyskryminowania, zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia bądź przemocy, studenci są poinformowani o konieczności zgłaszania się bezpośrednio do Władz Uczelni. Uczelnia realizuje projekt pod nazwą „Akademia Budowania Odporności Psychicznej WSFiZ”. W ramach projektu studenci mogą brać udział w konsultacjach indywidualnych, w ramach których mogą liczyć na rozmowę, analizę oraz wsparcie w zakresie rozwiązywania problemów natury psychologicznej. Projekt zakłada również realizację konsultacji grupowych – interaktywnych wykładów na temat strategii budowania odporności psychicznej. Uczelnia podejmuje działania, które mają na celu przeciwdziałanie zjawiskom mobbingu, dyskryminacji i zachowań niepożądanych. Procedury postępowania określone są w Regulaminie przeciwdziałania zjawiskom mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań niepożądanych. W przypadku pojawienia się sytuacji określonej jako zachowanie niepożądane, student ma możliwość zgłoszenia sprawy pisemnie do Rzecznika Akademickiego, który po zweryfikowaniu zgłoszenia może skierować sprawę do Komisji ds.

Przeciwdziałania Mobbingowi, Dyskryminacji i innym zachowaniom niepożądanych, która podejmuje działania wyjaśniające, czego efektem jest opinia przekazywana rektorowi, domniemanemu sprawcy oraz jego przełożonym.

Studenci mają możliwość kontaktu z prowadzącymi zajęcia za pomocą poczty elektronicznej. W ramach realizacji toku kształcenia, w Uczelni funkcjonuje system E-Student. Zajęcia w trybie kształcenia na odległość odbywają się przy wykorzystaniu narzędzi Microsoft (ze wsparciem pakietu Office). Studenci biorą udział w szkoleniach, które mają na celu objaśnienie funkcjonowania platform wspierających proces kształcenia w trybie zdalnym, a także przedstawienie elementów edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w sieci.

Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendia, którego zasady określa uczelniany regulamin pomocy materialnej. Stypendium socjalne może otrzymać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. W wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych przypadkach, student może otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości. W przypadku śmierci bliskiej osoby, poniesienia strat na skutek klęski żywiołowej, choroby studenta lub członka gospodarstwa domowego, utraty pracy bądź znalezienia się w przejściowo trudnej sytuacji życiowej z powodu wypadku, student może ubiegać się o zapomogę. Studenci otrzymują ulgi finansowe przyznawane zgodnie z Instrukcją finansową dla kandydatów i studentów pod postacią zniżek w opłatach czesnego.

Kadra akademicka składa się z praktyków biznesowych, którzy posiadają kompetencje do przekazywania wiedzy studentom. Studenci mają możliwość brania udziału w dyżurach i konsultacjach prowadzących. Godziny konsultacji są dostosowane do planów zajęć studentów. Konsultacje oraz dyżury pozwalają studentom uzyskać dodatkową wiedzę w zakresie prowadzonego przedmiotu oraz informacji odnośnie procesu oceniania i weryfikacji efektów uczenia się. Studenci kierunku zarządzanie mają również możliwość konsultacji z Dziekanem stacjonarnie w siedzibie Uczelni, mailowo, telefonicznie lub przy wykorzystaniu platformy Microsoft Teams. Sprawy administracyjne, związane z tokiem studiów na kierunku zarządzanie, prowadzi Dziekanat. Do głównych zadań jednostki należy prowadzenie akt osobowych studentów, ewidencja osiągnięć, sprawy administracyjne związane z procesem dyplomowania oraz inne bieżące sprawy studentów i ich obsługa. Pracownicy Dziekanatu odpowiadają również za system Recto, który wykorzystywany jest do obsługi studentów i spraw administracyjnych. Kadra administracyjna Dziekanatu i pozostałych działów Uczelni wspiera studentów w rozwiązywaniu problemów, a także w bieżącej obsłudze. Obsługa studentów przebiega w sposób efektywny i kompetentny.

Samorząd Studencki WSFiZ bierze aktywny udział w opiniowaniu programu studiów, regulaminu studiów i innych dokumentów. Członkowie samorządu wyrażają interesy studentów wobec organów Uczelni i na zewnątrz, a także inicjują działalność naukową i kulturalną. Samorząd Studencki realizuje takie wydarzenia, jak: grill integracyjny pracowników i studentów Uczelni, Juwenalia, obóz „ZerUwka” dla przyszłych studentów, a także kiermasz integracyjny Samorządu. Samorząd działa również na rzecz polepszania jakości kształcenia na Uczelni poprzez realizację ankiet, np. związanej z nauczaniem zdalnym i nauką w trakcie pandemii koronawirusa. Przedstawiciele Samorządu zasiadają w gremiach uczelnianych, między innymi w Senacie WSFiZ, Komisji Dyscyplinarnej, Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej, a także w Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Dodatkowo przedstawiciele studentów włączani są w prace zespołów roboczych, w tym w skład Zespołu ds. przygotowania strony internetowej Uczelni, powołanego przez Rektora. Samorząd Studencki otrzymuje wsparcie finansowe

pod postacią corocznego budżetu samorządu, rozdzielanego wewnętrznie na organ główny oraz organ funkcjonujący w filii WSiFiZ w Ełku. Władze Uczelni odbywają regularne spotkania z Samorządem Studenckim, w ramach których poruszane są aktualne tematy związane z funkcjonowaniem Uczelni. Dzięki tego typu spotkaniom, Samorząd ma możliwość zgłaszania swoich potrzeb – jedną z nich było zgłoszenie zapotrzebowania na pokój, w którym mógłby odbywać swoje spotkania. Władze Uczelni przychyliły się do wniosku i przekazały pokój 203 w budynku A do użytku Samorządu.

Uczelnia prowadzi raz w semestrze badanie ankietowe, w ramach którego zbiera oceny i opinie na temat prowadzących zajęcia i jakości przedmiotów, realizowanych w ramach programu studiów. Studenci oceniają kwestie związane z regularnością, punktualnością, sposobie przekazywania informacji, wykorzystywania przykładów w trakcie kształcenia, możliwości dotyczących zgłaszania pytań i wątpliwości, przygotowania prowadzącego do zajęć, jasności kryteriów oceny, przestrzegania terminów i poziomu kultury osobistej. Uczelnia reaguje na problemy zgłaszane w ramach badania i wdraża działania naprawcze i pro jakościowe. Jako przykład można wskazać zakończenie stosunku pracy z prowadzącym zajęcia, który uzyskał niskie noty odbiegające od standardów Uczelni, a także wdrożenie programu szkoleń związanych z użytkowaniem platformy Microsoft Teams w odpowiedzi na zgłoszoną przez studentów potrzebę. Ankieta pod tytułem „Oczekiwania studentów i doskonalenie WSiFiZ w Białymstoku” umożliwiła Uczelni zebranie opinii studentów związanych z oceną Uczelni, wiedzy, kompetencji i umiejętności uzyskiwanych w trakcie studiów, procesu i warunków studiowania w aspektach zarówno on-line, jak i systemie tradycyjnym. Studenci mogą wypowiedzieć się również w kwestii organizacji procesu studiowania i technicznych warunków procesu studiowania (w tym infrastruktury i zasobów). Badanie pozwoliło przy pomocy pytań otwartych zebrać refleksje studentów na temat mocnych i słabych stron Uczelni. Ankieta wskazała wysokie zadowolenie interesariuszy związane z oceną systemów e-learningowych, stosowanych w ramach procesu kształcenia. Badanie wykazało również elementy, które w opinii studentów wymagają poprawy. Uczelnia podjęła się wdrożenia działań naprawczych, m.in. związanych z dostosowaniem Uczelni do wymogów proekologicznych (segregacja odpadów, czujniki ruchu przy oświetleniu) oraz wyposażenia i odświeżenia sal dydaktycznych. Za prowadzenie okresowego przeglądu systemu wsparcia odpowiadają Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia funkcjonujący na kierunku zarządzanie uwzględnia zindywidualizowane potrzeby studentów, a także potrzeby zróżnicowanych grup interesariuszy, w tym studentów z niepełnosprawnościami i studentów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Uczelnia poprzez funkcjonowanie Biura Karier wspiera studentów w zakresie poszukiwania pracy, aktywizacji na rynku pracy i rozwoju kompetencji zawodowych. Studenci wybitni mają możliwość pobierania stypendium, a także mają możliwość uzyskania zgody na studiowanie w indywidualnych trybach. Uczelnia wspiera inicjatywy studenckie i wspiera je w funkcjonowaniu, w tym między innymi koła naukowe: Kreatywność & Innowacyjność, Nowoczesnego Marketingu, a także Economy & Society. Studenci mają możliwość wnioskowania o dofinansowanie do udziału w wydarzeniach naukowych.

System wsparcia uwzględnia potrzeby różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Studenci mają możliwość korzystania z urządzeń wspierających i wyrównujących szanse w studiowaniu. Studenci z niepełnosprawnością mogą ubiegać się o zróżnicowane formy wsparcia wspierające proces kształcenia, w tym m.in. wsparcie asystenta, zmianę formy realizacji zajęć i weryfikacji efektów uczenia się. System wsparcia zakłada zindywidualizowane podejście do pracy studenta, co skłania prowadzących zajęcia dydaktyczne do dostrzegania i rozwijania potrzeb edukacyjnych studentów. Uczelnia monitoruje i reaguje na problemy zgłaszane przez środowisko studenckie, odpowiadając na identyfikowane potrzeby. W razie wystąpienia sytuacji problemowej, studenci mogą zgłosić się pisemnie lub ustnie do Rektora lub władz dziekańskich. W proces rozstrzygania sporów i problemów angażowany jest Samorząd Studencki, który wraz z przedstawicielami Uczelni i wnioskujących studentów odbywa spotkania mające na celu wypracowanie rozwiązania zadowalającego dla wszystkich stron konfliktu. Studenci są uświadamiani na temat funkcjonowania Uczelni, bezpieczeństwa i higieny pracy, a także metod przeciwdziałania sytuacjom dyskryminującym i charakterze mobbingowym w ramach spotkań z przedstawicielami Władz Uczelni i Samorządu Studenckiego. Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendia, którego zasady określa uczelniany regulamin pomocy materialnej. Stypendium socjalne może otrzymać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej.

Kadra dydaktyczna składa się z praktyków biznesowych, którzy posiadają kompetencje do przekazywania wiedzy studentom. Kadra administracyjna Dziekanatu i pozostałych działów Uczelni wspiera studentów w zakresie rozwiązywania ich problemów, wniosków, a także bieżącej obsługi. Obsługa studentów przebiega w sposób efektywny i kompetentny. Samorząd studencki Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku bierze aktywny udział w opiniowaniu programu studiów, Regulaminu Studiów i innych dokumentów, które wpływają na kreowanie życia codziennego Uczelni. Uczelnia wspiera prawidłowe funkcjonowanie samorządu studenckiego finansowo, materialnie i merytorycznie, a także organizuje pole do współpracy zapraszając przedstawicieli studentów do różnych gremiów uczelnianych i zespołów roboczych. Za monitorowanie i badanie wsparcia studentów odpowiada Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia i Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Komisje realizują badania, które identyfikują mocne i słabe strony procesu kształcenia, infrastruktury oraz organizacyjnych i technicznych warunków studiowania.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji zapewniany jest przez funkcjonowanie strony internetowej WSFiZ, Biuletyn Informacji Publicznej, kanały social media, a także gabloty informacyjne w Uczelni.

W ramach funkcjonowania strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej, zainteresowani mogą znaleźć tam informacje związane między innymi z programem studiów, warunkami rekrutacji na studia, opłatami za studia, Regulaminem Studiów, a także wzory umów edukacyjnych. Serwisy internetowe stanowią źródło zawierające informacje o prowadzonych kierunkach, specjalnościach, cenach za studia, aktualnościach, badaniach, nauce oraz współpracy z biznesem. Obie platformy są dostępne bez konieczności zalogowania się i są łatwo dostępne dla zainteresowanych. Platformy cechują się aktualnością i przejrzystością, co pozytywnie wpływa na jakość korzystania z serwisów.

Informacje zawarte w BIP WSiFiZ oraz na stronie domowej zawierają wszystkie niezbędne informacje związane z procesem rekrutacyjnym (w tym warunki, terminy, wymagania), a także organizacją procesu weryfikowania i oceniania efektów uczenia się (w tym uznawania efektów uczenia się). W ramach serwisu interesariusz może uzyskać dostęp do uregulowań wewnętrznych, w tym m.in. do Regulaminu Studiów i regulaminu pomocy materialnej. Informacje te są kompletne i aktualne, a także dostępne publicznie dla wszystkich grup odbiorców. Serwisy internetowe odpowiadają za zapewnienie dostępu do informacji związanych z procesem rekrutacyjnym (w tym warunków przyjęcia na studia, terminarze rekrutacji), program studiów, efekty uczenia się, opis procesu nauczania, zasady dyplomowania, charakterystyka systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się oraz organizację procesu kształcenia. Osoby zainteresowane, w ramach publicznego dostępu do informacji mogą uzyskać wiedzę dotyczącą przyznawanych kwalifikacji i tytułów zawodowych, charakterystyki warunków studiowania oraz elementów systemu wsparcia studentów. W ramach serwisu, umieszczone są również informacje związane z działalnością studencką, projektach i badaniach realizowanych na Uczelni, co stanowi zachętę dla studentów chcących rozpocząć studia na kierunku zarządzanie. Zespół oceniający, po zapoznaniu się z dostępnymi materiałami, rekomenduje umieszczenie sylabusów przedmiotów realizowanych na kierunku zarządzanie do publicznego dostępu, aby zapewnić równy dostęp poszczególnym grupom interesariuszy, zainteresowanych programem studiów, realizowanym na kierunku.

Informacje na stronie aktualizowane są na bieżąco. W przypadku, gdy interesariusz nie może odnaleźć interesującej go informacji, może skontaktować się z jednostką bezpośrednio odpowiadającą za dany zakres. W drugiej połowie 2020 roku, przeprowadzono badanie strony internetowej, które miało na celu zweryfikowanie potrzeb i wymagań studentów. Za analizę potrzeb, opracowanie nowych treści i materiałów graficznych odpowiadał powołany przez Rektora Zespół ds. przygotowania strony internetowej Uczelni. W skład zespołu weszli przedstawiciele studentów. Efektem działań było przebudowanie strony internetowej zgodnie z zidentyfikowanymi potrzebami i udostępnienie jej do ogólnego użytku. Samorząd Studencki zorganizował ankietę oceniającą nowo powstałą stronę internetową, a jej wyniki zostały wykorzystane do wdrożenia działań naprawczych i doskonalących.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacje zawarte na stronie głównej WSiFiZ zawierają wszystkie niezbędne informacje związane z procesem rekrutacyjnym (w tym warunki, terminy, wymagania). Informacje te są kompletne i aktualne, a także dostępne publicznie dla wszystkich grup odbiorców. Strona internetowa Uczelni zawiera również dodatkowe informacje, stanowiące zachętę dla potencjalnych kandydatów (m.in. o działalności studenckiej, kołach naukowych, samorządzie, a także projektach realizowanych

w Uczelni). W siedzibie Uczelni informacje umieszczane są na tablicach informacyjnych. Informacje zawarte są w sposób przejrzysty, który umożliwia łatwe korzystanie z dostępnych zasobów.

Publiczny dostęp do informacji jest realizowany również poprzez BIP, w ramach którego dostępny jest Statut Uczelni, Misja i strategia, Regulamin Studiów, Zasady i tryb przyjmowania na studia, Regulamin potwierdzania efektów uczenia się i inne regulacje wewnętrzne Uczelni.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Kwestie związane z zapewnieniem polityki jakości kształcenia reguluje Zarządzenie Rektora Nr RK.021.41.2019 z dn. 19 listopada 2019 r. w sprawie zasad doskonalenia Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku. Za realizację działań odpowiadają na szczeblu Uczelni – Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, zaś na szczeblu Wydziału – Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Harmonogram zadań do realizacji w zakresie doskonalenia jakości kształcenia przygotowany jest przez Prorektora ds. Dydaktyki i Współpracy z Zagranicą dla Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz kierowników jednostek organizacyjnych dla Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Zgodnie z ww. Zarządzeniem Rektora w trakcie roku akademickiego mogą być realizowane działania zmierzające do rozwiązywania problemów w funkcjonowaniu systemu zapewnienia jakości kształcenia. Inicjatywę zgłaszania działań korygujących oraz zapobiegawczych posiadają Władze WSFiZ w Białymstoku, Dziekani w Białymstoku i Ełku, kierownicy katedr, pracownicy oraz studenci Uczelni. Zgłoszone inicjatywy są przedmiotem obrad Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianej Komisji ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów precyzuje Uchwała Senatu Nr 4 z dn. 30 czerwca 2020 r. w sprawie określenia wytycznych w zakresie ustalania programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz w zakresie wykonywania podstawowych zadań Uczelni od roku akademickiego 2020/2021. Program studiów dla kierunku, poziomu i profilu opracowuje Dziekan Wydziału, do którego przypisany jest kierunek studiów, po zasięgnięciu opinii Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz właściwego organu samorządu studenckiego.

Wydział Nauk Ekonomicznych doskonaląc program studiów może, w ramach posiadanych uprawnień, może proponować następujące zmiany:

- 1) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów uczenia się, określonych przez Senat WSFiZ, aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji

o nadaniu tego uprawnienia. Korekta programów studiów może być wprowadzana z początkiem nowego cyklu kształcenia;

- 2) wprowadzanie korekt w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniając najnowsze osiągnięcia naukowe, a także w zakresie form i metod prowadzenia zajęć;
- 3) konieczne do usunięcia nieprawidłowości stwierdzone przez Polską Komisję Akredytacyjną;
- 4) zmiany konieczne w celu dostosowania programów studiów do wymagań określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawie z dnia 3 lipca 2018 r.

Wszelkie zmiany efektów uczenia się wymagają zatwierdzenia przez Senat WSiFiz. Zmiany w programach studiów, o których mowa w punktach 2-4 mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia i są ogłaszane co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą w Biuletynie Informacji Publicznej.

Władze WNE przeprowadzają systematyczne oceny programu studiów, obejmujące efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami rynku pracy, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Poniżej zamieszczono informacje na temat modyfikacji programów nauczania, jakie miały miejsce w ciągu ostatnich 5 lat:

I. Zmiany w programie nauczania od roku akademickiego 2020/2021

1) zarządzanie I stopień:

- zaplanowano realizację wybranych przedmiotów na studiach niestacjonarnych w formie e-learningu: *psychologia społeczna, ochrona własności intelektualnej, technologia informacyjna, informatyka w zarządzaniu, podstawy logistyki, przedsiębiorczość, psychologia społeczna, ochrona własności intelektualnej, podstawy logistyki.*
- zwiększono liczbę godzin z przedmiotów: *podstawy logistyki* oraz *przedsiębiorczość* (łącznie do 16 godz. na studiach niestacjonarnych i do 20 na studiach stacjonarnych).

2) zarządzanie II stopień stacjonarne:

- zaplanowano realizację wybranych przedmiotów na studiach niestacjonarnych w formie e-learningu: *socjologia, ochrona danych osobowych, zarządzanie procesami, informatyczne systemy zarządzania;*
- zamiana liczby godzin wykładów i ćwiczeń z przedmiotów: *zarządzanie innowacjami, prawo handlowe i społeczna odpowiedzialność biznesu* – było 8 godz. w + 16 godz. ćw. – zamiana na 16 godz. w + 8 godz. ćw.;
- dodanie 15 godz. wykładów przedmiotu *strategie marketingowe* na studiach stacjonarnych (na studiach niestacjonarnych jest 8 godz. wykładów);
- zwiększono liczbę godz. seminarium magisterskiego do 90 godz. co powinno mieć korzystniejszy wpływ na kontakt promotor – student;

- zwiększono liczbę godz. *Practical English Course* (było 20 w jest 30 w). Poprawi to kompetencje językowe studentów.

II. Zmiany w programie nauczania od roku akademickiego 2019/2020

1) zarządzanie I stopień:

A. Zmiana układu siatki planu studiów:

- wyszczególniono:

- grupę zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego;
- zmodyfikowano grupę zajęć do wyboru – zwiększono możliwości wyboru przedmiotów – dodano jako przedmioty do wyboru: *funkcjonowanie i rozwój organizacji* lub *akademia kompetencji przyszłości* (wykłady prowadzone przez praktyków) oraz *autoprezentację i kształtowanie wizerunku* lub *komunikację interpersonalną*;
- utworzono nowe grupy zajęć do wyboru (w miejsce dawnych specjalności): *zarządzanie w przedsiębiorstwie, marketing i zarządzanie sprzedażą, zarządzanie logistyką, zarządzanie w administracji*;
- zwiększono liczbę godzin praktyk do 720 godz.

2) zarządzanie II stopień:

Zmiana układu siatki planu studiów:

- wyszczególniono:

- grupę zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub społecznych oraz języka obcego;
- zmodyfikowano grupę zajęć do wyboru – zwiększono możliwości wyboru przedmiotów – dodano jako przedmioty do wyboru: *funkcjonowanie i rozwój organizacji* lub *akademia kompetencji przyszłości* (wykłady prowadzone przez praktyków);
- utworzono nowe grupy zajęć do wyboru (w miejsce dawnych specjalności): *zarządzanie organizacjami, organizacja i administrowanie, zarządzanie finansami i rachunkowość, logistyka w przedsiębiorstwie, reklama i nowoczesny marketing*;
- zwiększono liczbę godzin praktyk do 360 godz.
- wprowadzono język obcy specjalistyczny na studiach niestacjonarnych – na semestrze 1 i 2 w wymiarze 2x30 godz. na studiach stacjonarnych (oraz 2x16 godz. na studiach niestacjonarnych) oraz *Practical English Course* lub *Prakticheskij Kurs Russkogo Jazyka* na semestrze 4 w wymiarze 30 godz. na studiach stacjonarnych oraz 16 godz. na studiach niestacjonarnych.

B. Zmieniono liczbę punktów ECTS przypisanych do przedmiotów – przypisano mniejszą liczbę punktów ECTS poszczególnym przedmiotom, np. w roku akademickim 2018/2019 przedmiot *zarządzanie kapitałem ludzkim* miał 7 pkt. ECTS, zaś w roku 2019/2020 4 pkt. ECTS.

C. Na studiach niestacjonarnych zajęcia odbywają się na 8 zjazdach (wcześniej było to 7 zjazdów).

III. Zmiany w programie nauczania od roku akademickiego 2018/2019

Wyszczególniono przedmiot z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych - wyszczególniono, że musi to być wybór wyłącznie z czterech wymienionych przedmiotów: *socjologia, psychologia, etyka, filozofia* – przedmiot ten zastąpił *socjologię* (5 ECTS).

- zmniejszono liczbę godzin wykładów z *rachunkowości* z 75 godz. do 60 godz. (studia stacjonarne);
- zmniejszono liczbę godzin ćwiczeń z *badań marketingowych* z 30 godz. do 15 godz. (studia stacjonarne);

zarządzanie II stopień: brak zmian

IV. Zmiany w programie nauczania od roku akademickiego 2017/2018

brak zmian w programie studiów

V. Zmiany w programie nauczania od roku akademickiego 2016/2017

- zmniejszono liczbę godzin z języka obcego ze 120 godz. do 90 godz. (studia stacjonarne) – zajęcia odbywają się na trzech a nie na czterech semestrach;
- zmniejszono liczbę ćwiczeń z *mikroekonomii* z 45 godz. na 30 godz.
- *zarządzanie projektami* – zmieniono formę prowadzenia zajęć z wykładów na ćwiczenia.

zarządzanie II stopień:

- *koncepty zarządzania* – zmniejszono liczbę godzin z 45 w. /15 ćw. na 30 w. studia stacjonarne (21w/7ćw na 14 w. studia niestacjonarne);
- z dwóch przedmiotów – *etyka w zarządzaniu* i *psychologia w zarządzaniu* utworzono jeden – *etyka i psychologia w zarządzaniu* w wymiarze 30 godz. wykładów studia stacjonarne (14 godz. wykładów studia niestacjonarne);
- dodano wykład do przedmiotu: *restrukturyzacja i zarządzanie zmianą* - w wymiarze 30 godz. wykładów studia stacjonarne (14 godz. wykładów studia niestacjonarne);
- zmniejszono liczbę godzin z przedmiotu *przedsiębiorczość i innowacje* – 45 godz. wykładów na 30 godz. wykładów na studiach stacjonarnych (21 godz. wykładów na 14 godz. wykładów na studiach niestacjonarnych);

VI. Zmiany w programie nauczania od roku akademickiego 2015/2016

zarządzanie I stopnia:

- dodano przedmiot *socjologia* w wymiarze 30 godz. stacjonarne (14 godz. niestacjonarne);
- przedmiot *Statystyka* zamieniono na *statystyka i prognozowanie*;

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane do celów i zakresu oceny, obejmujących kluczowe wskaźniki ilościowe postępów oraz niepowodzeń studentów w uczeniu się i osiąganiu efektów uczenia się, prace etapowe, dyplomowe oraz egzaminy dyplomowe, informacje zwrotne od studentów dotyczące satysfakcji z programu studiów, warunków studiowania oraz wsparcia w procesie uczenia się, informacje zwrotne od nauczycieli akademickich i pracodawców, informacje dotyczące ścieżek kariery absolwentów. W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni (przedstawiciele firm funkcjonujących w województwie podlaskim oraz przedstawiciele

ekonomicznych uczelni krajowych i zagranicznych). Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programów kształcenia.

Jak stwierdzono podczas wizytacji ZO PKA na Uczelni (spotkania z kadrą, studentami, z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego), jak również na podstawie dostarczonej przez Uczelnię dokumentacji (np. Protokół z posiedzenia Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia z dn. 11.05.2020 r., Opinia interesariuszy wewnętrznych – Opinia samorządu studenckiego na temat programu studiów, efektów uczenia się oraz harmonogramu realizacji programu studiów pierwszego i drugiego stopnia na rok akademicki 2020/2021 WSFiZ z dn. 8.05.2020 r., Opinia interesariuszy zewnętrznych - Opinia przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych na temat programu studiów, efektów uczenia się oraz harmonogramu realizacji programu studiów pierwszego i drugiego stopnia na rok akademicki 2020/2021 WSFiZ z dn. 7.05.2020 r.) przy tworzeniu treści kształcenia, ich udoskonaleniu były brane pod uwagę opinie, sugestie zarówno interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Bazowano również na doświadczeniach innych zagranicznych uczelni ekonomicznych, konsultując z nimi m.in. treści programowe (m.in. Kazachskim Innowacyjnym Uniwersytecie Prawa i Nauk Humanistycznych Uniwersytet w Cordobie (Hiszpania), Universidad Pontificia de Salamanca, Suchumskim Uniwersytetem Państwowym w Tbilisi (Gruzja), z Varna University of Management, Sofia).

Jakość kształcenia na kierunku zarządzanie jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w jej doskonaleniu. PKA kilkakrotnie oceniała jakość kształcenia na kierunku zarządzanie, przy czym ostatnia ocena miała miejsce w 2014 roku i zakończyła się wydaniem przez Prezydium PKA oceny pozytywnej (Uchwałą Nr 676/2014 z dn. 2 października 2014 r. w sprawie oceny programowej na kierunku zarządzanie prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym). Przykładem zmiany wprowadzonej po wizytacji PKA jest korekta sposobu ustalania wag ocen wpływających na ocenę studenta na dyplomie ze studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Politykę jakości kształcenia wdrożoną w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Białymstoku oraz jej skuteczność ocenia się pozytywnie. W Uczelni zostały formalnie przyjęte i wdrożone zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Są także prowadzone systematyczne oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz interesariuszy zewnętrznych.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku podlega cyklicznym ocenom, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu nauczania. Udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia został formalnie zagwarantowany i urzeczywistniony.

Emanacją polityki jakości jest projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd oraz doskonalenie programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Przykłady tych działań wyeksponowano w opisie kryterium nr 10. Ponadto jakość kształcenia jest poddawana cyklicznej ocenie PKA.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Prezydium PKA Uchwałą Nr 676/2014 z dn. 2 października 2014 r. w sprawie oceny programowej na kierunku zarządzanie prowadzonym na Wydziale Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym wydało ocenę pozytywną.

Prezydium stwierdziło, iż Wydział Nauk Ekonomicznych Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiągniętych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku zarządzanie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym. Poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej.

Wszystkie przyjęte przez Polską Komisję Akredytacyjną kryteria jakościowe uzyskały ocenę „w pełni”: koncepcja rozwoju kierunku, cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, program studiów, zasoby kadrowe, infrastruktura dydaktyczna, prowadzenie badań naukowych, system wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości.

Przewodniczący zespołu oceniającego

Dr hab. Wiesław Ciechomski